

**130 vuotta
Helsingin Suomalaisen Klubin
toimintaa**

Helsingin Suomalainen Klubi
Kansakoulukuja 3. 5. kerros
00100 HELSINKI

www.klubi.fi

Julkaisun kuvat Klubin arkistosta
Kabinettikuvat Seppo Pukkila

Painopaikka:
Forssan Kirjapaino, 2006

ISBN-952-92-1408-1

Esipuhe toiseen painokseen

■ Helsingin Suomalaisen Klubin 130-vuotisjuhlan kunniaksi tehtyyn "toimintakertomukseeni" oli päässyt valitettavia virheitä ja olin jättänyt käsittelemättä joitakin Klubin viimeaikaiseen hallintoon liittyviä kokonaisuuksia, jotka Klubin historian kannalta on välttämätöntä kirjata.

Klubin johtokunta päätti julkaista korjatun ja osittain täydennetyn painoksen kirjasta. Johtokunta antoi tarkistustyön uuden painoksen laatimiseksi Weijo Pitkäselle ja Elias Iirilalle. Heidän pyynnöstään kieliasuun teki merkittäviä parannuksia professori Tuomo Tuomi. Useat muutkin klubiveljet ovat avustaneet toimittamisessa. Heille kaikille lämmin kiitos siitä, että Klubin historia tältä osin tulee tallennetuksi oikein.

Esitin ensimmäisen painoksen esipuheessani "Aluksi" toivomuksen, että työni voisi auttaa tulevia Klubin historian kirjoittajia. Tämän toisen painoksen ansiosta Klubin toiminta tulee kirjattua niin, että oikea tieto löytyy ja tämä toiveeni voi toteutua.

Toivon, että Klubin historiasta kiinnostuneet käyttäisivät nyt julkaistua uudempaa painosta lähdeaineistonaan.

Helsingissä elokuussa 2006

Jouko Liusvaara

130 vuotta Helsingin Suomalaisen Klubin toimintaa

Esipuhe toiseen painokseen	3
Aluksi – Tekijän esipuhe ensimmäiseen painokseen	8
A. Luku- ja konversationi-klubbi Helsingissä 1876-1921	10
1. Suomalaisuuden kehitys ennen Klubbin perustamista	
2. Klubi syntyy	
3. Suomenkielisten koulujen ja teatterin tukeminen	
4. Valtiopäivämiehet Klubilla	
5. Kansantalouden kohentaminen ja suomalaisten yritysten perustaminen	
6. Suhtautuminen keisarin hallitustapaan Suomessa	
7. Lamaannuksen aika	
8. Haaveiden täyttymys: itsenäinen Suomi	
B. Helsingin Suomalainen Klubi ry.....	18
1. Yrjönkadun aika	
2. Sotavuodet Klubilla	
3. Viimeinen vuosikymmen Yrjönkadulla	
4. Kannatusyhdistys ja sen vahvat aloittajat	
5. Tonttikauppojen aika	
C. Klubin kokoontumispaikat ennen Kansakoulukujan aikaa	22
D. Kiinteistö Oy Kansakoulukuja 3.....	26
1. Kiinteistön tilat	
2. Kiinteistön hallinto ja rakentajat	
3. Omistajamuutokset kiinteistössä	
4. Klubi koko kiinteistön omistajana	

E. Toimintaa omissa tiloissa32

1. Jäsenmäärän kehitys tilastojen valossa
2. Tiedemies-, ulko- ja taiteilijajäsenet
3. Klubin toiminta tällä hetkellä
 - a. Kuukausikokoukset, lounasvieraat ja merkkipäivävieraat
 - b. Kirjastoilloista kirjailtoihin
 - c. Konversationin kautta teemailtoihin
 - d. Teemaillat tehokkaan keskustelun forumina
 - d.1. Sotilaspolitiikan illat
 - d.2. Ulkopolitiikan illat
 - d.3. Historian illat
 - d.4. Oikeuspolitiikan illat
 - d.5. Lääketieteen illat
 - d.6. Ilmailun illat
 - d.7. Talouspolitiikan illat

F. Harrastukset.....47

Biljardi
 Skruuvi
 Golf
 Tennis
 Keilailu
 Muita harrastuksia
 Musiikki kulttuuriklubin ohjelmistossa
 Tiivistelmää vuosittaisista tapahtumista
 Klubin tapahtumat 1990-2005

G. Suomen Kansan Sähköinen Muisti SKSM59

Mannerheim
 Sibelius
 Tietokantoja
 Kehitystyö

H. Suomalaisen Klubin lehti	63
1. Lehden perustaminen	
2. Klubilehden toimitus ja rakenne	
3. Klubilehden sisältö	
I. Ravintolatoiminta Klubilla.....	67
J. Organisaatio ja johtaminen.....	70
1. Organisaatio	
a. Jäsenistö	
b. Klubin kokous	
c. Johtokunta	
d. Toiminnanjohtaja	
e. Klubin taloushallinto	
f. Toimikunnat	
2. Johtaminen	
K. Viestintä ja arkistointi.....	75
1. Klubilehti ja jäsentiedotteet	
2. Sähköinen viestintä ja IT-tekniikka	
3. Arkistointi	
L. Erillisiä ystäväpiirejä ja kuppikuntia.....	78
1. Ryhmä 80	
2. Kesäyliopisto	
3. Professoripöytä Eero Saarenheimon kertomana	
4. Ylppö-kabinetti on skruuvarien pyhä huone	
5. Muita kuppikuntia	
M. Klubille tärkeitä tapahtumia	82
1. Klubilippu	

- 2. Oma tupa – oma lupa
- 3. Helsingin Suomalaisen Klubin säätiö

N. Tilkkeitä tarinan täytteeksi87

- 1. Taideteosten pelastamista kellaritiloista
- 2. Tositarinoita muillekin kerrottavaksi
- 3. Naiset vierainamme
- 4. Klubin ryyppy
- 5. Mitä uuden jäsenen tulisi tietää

O. ”Ottopoikien” menestystarinoita93

- Juurilta pohjoismaiseksi pankiksi (Marko Hovi)
- Kustannusosakeyhtiö Otava – 116 vuotta kustantamisen historiaa (Riitta Korhonen)
- Pohjola 1891-2005 (Jarmo Heiniö)

P. Klubin kabinetit taideteoksineen 102

Lopuksi 111

Liitteet..... 113

Tekijän esipuhe ensimmäiseen painokseen

■ Helsingin Suomalaisen Klubin täyttäessä ns. tasavuosia on ollut tapana kirjoittaa kirja tai kirjanen siihen asti tapahtuneesta. Viidestäkymmenestä ensimmäisestä vuodesta kirjoitti filosofian tohtori Jalmari Edvard Salomaa "Helsingin Suomalainen Klubi 1876–1926". Seuraavan kuvauksen kirjoitti professori Eero Saarenheimo Klubin täyttäessä sata vuotta 1976. Hänen otsikkonaan oli "Suomalaisuutta rakentamassa ". Klubin täyttäessä 120 vuotta Eero Saarenheimo täydensi satavuotishistoriikkiansa jatko-osalla "Suomalaisuuden rakentajia". Viimeksi Klubin historiasta on kirjoittanut professori Jarmo Virmavirta Klubin täyttäessä 125 vuotta 25.4.2001 "Pojat Suomalaisella Klubilla".

Tätä tekstiä ei ole tarkoitettu kirjaksi eikä edes kirjaseksi. Se on eräänlainen toimintakertomus menneistä 130 vuodesta ja keskittyy viime vuosien tapahtumiin. Siinä päivitetään nimiluetteloita ja pyritään avaamaan

näkymiä niiden takaiseen todellisuuteen. Se kertoo lähinnä, mitä Klubissa tällä hetkellä tapahtuu ja ketkä pitävät yllä kuuluisaa ”klubitulta”.

Ajankohtaisina taustatapahtumina on mainittava, että Klubilehtemme täytti keväällä 2006 kaksikymmentäviisi vuotta ja että allekirjoittanut lopetti työnsä toiminnanjohtajana 31.1.2006 viidentoista vuoden työrupeaman jälkeen.

Klubin alkuaian tapahtumien kerronnassa olen tukeutunut edellä mainittuihin kirjoituksiin kuin tuomari lakikirjaansa tai pappi raamattuunsa. Muilta osin olen tutkinut johtokunnan ja toimikuntien pöytäkirjoja ja klubilehtemme kerrontaa. Kuka sitten aikanaan kirjoittaakin Klubimme 150-vuotishistoriikin, hän saa työhönsä toivottavasti apua tämän lukemalla.

Kertomuksen sisällön, kielen ja oikeinkirjoituksen osalta minulla on

ollut ilo saada opastusta ja tukea suuresti kunnioittamiltani klubiveljiltä, kunniapuheenjohtaja Mikko Pohjolalta ja opetusneuvos Antti Henttoselta. Kuvien toimittamisessa ja kuvioiden laatimisessa on tärkeänä apunani ollut webmasterimme Leif Eklöf ja lopullisen ilmeen kertomukselleni on taittanut päätoimittaja Yrjö Klippi. Lämmin kiitos kaikille heille saamastani tuesta.

Jouko Liusvaara

A. Luku- ja konversationi-klubbi Helsingissä 1876-1921

10

1. Suomalaisuuden kehitys ennen Klubbin perustamista

■ Suomen muuttuessa Porvoon valtiopäivillä 1809 Ruotsin itämaasta Venäjän suuriruhtinaskunnaksi alkoi kausi, jonka aikana suomalaiset kypsyivät monien vaiheiden ja vaikeuksien kautta runsaan sadan vuoden aikana itsenäisen maan kansalaisiksi. Juhlallisessa vakuutuksessa keisari Aleksanteri I vahvisti Suomen uskonnon sekä Ruotsin vallan ajoilta voimassa olevan perustuslain ja oikeudet. Uusi hallitsija jätti ensimmäisten valtiopäivien käsiteltäväksi neljä esitystä. Ne koskivat sotalaitosta, kruununvarojen kantoa, rahalaitosta ja hallituskonseljin asettamista. Esitykset eivät sisältäneet yksityiskohtaisia ehdotuksia vaan ainoastaan suuntaviivoja. Hallitsija ei halunnut säädöiltä päätöksiä vaan yksinkertaisia neuvoja. Mitään päätöksiä ei valtiopäivillä tehty, vaan säädyt rajoittuivat esittämään keisarille toivomuksia ja pyyntöjä.

Sotalaitoksen kohdalla pyydettiin, että armeija saisi olla hajallaan viisikymmentä vuotta ja että, jos sitä jouduttaisiin käyttämään, sitä ei vietäisi Suomen rajojen ulkopuolelle. Kruununverojen kannon yksinkertaistamisesta säädyt tekivät uuden suunnitelman. Edelleen ne valmistivat esityksen maan päärahan määräämisestä ja ehdottivat erityisen laina- ja vaihtopankin perustamista. Säädyt hyväksyivät suunnitelman hallituskonseljin perustamiseksi, mikä perustuslakien vahvistamisen lisäksi jäi niiden tärkeimmäksi tulokseksi. Keisari saapui 18.7.1809 päättämään valtiopäivät ja piti vaikuttavan puheen, missä hän nosti Suomen kansakunnaksi kansakuntien joukkoon.

Miksi kaikki tämä suopeus suuren valtakunnan keisarilta pienen maan kansalle? Monia kysymyksiä tulee mieleen. Halusiko keisari miellyttää uusia alamaisiaan vai pelkäsi hän suomalaista sotavoimaa vai oliko hän sittenkin huolissaan Pietarin turvallisuudesta. Oliko Suomi kansakuntana kehittyneempi verrattuna Venäjän oloihin, vai halusiko keisari lempeällä kohtelulla vieroittaa suomalaisia entisestä isäntämaasta. Oli miten oli, Suomi sai näin jäädä kehittymään yksin

yli viidenkymmenen vuoden ajaksi. Seuraavat valtiopäivät kutsui koolle vasta kolmas keisari, Aleksanteri II vuonna 1863.

Ottamatta kantaa siihen, ketkä ensimmäisinä tai eniten vaikuttivat suomalaisuusliikkeen kehitykseen, voidaan todeta, että suomalaisuus sai ilmaa siipiensä alle heti emämaan vaihduttua Ruotsista Venäjäksi. Suomalaisuusliikkeen kehityksestä on Sakari Topelius sanonut eräässä juhlapuheessaan 1870-luvun lopulla, että se ”vuosisadan kolmikymmenluvulla valui hienona sateena, nelikymmenluvulla kulki pienenä purona, viisikymmenluvulla hiljaisena jokena, kuusikymmenluvulla nopeana virtana ja seitsenkymmenluvulla kuohuvana koskena”.

Kun päästiin vuosisadan puoliväliin, näytti suomalaisuus päässeen voitolle. Sitä harrastettiin kaikissa piireissä. Ruotsinkielinen sivistynyt luokkakini näytti ottaneen päämääräkseen suomenkielen kehittämisen sivistyskieleksi. Ruotsinkielisten ja ruotsinmielisten rakkaus suomenkieltä ja suomalaisuutta kohtaan kuoli kuitenkin hiljalleen, kun huomattiin omien etujen huononevan, kun suomenkielisten edut vahvistuivat. Syntyi määrätietoinen kaikilla aloilla suomalaisuutta vastustava liike, joka sai alkunsa ruotsinkielisestä ylioppilasnuorisosta, mutta levisi pian laajalle yhteiskunnan eri piireihin.

Suomenmielisten pieni joukko ryhmittyi vähitellen, etenkin vuoden 1872 valtiopäivien aikana, silloisten jungfennomaanien johtajien Yrjö Sakari Yrjö-Koskisen, Jaakko Forsmanin ja Agathon Meurmanin ympärille erityiseksi valtiolliseksi puolueeksi, jonka voima tuolloin oli vielä enemmän yksimielisyydessä kuin miesluvussa.

Suomenmieliset ja ruotsinmieliset leiriytyivät kahdeksi vastakkaiseksi puolueeksi ja välien selvittäminen antoi leimansa koko yhteiskunnalliselle ja valtiolliselle elämällemme. Syntyi kiihkeä kielitaistelu. Suomenmieliset lähtivät siitä periaatteesta, ettei suomalainen sivistys voi tulla kansalliseksi ja kansan

yhteiseksi omaisuudeksi, ellei kansakunta kieleltään tule suomalaiseksi. Lähdettiin siitä, että Suomessa oli vain yksi kansallisuus ja sillä yksi äidinkieli, suomi. Ruotsinmieliset taas lähtivät periaatteesta, että ainoa mahdollinen sivistys Suomessa on ruotsinkielistä. Sivistyneen suomalaisen täytyi siis aina rakastaa ruotsinkieltä äidinkielenään, koska se oli ainoa kelvollinen sivistyskieli. Suomenkielen taitaminen oli sen ohessa välttämätöntä jokaiselle sivistyneelle ihmiselle, koska osa kansasta (yli 90 % jo vuonna 1809) oli suomenkielisiä ja senkin osan kanssa täytyi osata puhua. Kuitenkin sivistyneen kirjallisuuden tuli olla ruotsinkielistä, rahvaan kirjallisuus sai olla osaksi suomenkielistä.

Eturistiriitoja ja jyrkkiä kannanottoja kielikysymyksessä siis riitti. Näistä moninaisista kiistakysymyksistä suomenmieliset keskustelivat päivittäin keskenään kävelyretkillään Etelä-Esplanadilla Finnsångiksi kutsutulla katuosuudella Korkeavuorenkadun ja Fabianinkadun välissä, keskustan kahviloissa ja toistensa kodeissa. Puuttui yhteinen paikka, jossa olisi voitu keskustella samanhenkisten kesken. Kaikissa maissa, joissa oli valtiollisia puolueita, oli Ranskan vallankumouksesta asti tullut tavaksi perustaa yhteisiä klubeja. Ei ollut siis ihme, että myös Suomessa todettiin tarpeelliseksi perustaa tällainen klubi suomenmielisille.

2. Klubi syntyy

Ei ole säilynyt varmaa tietoa siitä, kuka on lausunut Klubimme syntysanat, eikä myöskään neuvotteluista, jotka johtivat sen perustamiseen. Tiedetään vain, että klubia oli jo pitkään puuhattu, kun maaliskuussa 1876 tohtori Kaarlo Bergbom sekä maisterit Antti Almberg (Jalava) ja Taavi Hahl anoivat senaatin vahvistusta ”Luku- ja konversationi-klubbi Helsingissä” nimisen yhdistyksen säännöille. Nämä esitettiin ja vahvistettiin senaatissa saman vuoden huhtikuun 25. päivänä. Näin Klubimme syntymäpäiväksi merkittiin 25.4.1876.

Suomalaisuuden nousukauden johtajat olivat tavallisesti varttuneita herroja, mutta Klubin perustajat olivat noin 30 -35-vuotiaita, innokkaita maistereita

Antti Jalava

Kaarlo Bergbom

Taavi Hahl

ja juristeja. Joukossa oli joku liike-elämän yrittäjä ja suomenmielinen valtiopäivämies. Suuren joukon muodostivat myös professorit ja muut yliopistomiehet ja virkamiehet.

3. Suomenkielisten koulujen ja teatterin tukeminen

Työmaa oli aluksi laaja. Olihan koko suomalainen kansallinen sivistys luotava nopeasti ja melkein tyhjästä. Tärkeintä oli suomenkielisten koulujen aikaansaaminen. Niitä perustamaan ruotsinmielisten tukema hallitus oli perin vastahakoinen. Nähtiin, että vasta suomenkielisten koulujen avulla voitiin luoda suomalainen sivistys ja sitä kannattava suomalainen sivistysteistö. Klubi ei voinut suoranaisesti puuttua koulujen perustamiseen. Sen toiminta rajoittui suunnitelmien tekoon sekä sanomalehtien ja henkilökohtaisen kanssakäymisen kautta tapahtuvaan herätteiden antamiseen. Klubin piirissä kerättiin useasti myös rahaa milloin minkin kansakoulun tukemiseen.

Suoranaisemmin kuin koulujen perustamisessa ja ylläpitämisessä Klubi oli tukemassa suomalaista teatteria. Tämä oli 1870-luvulla kansallisesti tärkeimpiä tehtäviä. Klubi koetti monella tavalla helpottaa sitä vaikeata taloudellista asemaa, missä teatteri oli 1870- ja 1880-luvuilla. Klubin seinien sisällä keksittiin useimmat niistä keinoista, joilla tehtiin teatterin toiminta mahdolliseksi. Hyvänä esimerkkinä tuesta mainittakoon 30.10.1877 kirjoitettu asiakirja, jossa kaksikymmentäyksi Klubin jäsentä sitoutui teatterin johtokunnan kanssa tasan vastaamaan siitä mahdollisesta taloudellisesta tappiosta, joka näytäntökauden 1877-78 kuluessa ehkä saattoi syntyä. Mainittava on myös 1880-luvulla tehty aloite oman teatteritalon rakentamiseksi suomalaista teatteria varten. Vaikka aloite ei aluksi johtanutkaan tulokseen, päästiin 1890-luvun lopulla toteuttamaan Kansallisteatterin rakennushanketta. Kansallisteatterin valmistumista voitaneenkin pitää yhtenä malliesimerkkinä klubilaisten jatkuvasta uurastuksesta suomalaisen kulttuurin hyväksi.

Kansallisteatteri

4. Valtiopäivämiehet Klubilla

Kun toiset valtiopäivät kutsuttiin koolle vuonna 1863, ymmärrettiin, että Suomella oli suuriruhtinaskuntana autonominen asema. Päätökset tehtiin valtiopäivillä neljässä säädysssä. Aatelisto kokoontui Ritarihuoneella ja muut säädetyt Säädytaloissa. Eri säätyjen suomenmieliset valtiopäivämiehet saivat Klubista sopivan paikan yhteisten linjojen viitoittamista varten. Luku- ja konversationiklubbi sai hetkittäin valtiopäivämiesklubin luonteen.

Alkuaikoina Klubbi* tai Klubi, jota nimeä jatkossa käytän, sai olla todistamassa suomenmielisten voimaa valtiopäivätoiminnassa, mutta tuli pian sellainenkin aika, jolloin mielipiteet omien piirissä eri asioissa erosivat toisistaan. Viimein suhtautuminen venäläisten jatkuvaan sortoon ajoi monet eroon Klubista. Klubiin jäivät myöntövyvyyteen taipuvat. Ennen vuosisadan lopun poliittista hajaannusta Klubi ehti olla niin valtiollisten kuin kirkollistenkin vaalien keskustelupaikkana – jopa vaalikansliana.

* Kirjoitusasu klubbi on ruotsin kielen ortografian mukainen. Siinä ”bb” tarkoitti vain, että edeltävä vokaali ”u” äännetään lyhyeksi. Kirjoitusasun klubbi aikalaiset äänsivät klubi.

5. Kansantalouden kohentaminen ja suomalaisten yritysten perustaminen

Suomenmielisten piirien harrastus kohdistui aina 1880-luvun alkupuolelle saakka pääasiassa sivistyspyrintöihin. Niiden ohella huomio alkoi kohdistua yhteiskunnallisiin ja taloudellisiin uudistuskysymyksiin. Suomalaisuutta pyrittiin toteuttamaan perustamalla suomalaisia liikeyrityksiä. Maan rahalaitokset ja suurimmat yritykset olivat melkein kokonaan ruotsinmielisten hallussa, joten väestön suuri suomenkielinen enemmistö oli taloudellisesti riippuvainen yhteiskuntaryhmästä, jolta ei voitu odottaa ymmärrystä väestön pääosan ta-

Kuva Onni Ojan taulusta valtiopäivämiehet 1863

loudelliseen ja henkiseen vaurastumiseen. Klubin piirissä alettiin suunnitella suomalaisuustistelun siirtämistä myös taloudelliselle alalle.

Klubilla saivat siten alkunsa melkein samanaikaisesti monet sittemmin suu-riksi paisuneet liikeyritykset. Alkuna tälle toiminnalle oli suomalaisen pankin, Kansallis-Osake-Pankin, perustaminen vuonna 1889. Näin alkuun päästyään rohkeat nuoret miehet jatkoivat suomalaisten yritysten perustamista. Kahden vuoden sisällä syntyivät Henkivakuutusyhtiö Suomi, Palovakuutusyhtiö Poh-jola, Kustannusosakeyhtiö Otava ja Akateeminen kirjakauppa. Vielä myöhem-minkin lähti Klubin piiristä taloudellisia aloitteita. Niiden pohjalta syntyneistä yrityksistä mainittakoon Tapaturmavakuutusyhtiö Kullervo, Jälleenvakuutus-yhtiö Osmo, Helsingin Suomalainen Säästöpankki, Minervan kirjakauppa ja Suomalainen Tupakkatehdas.

On lähes uskomatonta, että vajaan sadan miehen klubipiiri ideoi ja muutti to-deksi lyhyessä ajassa nämä merkittävät hankkeet. Innokkaat miehet herättivät kansallisen innostuksen ja ohjasivat sen konkreettiseksi toiminnaksi.

6. Suhtautuminen keisarin hallitustapaan Suomessa

Aleksanteri II aloitti Suomessa suurten uudistusten ajan. Se jatkui vielä seuraa-vankin keisarin aikana. Suomenkielen asemaa parannettiin, asevelvollisuuslain myötä Suomi sai oman sotaväen ja kunnallishallintoa kehitettiin. Kaiken hyvän rinnalla vaativat eräät piirit Venäjällä jo 1860-luvulta lähtien Suomen erityisaseman lakkauttamista. Venäjällä monet eivät voineet hyväksyä pienen Suomen erikoisoikeuksia muun valtakunnan osiin nähden. Nikolai II:n aikana edettiin sitten uuden asevelvollisuuslain ja helmikuun manifestin kautta kestävämmään tilanteeseen. Suomalaisten kesken syntyi erimielisyyttä siitä, miten näihin toimiin tuli suhtautua. Vanhasuomalaiset olivat valmiita eräisiin myönnytyksiin ja luottivat ”hyvään hallitsijaan”, mutta nuorsuomalaiset ja

ruotsinmieliset puolustivat passiivista vastarintaa ja yhtyivät niin sanotuksi perustuslailliseksi puolueeksi.

Vanhasuomalaiset olivat sitä mieltä, että ristiriitoja Venäjän kanssa tuli välttää, kunhan vain ei koskettaisi kansallisen olemassaolomme perusteisiin. Tämä oli myöntyvyyden raja. Kielemme tuli säilyä ja kansallinen omaleimaisuus turvata. Nuorsuomalaiset valitsivat perustuslaillisuuden ja vastarinnan. Näin he jäivät pois myös Klubin piiristä. Klubista muodostui vanhasuomalaisten linnake ja – jäsenkunta väheni.

7. Lamaannuksen aika

Vuosisadan vaihteesta 1920-luvun alkuun Luku- ja konversationi-klubbi vietti kituvaa elämää. Tämän vaiheen aikana toiminta oli vain kolmisen vuotta vilkasta ja jossain määrin poliittisestikin merkittävää. Vuosina 1907-1910 Klubi näet kokoontui omassa huoneistossaan ”Oma Pohja”- nimisessä talossa Kansallisteatterin vieressä. Autonomian ajan parina viimeisenä vuosikymmenenä valtiolliset olot eivät olleet omiaan innostamaan uusiin aloitteisiin, eikä seuraelämäkään ottanut vilkastuakseen. Venäläisten jatkuva sorto, ruotsinmielisten toiminta ja pesäero omien toisinajattelijoiden kanssa vähensi innostusta hakeutua yhteen ja jäsenmäärä vähentyi seitsemäänkymmeneen eli alle perustamisvuoden jäsenmäärän.

Toisen sortokauden kestäessä puhkesi maailmansota ja Klubissa tuskin puhuttiin muusta kuin sotaonnan käänteistä. Tosin Klubi pysyi entiseen tapaan tärkeänä uutiskeskuksena. Niihin aikoihin saattoi sensori nimittäin puuttua mm. Helsingin Sanomien teksteihin pyyhkimällä pois useita palstoja. Kaikista vaikeuksista huolimatta Klubi ei lähtenyt aktiivisen toiminnan tielle. Se ei ollut yhteydessä jääkäriiliikkeeseenkään, vaikka jäsenet pitivätkin asiaa erinomaisena ja joidenkin jäsenten poikien tie vei Saksaan sotilaskoulutukseen.

8. Haaveiden täyttymys: itsenäinen Suomi

Klubin perustivat aikoinaan professorit, nuoret maisterit ja juristit, pääkaupungin harvalukuiset fennot. Poliittisten ja sivistyksellisten pyrintöjen ohessa Klubin tavoitteena oli suomenmielisen virkamieskunnan luominen. Sivistyspyrintöjen jälkeen klubilaisten huomio kiintyi myös taloudellisiin kysymyksiin. Kun vielä muistamme klubilaisten pyrinnot suomalaisen puolueen keskuksena, voitaneen hyvin tunnustaa osuvaksi sanonta, jonka mukaan Klubi oli ensimmäisten vuosikymmentensä aikana taistelevien fennojen koti sekä poliittisten ja taloudellisten aatteiden ideakeskus.

Vuosisadan vaihteen epävakaat olot menivät ja maailmansodan kauhuja seurattiin sivusta, kunnes koitti kauan haaveksittu itsenäisyyden aika. Vapausseudan myrskyt Klubi vältti sammutetuin lyhdyin keskellä punaisten hallitsemaa Helsinkiä. Vaikka Klubin panos ei itsenäistymisen kannalta ollut kovin painava, on kuitenkin sanottava, että riippumattomuutta rakennettaessa monet Klubin jäsenet toimivat keskeisissä tehtävissä. Itsenäisyysseenaatin jäseniä olivat esimerkiksi Pehr Evind Svinhufvud, Onni Talas ja Heikki Renvall. Ajankohdan poliittista kehitystä ohjailivat mm. Johan Richard Danielsson-Kalmari, Juho Kusti Paasikivi, Lauri Ingman, Ernst Nevanlinna ja Kaarle Nestori Rantakari.

Itsenäisessä Suomessa Klubi menetti merkitystään kansallisten yritysten ideojana, ja sille aikaisemmin kuuluneet tehtävät siirtyivät toisille liittymille ja edunvalvontajärjestöille. Eduskuntaryhmät korvasivat valtiopäivämiesklubin. Toiminnassa keskityttiin Klubin sisäiseen elämään. Klubista muodostui keskustelu- ja seurusteluyhteisö. Vaikka Klubin nimessä ”Luku- ja konversationiklubi Helsingissä” tämä tavoite selvästi sanotaankin, katsottiin paremmaksi muuttaa nimi itsenäisessä Suomessa uuden ajan mukaiseksi. Nimeksi tuli Helsingin Suomalainen Klubi ry.

B. Helsingin Suomalainen Klubi ry

Yrjönkatu 13

1. Yrjönkadun aika

■ Vuonna 1922 Klubi löysi uuden kotinsa Yrjönkatu 13:sta Suomalaisen Kirjallisuuden seuran Kirjapaino Oy:n talon alakerrasta. Edellisenä vuonna tehty nimenmuutos Klubbista Klubiksi ja uudet tilat virkistivät monta vuotta lomaannuksissa ollutta toimintaa. Lisäksi kesällä 1929 tapahtunut muutto saman talon uuteen yläkerrokseen loi edellytykset klubiharrastusten vilkkaalle kehittämiselle. Niinpä kevätkaudesta 1930 alkaen ryhdyttiin pitämään säännöllisesti ohjelmallisia kuukausikokouksia, kun sitä ennen virallisesti koolle kutsuttuja tilaisuuksia oli ollut vain silloin tällöin.

Vuonna 1929 lisättiin virkailijakuntaan puheenjohtajan, varapuheenjohtajan, taloudenhoitajan ja sihteerin lisäksi klubimestari, jonka tehtäviin kuuluivat ohjelma-asiat ja jäsenten viihtyvyydestä huolehtiminen. Jäsenten käynnit ja seurustelu Klubilla vilkastuivat. Johtokunta näkikin näihin aikoihin paljon vaivaa uusien kalusteiden hankkimisessa ja huoneiston viihtyvyyden lisäämisessä.

Vuosina 1937-1939 aloitettiin perinne, joka on jatkunut meidän päiviimme saakka. Ansioituneiden 75, 70 ja 60 vuotta täyttäneiden kunniaksi alettiin viettää syntymäpäiväjuhlia. Vuonna 1945 perinne muutettiin jokavuotiseksi ja vuodesta 1947 juhlaa on vietetty aina tammikuun kuukausikokouksen yhteydessä.

2. Sotavuodet Klubilla

Vuoden 1939 kevät toi tullessaan suurvaltapoliittista jännittyneisyyttä ja sodan uhkaa. Klubilaisten keskeinen seuranpito muodostui vilkkaammaksi kuin moniin vuosiin. Poliittisten ja sotilaallisten tilannekatsausten ollessa esitelmäiltoina ohjelmassa klubitilat täyttyivät kuulijoista. YH:n eli ylimääräisten kertausharjoitusten aikana ja varsinkin talvisotamme sytyttyä nuoret jäsenet poistuivat rintamalle ja vaikeitten olojen takia klubitiloja pidettiin avoinna vain

kahtena iltana viikossa. 13. maaliskuuta 1940 Klubi oli kokonaan kiinni. Kuu-kausikokoukset kuitenkin pidettiin ja juoksevat asiat hoidettiin talvisodankin aikana. Pian sodan päätyttyä toiminta pääsi jälleen vauhtiin. Poliittiset katsaukset ja yhteiskunnalliset kysymykset olivat ohjelmistossa etualalla, ja raskaan rauhan oloissa harrastus niitä kohtaan oli suuri.

Kun jatkosota syttyi, osa jäsenistä joutui rintamalle ja kävi lomalla tervehtimässä klubiveljiä. He toivat tietoja rintamalta ja veivät mennessään kotirintaman tunnelmia. Mielialat Klubilla noudattivat sodan menestysten ja tappioiden vaihtelua. Vasta vuonna 1944 tapahtuneet Helsingin suurpommitukset vaimensivat Klubin tavanomaista elämää.

Sodan ajan vastuksissa jäsenistön yhteenkuuluvuuden tunne vain lujittui. Seuran kaipuu lisääntyi eletessä monien rajoitusten alaisessa yhteiskunnassa ja uutisten kuulemisen tarve sai monen suuntaamaan kulkunsa Klubille. Monet Klubin jäsenet olivat merkittävässä tehtävässä, ja heiltä saattoikin saada tilanteista oikeita tietoja. Jopa Helsingissä olevien ulkomaisten lähetystöjen edustajat vierailivat mielellään Klubilla haistelemassa sotaa käyvän maan henkistä kestäkyä ja mielialoja.

Sodan päätyttyä alkoivat vaaran vuodet, jolloin koko kansallinen olemassaolomme oli vaakalaudalla. Oli sopeuduttava uuteen valtiolliseen tilanteeseen. Järjestöjä lakkautettiin välirauhansopimuksen määräyksiin vedoten. Lopettamisvaatimusta ei tiettävästi kohdistettu Klubiimme, mutta epävarmuutta ja ”kaiken varalta” ajattelua varmaankin oli. Tämä näkyy yhä muun muassa siten, että pöytäkirjoja puuttuu vuotta 1945 edeltävältä ajalta ja että eräiden klubilaisten nimet jätettiin tilapäisesti pois jäsenluettelosta. Jäsenyydestä ei ketään erotettu, ei niitäkään, joiden nimi puuttui jäsenluettelosta. Tällaisia pois jätettyjä nimiä olivat J.W. (Johan Wilhelm) Rangell, T.M. (Toivo Mikael) Kivimäki, Tyko Reinikka, Edvin Linkomies ja A.F. (Aksel Fredrik) Airo. Mainitut saivat kukin tuomion sotasyllisyysoikeudenkäynnissä. Kansan oikeustaju ei

Kirkkokatu 12, jossa nyt toimii Sisäasiainministeriö. Rakennus on 1980-luvun lopulta.

näitä tuomioita hyväksynyt, mutta niitä pidettiin poliittisesti väistämättöminä. Toimintaa, joista tuomiot langetettiin, pidetään nykyään kyseisten henkilöiden suurina isänmaallisina ansioina. Klubin varovaisuuteen vaikutti varmaan myös se, että jäsenluettelomme etusivuilla oli maininta jäsenestämme, Suomen tasavallan presidentistä Juho Kusti Paasikivestä.

3. Viimeinen vuosikymmen Yrjönkadulla

Painostava tunnelma jatkui vielä 1950-luvulla. Sotakorvausten suorittamisen ja Helsingin Olympialaisten jälkeen klubitoiminta alkoi vilkastua jäsenmäärän kasvaessa kahtena vuosikymmenenä (1939-1959) viidestäsadasta yli tuhanteen jäseneseen. Tilat alkoivat käydä ahtaiksi – oli löydettävä uusi koti klubilaisille.

4. Kannatusyhdistys ja sen vahvat aloittajat

Lokakuussa 1943 perustettiin Helsingin Suomalaisen Klubin Kannatusyhdistys ry. Sen tehtävänä oli toteuttaa kauan kytenyt ajatus oman huoneiston tai talon hankkimiseksi. Yhdistykselle valittiin johtokunta, jonka puheenjohtajaksi tuli professori Erkki Leikola. Toiminnanjohtajaksi otettiin arkkitehti Jussi Lappi-Seppälä ja rahastonhoitajaksi pankinjohtaja Eino Vuorilehto. Kannatusyhdistyksen tili alkoi karttua, sillä mukana oli sellaisia talousmiehiä kuin pääjohtaja Tauno Angervo, pankinjohtaja Paul Klinge, merenkulkuneuvos Antti Vihuri, pääjohtaja Väinö Vähäkallio ja johtaja Ensio Martiala. Varojen karttuessa voitiin ruveta harkitsemaan oman talon rakentamista.

5. Tonttikauppojen aika

Vuonna 1950 kannatusyhdistykselle avautui mahdollisuus ostaa tontti Kirkkokatu 12:sta. Kaupat tehtiin 21.6.1950. Tonttia oli himoinnut myös Helsingin Yliopisto kemian laitostaan varten. Se oli tehnyt tarjouksen, joka ei riittänyt

*Kansakoulukuja 3.
Ennen rakentamisen
aloittamista.*

myyjälle. Yliopisto käytti kuitenkin hyväkseen asemaansa ja anoi valtioneuvostolta pakkolunastusoikeutta, jonka se saikin. Pakkolunastushinnaksi tuli 28 miljoonaa markkaa. Niin oli Klubin ensimmäinen tontinostoyritys epäonnistunut. Klubi oli kuitenkin rikastunut prosessissa 10 miljoonalla markalla.

Uutta tonttia alettiin etsiä ja sellainen löytyikin nykyään tutusta osoitteesta Kansakoulukuja 3:sta. Kiinteistön omisti Oy Nopak Ab-niminen yhtiö. Yhtiön osakekanta ostettiin joulukuussa 1953 kolmellatoista miljoonalla markalla. Tontilla oli kaksi vanhaa rakennusta täynnä asukkaita. Pitkien neuvottelujen jälkeen asukkaat saatiin sijoitetuiksi asumaan muualle mm. ostamalla Kumpulasta kahdeksan huonetta ja kaksi keittiötä sisältävä kaksikerroksinen puutalo ja Tehtaankatu 4:ssä oleva huoneen ja keittiön asunto-osake. Näin saatiin asukkaat pois Kansakoulukujalta ja päästiin viimein purkamaan tontilla olevat vanhat rakennukset vuonna 1956.

Tänä aikana Kannatusyhdistys oli myynyt 49 % Oy Nopak Ab:n osakkeista WSOY:n Kouluaitta Oy:lle viidentoista miljoonan markan hinnasta. Hinnat kertovat, kuinka taitavasti tuon ajan klubiveljet hoitivat yhteisiä hankintoja. Kannatusyhdistyksen omat varojen hankinnat, Kirkkokatu 12:n oston ja pakkolunastuksen hintaero ja Oy Nopak Ab:n osakevähemmistön kaupan jälkeen jääneet miljoonat antoivat mahdollisuuden rakentaa uusi talo lähes velattomasti. Tontti louhittiin 1957 ja talo rakennettiin 1958-59. Väinö Vähäkallio suunnitteli tontille lähes 18000 kuutiometrin rakennuksen. Vähäkallion sairastuttua lopulliset piirustukset laati Vähäkallion suunnittelun pohjalta Olli ja Eija Saijonmaan arkkitehtitoimisto.

C. Klubin kokoontumispaikat ennen Kansakoulukujan aikaa

■ Aluksi suomenmieliset kokoontuivat toistensa kotona ja kuuluisalla Finnspångilla Etelä- Esplanadilla Korkeavuorenkadun ja Fabianinkadun välisellä katuosuudella. Myöhemmin kokoontumispaikkoja olivat myös Arkadiateatterin lämpiö nykyisen Paasikiven patsaan kohdalla, Ravintola Fennian kabinetit ja Kleineh-hotellin tilat nykyisen kaupungintalon itäpuolella.

Kun Keisarillinen Senaatti oli vahvistanut Klubin säännöt huhtikuun 25. päivänä 1876, alettiin etsiä kokouksia varten sopivaa kokoontumispaikkaa. Sellainen löytyikin heti Aleksanterinkadulta, ja myöhemmin paikkoja on kertynyt toistakymmentä.

1. Kesäkuun alusta vuonna 1876 vuokrattiin Aleksanterinkatu 46:sta sali ja kaksi pientä huonetta. Vuokranantaja neiti Enqvist kalusti huoneet ja huolehti ravintolan pitämisestä. Tämä vuokrasuhde kesti vain yhden vuoden.

2. Seuraavaksi vuokrattiin ravintoloitsija Janckesilta Erottajalla olevasta talosta kolme pientä huonetta. Tämä vuokrasuhde kesti vuoden ja viisi kuukautta.

3. Lokakuun ensimmäisestä päivästä 1878 kesäkuun ensimmäiseen päivään 1879, kahdeksan kuukauden ajaksi, vuokrattiin ravintoloitsija Bergiltä huoneisto Aleksanterinkatu 46:sta, samasta talosta, jossa sijaitsi myös ensimmäinen vuokrahuoneisto. Kun vuokra-aika päättyi, näytti Klubin toiminta toistaiseksi lakkaavan. Jäsenten pääjoukko kokoontui kuitenkin yhteisiin kokouksiin milloin Arkadia-teatterin lämpiöön milloin Kleineh-hotelliin.

4. Koditon väliaika päättyi vuoden 1882 alussa, kun valtiopäivät kokoontuivat. Silloin Klubi vuokrasi 15.1. ja 1.6. väliseksi ajaksi, siis vain neljäksi ja puoleksi kuukaudeksi, Yrjönkatu 12:sta suuren huoneiston, jossa oli yhdeksän huonetta. Ravintoloitsijana toimi herra Träskman. Kun valtiopäivät päättyivät keväällä, ei vuokrasuhdetta jatkettu. Näin jäätiin jälleen kodittomiksi monen

Arkadianteatteri

Finnspång

vuoden ajaksi, jolloin kokouksia pidettiin milloin missäkin aiemmin mainituissa paikoissa.

5. Vasta kun valtiopäivät vuonna 1885 kokoontuivat, vuokrattiin huoneisto neljän ja puolen kuukauden ajaksi Frenckellin talosta Bulevardin ja Erottajan kulmasta. Näissä oloissa klubilla oli luonnollisesti valtiopäivämiesklubin luonne kuten edellisessä vuokrahuoneistossa.

6. Valtiopäivien päätyttyä alkoi jälleen hiljaiselo, jota jatkui parisen vuotta. Toukokuun 14. päivänä 1887 tehtiin herra Kämpin kanssa sopimus, jonka mukaan tämä sitoutui vuokraamaan silloin vielä rakenteilla olevan hotellinsa alakerrasta Kluuvikadun puolelta Klubin käyttöön saman vuoden syyskuun alusta vuodeksi suuren, ajanmukaisesti sisustetun salin ja pitämään siinä ravintolaa. Huoneisto tyydytti suuretkin vaatimukset. Sali oli iso ja komea kahdeksine pilareineen, jotka muodostivat käytävän salin keskelle. Tämä oli myös ensimmäinen kokoontumispaikka, jossa oli sähkövalo. Tilaan oltiin hyvin tyytyväisiä. Paikka jäi kuitenkin lyhytaikaiseksi, koska herra Kämp ei uusinnut sopimusta huolimatta aiemmin sovitusta.

7. Kodittomuutta ei tällä kertaa kestänyt kuin kuukauden verran. Heinäkuun alusta 1888 vuokrattiin kauppaneuvos Kiseleffiltä Svenska Klubbenin entinen huoneisto Länsi Heikinkatu (Mannerheimintie) 12:sta. Tähän huoneistoon kuului iso sali, viisi huonetta ja keittiö. Ensimmäisen kerran toimintansa aikana Klubi kalusti itse huoneistonsa. Tässä paikassa viihdyttiinkin hyvin yli viisi vuotta syksyyn 1893.

8. Syyskuun alusta 1893 Klubi siirtyi Aleksanterinkatu 40:een. Talon kolmannelta kerroksesta vuokrattiin upea huoneisto, jossa oli suuri sali, viisi muuta huonetta, keittiö ja biljardihuone. Biljardihuone oli klubilaisille tärkeä, ja tästä vuodesta on alettu laskea biljardiharrastuksen alkaneen Suomalaisella

Hotelli Fennia

Hotelli Kleineh

Klubilla. Pitkäaikaiseksi ei tämäkään koti tullut. Jo vuoden kuluttua oli taas muutto edessä.

9. Tällä kertaa osoitteeksi tuli Erottajankatu 15-17, missä saatiin salin ja kuusi huonetta käsittävä huoneisto. Täällä oltiin seuraavat pari vuotta ja taas muutettiin.

10. Seuraava huoneisto löytyi Kansallis-Osake-Pankin talon neljännessä kerroksesta, osoitteesta Aleksanterinkatu 30. Klubin tiloihin mentiin samasta porraskäytävästä kuin pankkiin. Hyvä yhteisymmärrys vallitsi Klubin ja pankin välillä ja näin vuokrasuhdekin jatkui viisi vuotta eli vuoden 1901 kevääseen. Kun maassamme tuolloin elettiin ensimmäistä sortokautta eli Bobrikoffin aikaa, näyttää Klubin johdon piirissä herättäneen pelkoa viranomaisten taholla syntynyt ajatus hajottaa klubi. Keväällä 1901 ei vuokrattu mitään huoneistoa ja huonekalutkin myytiin. Hotelli Fennia oli Klubin tukikohta vuoteen 1906 saakka.

11. Keväällä 1907 Klubi sai ensimmäisen oman huoneiston. Se osti Oma Pohja -nimisestä talosta, Itäisen Teatterikuja 2, huoneiston, jossa oli niin suuri sali, että siihen mahtui 330 henkilöä. Lisäksi oli kaksi muuta huonetta. Huoneistoa varten oli hankittu kokonaan uusi kalusto, ja klubin elämä näytti ainaisten muuttojen jälkeen nyt vakiintuneen. Mutta pysyvää mikään ei tuntunut olevan Klubin elämässä, sillä jo kolmen vuoden jälkeen talo myytiin Helsingin Suomalaiselle Säästöpankille. Kalusto sijoitettiin Kansallisteatterin ullakolle, missä se tulipalossa osittain turmeltui. Samalla paloi suurin osa Klubin vähäistä arkistoa.

12. Vuosina 1910 ja 1911 kokoukset pidettiin Hotelli Fenniassa ja vuonna 1912 taas uudessa vuokrahuoneistossa Läntisen Heikinkadun 16:ssa. Täällä oltiin vuoden verran.

Hotelli Kämp

Oma Pohja 1907-1910

13. Vuonna 1913 vuokrattiin Kansallisklubilta huoneisto Kaivokatu 8:ssa. Tässä huoneistossa toiminta jatkuikin kauemmin kuin missään edellisessä paikassa eli yhdeksän vuoden ajan aina vuoteen 1922 saakka.

14. Vuonna 1922 muutettiin jälleen ja tällä kertaa Yrjönkatu 13:een. Sieltä vuokrattiin senaattori Vuorenheimon entinen huoneisto talon alakerrasta. Siihen kuului kuusi huonetta ja keittiö. Huoneisto sisustettiin kokonaan omin kalustein. Seitsemän vuotta oltiin tässä huoneistossa, kunnes samaan taloon alettiin rakentaa seitsemättä kerrosta, joka suunniteltiin kokonaisuudessaan Klubin käyttöön.

15. Tässä Yrjönkatu 13:n seitsemännessä kerroksessa Klubi majailikin peräti kolmekymmentä vuotta.

Klubi ehti pitää majaansa peräti viidessätoista paikassa ennen kuin se sai oman talonsa osoitteesta Kansakoulukuja 3. Tuona kahdeksankymmenenkolmen vuoden aikana Klubilla oli vain kuutenakymmenenäkuutena vuonna oma koti ja paikka, missä neuvotella. On huomattavissa, että tila vuokrattiin aina silloin kun valtiopäiviä pidettiin tai yhteiskunnassa oli muuten rauhallista ja klubin oma toiminta vilkasta. Sijaispaikkoina olivat aiemmin mainitut Arkadia-teatteri, Hotelli Fennia ja Hotelli Kleineh.

D. Kiinteistö Oy Kansakoulukuja 3

1. Kiinteistön tilat

■ Klubihuoneisto Yrjönkatu 13:n seitsemännessä kerroksessa oli suunniteltu etupäässä Klubin omaa toimintaa ajatellen. Uusi talo Kansakoulukuja 3:ssa rakennettiin "rääätälintyönä" Klubille ja Werner Söderström Oy:n Koululaitalle.

Ylimmät kerrokset, neljännessä seitsemänteen, olivat Klubin omaisuutta. Kolme ylintä kerrosta muodostivat yhden kokonaisuuden, noin 1037 neliömetriä. Viidennessä kerroksessa Klubilla oli käytössään iso juhlasali, kaksi kabinettia sekä keittiö- ja baaritilat. Välikerroksessa sijaitsivat kirjasto, biljardihuone ja kaksi kabinettia sekä ylimmässä kerroksessa viisi kabinettia. Näitä kolmea kerrosta yhdisti sisäinen portaikko ja tarjoiluhenkilökuntaa palveleva keittiön hissi. Neljättä kerrosta on pidetty aina vuokratilana.

Kiinteistön maanpäällisistä kerroksista kolme alinta katutaso mukaan lukien kuuluivat WSOY:lle ja pääosa kahdesta kellarikerroksesta oli suunniteltu sen kirjavarastoiksi. Kellarikerroksia ja kahta ensimmäistä maanpäällistä kerrosta on palvellut oma erillinen tavarahissi. Molemmissa rapuissa ovat normaalit henkilöhissit.

2. Kiinteistön hallinto ja rakentajat

Jo ennen rakentamisen aloittamista kiinteistöosakeyhtiön hallitukseen kuuluivat perustamisesta lähtien professori Erkki Leikola puheenjohtajana ja jäsenenä Osmo Särkilähti (WSOY), Kari Reenpää, Severi Saarinen ja varajäsenenä Paul Klinge sekä tilintarkastajina Sauli Sipilä ja Helge Virkkunen. Isännöitsijöinä olivat Lauri Gulin kolmen kuukauden ajan (1.1.-2.4.1959) ja hänen jälkeensä Olavi Arimo kolmenkymmenen kahden vuoden ajan (3.4.1959-31.3.1991). Kiinteistö Oy:n hallituksessa on ollut kaikkiaan yhdeksän puheenjohtajaa, 27

hallituksen jäsentä ja neljä isännöitsijää. Tarkemmat tiedot heistä on esitetty liitteessä.

Rakentamisen aikaisessa rakennustoimikunnassa olivat kauppaneuvos Severi Saarisen johdolla Osmo Särkilahti, Yrjö Tarola, Antero Pernaja, Helge Virkunen ja sihteerinä Sauli Sipilä. Rakentamisesta vastasivat vuosien 1956-59 aikana seuraavat yhtiöt:

- louhintatyöt	- Maa- ja Kallio Oy
- pääurakoitsija	- Lauri Vidingin Rakennustoimisto Oy
- lämpö, vesi ja ilmastointi	- Oy Huber
- sähkötyöt	- Oy Hedengren
- hissit	- Kone Oy
- maalaus	- Kaipaisen Maalausliike Oy

3. Omistajamuutokset kiinteistössä

Aluksi omistajina olivat Helsingin Suomalaisen Klubin Kannatusyhdistys ry viidelläkymmenellä prosentilla ja Werner Söderström Oy neljälläkymmenellä prosentilla. Yhdistyksellä oli näin enemmistö ja sillä oli myös hallituksessa kolme edustajaa. Werner Söderströmillä oli vähemmistöosakkuus ja yksi edustaja hallituksessa. Kun WSOY myöhemmin siirsi toimintansa Porvooseen, se myi osuutensa 1.11.1972 Kansallisen Kokoomuspuolueen Säätiölle, joka vuokrasi tilansa Kansallinen Kokoomus rp:lle. Tätä ennen Suomalaisen Klubin Kannatusyhdistys ry oli purkautuessaan siirtänyt osakkeensa 1.1.1972 Helsingin Suomalainen Klubi ry:lle.

Seuraava muutos omistuksissa tapahtui 22.12.1999. Tällöin tehdyllä kaupalla Kiinteistö Oy:n koko osakekanta siirtyi Helsingin Suomalainen Klubi ry:n omistukseen. Kaupan jälkeen vielä noin puoli vuotta vuokralaisena ollut Kansallinen Kokoomus muutti uuteen osoitteeseensa syyskuussa 2000.

4. Klubi koko kiinteistön omistajana

Ensimmäiset viisi vuotta koko talon omistajana ovat olleet rankkaa työtä, suunnittelua ja remonteja. Kiinteistö Oy:n hallitus ja varsinkin sen työvaliokunta ovat ahkeroineet vuokralaisten tuloremonttien ja niihin liittyvien talon omien remonttien kanssa. Telia Finland vuokrasi pääosan kellarikerroksista laitetiloikseen. Ennen tuloaan se järjesti tilojensa ilmastoinnin uudelleen ja toi ilmastointiputkensa ja lauhduttajansa katolle osin vanhaa savupiippua hyväksi käyttäen. Remontin yhteydessä taloon jouduttiin rakentamaan vuokralaisen kustannuksella oma sähkömuuntaja, joka toiminnan alkaessa siirtyi kiinteistöyhtiön omistukseen. Yhtiöstä tuli näin sähkön myyjä vuokralaisille.

It-alan yrittäjä Dynesco Oy vuokrasi katutason ja toisen kerroksen ja teki niissä perusteellisen remontin, mutta joutui pari vuotta tämän jälkeen luopumaan

*Tyytyväiset kaupan osapuolet.
Vasemmalta Peter Fagernäs ja
Harri Holkeri sekä Martti Enäjärvi ja
Heikki Lehmus. Todistajina takana
vasemmalta Yrjö Larmola, Pekka
Ritvos, Mikko Pohtola ja Jouko
Liusvaara.*

tiloista taloudellisten vaikeuksiensa takia. Tällä hetkellä katutasossa ovat uudet vuokralaiset Coldwell Oy ja Suomen Kansallisverkko Oy. Toiseen kerrokseen muutti valmiisiin tiloihin toinen it-alan yritys Onesta Solutions Oy.

Kolmas kerros on Eläke Fennian käytössä. Sillä on oma sisäänkäynti omasta talostaan Kansakoulukuja 1:stä.

Neljännessä kerroksessa oli aikanaan pitkäaikainen vuokralainen Patenttitoimisto Oy Berggren Ab. Toimiston muutettua suurempiin tiloihin koko neljäs kerros jäi vähäksi aikaa tyhjäksi. Useiden vuokralaisten jälkeen tilat ovat tällä hetkellä peruskorjattuina pääosin Luotsausliikelaitos Finnpilotin ja pienemältä osalta Asianajotoimisto van Setten Kuusniemen käytössä.

Ostettuaan talon Klubimme johtokunta ja sen alaiset toimijat talous- ja hallintotoimikunnassa samoin kuin Kiinteistö Oy:n hallituksessa ja työvaliokunnassa ovat huomanneet moneen kertaan, että kiinteistön omistaminen vaatii paljon työtä ja vaivaa. Viiden vuoden aikana on korjausten aiheuttamaa työtaakkaa kantanut harteillaan työvaliokunnan puheenjohtaja, tekniikan tohtori Ari Ahonen apunaan varatuomari, toimitusjohtaja Kimmo Kaattari, diplomi-insinööri, kiinteistöjohtaja Kari Karvonen ja toimitusjohtaja Heikki Winqvist. Töiden valvojina ovat koko ajan olleet rakennusmestarit Lasse Mansela ja Hannu Wartiala. Mainittujen lisäksi päätöksiä tekemässä ovat olleet Klubin talous- ja hallintotoimikunnan puheenjohtaja Timo Turunen, isännöitsijä Erkki Kauvanto ja aikaisempi isännöitsijä 1990-luvulta, toiminnanjohtaja Jouko Liusvaara.

Kun omistuksen vaihdokseen ja uusien vuokralaisten remontteihin liittyvät työt nyt on pääasiasiallisesti tehty, vastaa kiinteistön kunnosta tällä hetkellä hallitus, jossa puheenjohtajana on Klubin talous- ja hallintotoimikunnan puheenjohtaja Pertti Virkkunen. Muut hallituksen jäsenet ovat Kimmo Kaattari, Kari Karvonen, Jens Stormbom ja Heikki Winqvist. Isännöitsijänä jatkaa Erkki

Ari Ahonen

Kimmo Kaattari

Kari Karvonen

Heikki Winqvist

Kauvanto Primanto Oy:stä ja kunnossapitoon liittyvien tehtävien suunnittelijana ja valvojana Lasse Mansela apunaan Hannu Wartiala.

Kiinteistössä on sen elinaikana tehty seuraavat remontit:

- vuonna 1985 luovuttiin omasta keskuslämmityksestä ja liitettiin kaukolämpöön
- Kansakoulukujan puoleiset seinät uusittiin vuonna 1987
- Klubin juhlasalin ilmastointi uusittiin 1988
- talon itäpuoleinen seinä uusittiin palovaurioiden jäljiltä 1990
- kiinteistön ikkunat (191 kappaletta + viisi ovea) vaihdettiin 1998 kolmilasisiin Wirebo -ikkunoihin
- toinen etelänpuoleisista seinistä uusittiin myrskytuhojen jälkeen keväällä 1998
- kiinteistölle rakennettiin oma muuntaja vuonna 2000
- Fredrikinkadun puoleinen sisäpiha uusittiin vuonna 2000 ja alempien kerroksien lauhduttimet siirrettiin katolle
- vuonna 2001 tehtiin Klubin keittiössä täydellinen peruskorjaus ilmastoinnin uusimisineen
- vuonna 2001 uusittiin välipihan pohjarakenteet ja kattoikkuna sekä siirrettiin lauhdutuskoneisto katolle
- neljännen kerroksen ilmastointia parannettiin
- samana vuonna suoritettiin katuosuuden ja porraskäytävien kunnostusremontit
- vuonna 2003 jäätyi A-rapun ulkoseinässä Annantalon puolella oleva vesilinja. Se aiheutti alakerroksissa vesivaurioita, jotka korjattiin

Näiden korjausten lisäksi on tarkastettu ja korjattu viemäriinjoja, uusittu sähköpäälinjoja ja askaroitu ilmastointilaitteiden parissa.

Oman kokonaisuutensa muodostavat talon ilmastointilaitteet, joita on kaikkiaan kaksikymmentäviisi. Kun taloa aikanaan rakennettiin 1950-luvulla, eivät

Timo Turunen

Hannu Wartiala ja Lasse Mansela

Erkki Kauvanto

ilmastointiasiat olleet tärkeimpiä asioita. Laitteille ei varattu selviä kulkulinjoja eikä niille varattu erityisiä huoltotiloja. Lainsäädäntö on muuttunut ja tiloja käyttävien vaatimustaso noussut. Kiinteistön ilmastoinnin periaatteena on ollut, että klubitilojen ja kellaritilojen poistoilma puhalletaan ulos talon katolla ja korvaava ilma otetaan ikkunoista. Muiden kerroksien ilmastointi on nyky-aikaisempaa eli sisään tuleva ilma ulkolämpötilan mukaan joko lämmitetään tai jäähdytetään. Klubin ilmastointikoneiden säädössä on vain kaksi asentoa: auki ja kiinni. Taloa rakennettaessa ajateltiin, että kun Klubi on kesäisin kiinni, jäähdytystä ei tarvita. Talvella taas, jos on liian kylmää, pannaan ilmastointi kiinni. Tällä hetkellä klubitiloissa on keväällä ja syksyllä yleensä kuuma, mutta talvella isoimmilla pakkasilla kylmä. Klubin ilmastoinnin uusiminen onkin lähivuosien tärkein tehtävä.

Kiinteistöyhtiön hallituksessa on ollut paljon suunnitelmia myös tulevaisuutta varten. Siltä varalta, että mahdollinen tupakkalaki tuo tullessaan uusia järjestyksellisiä vaatimuksia, hallituksella on alustavat suunnitelmat jopa erillisten lasiseinäisten tilojen rakentamiseksi ja sisäpihan kattamiseksi sekä biljardin edustan parvekkeen että katutasossa olevan ulkotilan kattamiseksi talon takapihalla. Talo teettää siis työtä. Näin suuren Klubin jäsenkunnasta löytyy aina myös asiantuntijoita asioiden hoitamiseen.

E. Toimintaa omissa tiloissa

32

■ Klubin sääntöjen toisessa pykälässä kerrotaan yhdistyksemme tarkoitus ja toimintaperiaatteet. Ne ovat lyhyesti sanottuna vaalia perinteitä noudattaen suomalaista kulttuuria, herättää yhteiskunnallista keskustelua, pitää yllä isänmaallisuutta ja kehittää veljellistä yhdessäoloa. Tähän kaikkeen pyritään järjestämällä tilaisuuksia, joissa voi kuunnella esitelmiä, tutustua suomalaiseen kirjallisuuteen kirjailloissa, vierailemalla erilaisissa musiikki- ja taidetapahtumissa, kunnioittamalla eri tilanteissa historiamme merkkihenkilöitä ja sotiemme veteraaneja kehittämällä samalla veljellistä yhdessäoloa sekä näissä mainituissa tapahtumissa että moninaisten harrastusten piirissä. Yrittäkäämme saada selventävä kuva toiminnastamme käsittelemällä vähäiseltä osaltaan kutakin näistä osa-alueista. Aloitakaamme tutkimalla jäsenmäärämme kehitystä vuosikymmenten aikana.

1. Jäsenmäärän kehitys tilastojen valossa

”Satavuotisjuhla 1976 oli suuri ponnistus ja tuntui kuin olisi klubitoimintaa sen jälkeen hieman laimentunut. Jatkuvasti jouduttiin valittamaan, ettei kokouksiin osallistuttu kovinkaan innokkaasti huolimatta siitä, että niissä esiintyivät maan parhaat asiantuntijat. Ravintolakin toimi vajaakäyttöisenä. Jonkinlainen anemia siis vaivasi henkeä.” Tällaisin ajatuksin esitti professori Eero Saarenheimo 120-vuotisjulkaisussaan ”Suomalaisuuden rakentajia” 1990-luvun loppupuolta.

Saarenheimo jatkaa pohdiskeluaan anemian syistä. Hän toteaa mm., että kaupunkikuva on muuttunut. Helsingin keskusta on iltaisin autioitunut ja asutus siirtynyt enemmän kaupungin reuna-alueille ja naapurikaupunkeihin Espooseen, Kauniaisiin ja Vantaalle jopa vieläkin kauemmas. Klubi ei ole enää uutiskeskuskaan kun päivän tärkeimmät tapahtumat kerrotaan moneen kertaan radiossa ja televisiossa. Nuorten työaika on pitkä, työmatkat vievät enemmän aikaa ja perheen arvostuskin on lisääntynyt. Enää eivät piit hoida lapsia, vaan nyt ollaan itse mahdollisimman paljon lasten kanssa. Klubille ko-

koontuvatkin entistä enemmän hieman varttuneemmat jäsenet, joilla lapset ovat jo maailmalla omia perheitään hoitamassa.

Helsingin Suomalaisen Klubin jäsenmäärän kehitys 1876—2006

Jo pelkästään tilastoja katselemalla voi huomata monia yhteiskunnallisia muutoksia ja ymmärtää jäsenmäärän laskuja ja nousuja. **Kuviosta 1 nähdään**, että nuoren Klubin jäsenmäärä pysytteli ensimmäisten vuosikymmenten aikana varsin alhaisena. Lievää nousua tapahtui kuitenkin 1880-1890 lukujen vaihteessa. Silloin perustettiin suomalaisia yrityksiä, vaikutettiin politiikassa Suomalaisen puolueen mukana ja rakennettiin voimallisesti suomalaista sivistystä. Sortokausien aikana jäsenmäärä taas laski käyden perustamisvuoden jäsenmäärän alapuolella.

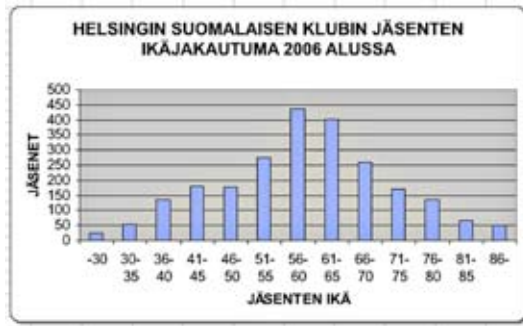
Itsenäisyyden alkuvuosikymmeninä ja sotiemme aikana jäsenmäärä alkoi kasvaa. Tarvittiin paikka, missä neuvotella yhteisistä asioista. Sodan aikana Klubi oli luotettava paikka, jossa sai kuulla oikeaa tietoa sotatapahtumista ja valtionhallinnon kannanotoista tarvitsematta pelätä tiedottamisen menevän väärille korville.

Olympialaisten jälkeinen aika 1950-luvulla taas näyttää olleen yleistä henkistä alamäkeä. Nimiä mainitsematta tai ketään syyttämättä muistamme hyvin nuo kylmän sodan aikaiset tunnelmat, uhkailut idästä ja vasemmistolaisittain ajatteleiden ponnistelut yhteiskunnan kankeamiseksi juuriltaan 1960- ja 1970-luvuilla. Kuviosta näkee myös sen orastavan ajan, jolloin ”aurinko alkoi paistaa risukasaan” ja joka kommunismin romahtamisena ja muurien murtumisena saatiin viimein kokea. On luonnollista, että yleinen innostus ja osallistuminen ovat heijastaneet näitä suuria tapahtumia niin Suomessa kuin Euroopassa.

Jäsenmäärän kehitys 1976–2005

Kuviossa 2 on esitetty jäsenmäärän kehitys kolmen viime vuosikymmenen aikana. Siitä näkyy, että jäsenmäärä pysyi 1980-luvun alkuun saakka jokseenkin samana, jona se oli ollut jo jatkosodan päättymisen aikoihin. Tämän huomasivat puheenjohtajat A. A. Keinonen (1980-83), Erkki Salonen (1984-87) ja Mikko Pohtola (1988-91) ja keskittivät voimansa kukin vuorollaan jäsenmäärän kasvattamiseen. Jäsenmäärä nousikin vuosi vuodelta ylittäen 1990-luvulle tultaessa jo tuhannenviidensadan jäsenen rajan. Näiden puheenjohtajien aikana toiminnan tehostumiseen vaikutti myönteisesti Klubilehden perustaminen keväällä 1981 sekä pysyvän ja laadukkaan ravintolatoiminnan alkaminen syksyn 1982 jälkeen. Näihin kahteen tekijään palaan tuonnempana.

Vuosisadan ja samalla vuosituhannen viimeisen kymmenluvun alkamisen tienoilla sortui Berliinin muuri ja Neuvostoliitto hajosi. Samalla ylikuumentuneen talouden ajautuminen syvään lamaan loi taloudellista epävarmuutta, joka

Klubillakin näkyi monien jäsenten eroamisena. Jäsenmäärä pysyi kuitenkin pienessä nousussa vuosikymmenen alun aivan kuin ”uutta aaltoa” odottaen. Se tulikin kännyköiden ja internetin tulon sekä yhteiskunnallisen hyvinvoinnin kasvun myötä. Viimeisten kymmenen vuoden aikana jäsenmäärän nettolisäys on ollut huikeat 80-90 prosenttia vuodessa. Uusia jäseniä on tullut vuosittain noin sataviisikymmentä.

Jäsenten ikäjakauma vuoden 2006 alussa

Kuviota 3 tutkiessa voi ilahduttavana piirteenä todeta 35-45 -vuotiaiden jäsenten suhteellisen vahvan osuuden. Toisaalta jäsenkunnan enemmistön ikä sijoittuu vuosien 50-70 väliin. Yli 70-vuotiaiden vahva osuus on ymmärrettävissä miesten yleisen keski-ikänsä noususta. Muistettava on myös, että he edustavat sitä ryhmää, joka koostuu sekä fyysisesti että henkisesti vahvoista ja virkeistä miehistä. He ovat myös pystyneet voittamaan eläköitymisensä jälkeiset vaikeudet.

Kun tarkastellaan jäsenkunnan prosentuaalista ikäjakaumaa siitä näkökulmasta, kauanko he ovat olleet Klubissa jäseninä, havaitaan, että valtaosa eli 70 % on ollut jäsen alle viisitoista vuotta. Seuraavaksi suurin ryhmä on 16-29 vuotta jäseninä olleet. Heitä on kaksikymmentäyksi prosenttia. Pienimmäksi ryhmäksi jää yli kolmekymmentä vuotta jäseninä olleet eli ne jäsenet, jotka sääntöjen kahdeksannen pykälän mukaan ovat vapautettuja jäsenmaksun maksamisesta. Tämän pykälän mukaan jäsenen pitää täyttää kaksi ehtoa samanaikaisesti; hänen tulee olla yli kuusikymmentäviisivuotias ja samalla hänellä tulee olla kolmekymmentä jäsenvuotta. Heitä on satakahdeksankymmentä.

On kiinnitetty huomiota siihen, että jäsenkunnan keski-ikä on ollut pienoisessä nousussa useiden vuosien ajan. Se oli 1.1.1970 56,2 vuotta, vuonna 1977 58,2 ja 31.12.2005 peräti 60,1 vuotta. Nousu on siis ollut kolmenkym-

*Risto
Ihamuotila*

*Risto
Pelkonen*

*Tuomo
Polvinen*

menenviiden vuoden aikana lähes neljä vuotta. Tätä ei pidä pelästyä. Me elämme keskimäärin pitempään kuin isämme ja pystymme myös nauttimaan klubilaisena olosta kauemmin. Tilasto kertoo myös, etteivät Klubimme jäsenet ole vain helsinkiläisiä. Osoitenumeroiden mukaan Helsingissä asuu noin 1400, Espoossa noin 500, Vantaalla reilut sata ja loput Turun, Tampereen, Hämeenlinnan ja Lappeenrannan alueilla pohjoisimpien osoitteiden ollessa Lapin läänissä. Klubimme on selvästi valtakunnallinen niin kuin toimintamme alkuaikoinakin, jolloin suomenmieliset valtiopäivämiehet ympäri Suomen kokoontuivat tiloissamme.

*Paavo
Uronen*

*Simo
Zitting*

*Eri
Klas*

*Matti
Päts*

2. Tiedemies-, ulko- ja taiteilijajäsenet

Vuonna 1999 johtokunta päätti esittää yhdistyksen kokoukselle tiedemies- ja ulkojäsenien valintaa. Tällä haluttiin painottaa Klubin asemaa kulttuuriklubina. Klubin 125-vuotisjuhlat olivat tuolloin valmisteilla. Nähtiin, että tällainen ratkaisu sopisi hyvin toteutettavaksi juuri juhluvuonna.

Tarkan harkinnan jälkeen Klubille valittiinkin viisi tiedemiesjäsentä. He ovat

- Risto Ihamuotila, Helsingin yliopiston kansleri
- Risto Pelkonen, arkkiatri
- Tuomo Polvinen, akatemiaprofessori
- Paavo Uronen, Helsingin Teknillisen korkeakoulun rehtori
- Simo Zitting, professori emeritus

Samassa yhteydessä päätettiin kutsua ulkojäseniksi kaksi Suomen ystävää Virossa. He ovat

- Eri Klas, kapellimestari ja
- Matti Päts, pääjohtaja.

Ulkojäsenillä on kaikki tavanomaiset jäsenen oikeudet paitsi äänioikeutta Klubin kokouksissa.

Erikoisjäsenien ryhmään kuuluvat lisäksi noin viisikymmentä taiteilijajäsentä musiikin, teatterin ja kirjallisuuden aloilta. Heidät on kutsuttu taiteilijajäseniksi vuosien varrella ja heidän osuutensa eri tilaisuuksien ohjelman rikastuttajana on tärkeä.

3. Klubin toiminta tällä hetkellä

Menestyvässä yhdistystoiminnassa on tärkeää kuunnella säännöllisin väliajoin jäsenkunnan mielipiteitä. Näin on tehty Klubillammekin ainakin 1980-luvulla ja vuonna 1997. Viimeisimmässä kyselyssä tutkimus tehtiin kaksivaiheisena siten, että aluksi pidettiin kolme ryhmäkeskustelua erikseen alle 60- ja yli 60-vuotiaille. Ryhmäkeskustelujen perusteella suunniteltiin koko jäsenkunnalle jäsenlehden mukana lähetetty kysely. Jäseniä oli silloin 1650, ja vastauksia tuli 537 eli 32,5 % jäsenkunnasta vastasi.

Laajaan kyselyyn tarkemmin syventymättä voitiin todeta, että tärkeimmät syyt

- jäseneksi liittymiseen olivat ystävät ja liikututtavat, jotka suosittelevat liittymistä, Klubin arvostettu maine, mahdollisuudet samanhenkisten ystävien löytämiseen, esitelmät ja tilaisuudet sekä Klubin tarjoamat ravintolapalvelut
- Klubin toimintaan osallistumiseen olivat vierailevat luennoitsijat, klubi-illat, kirjaillat, teemaillat ja monet harrastusmahdollisuudet
- tyytyväisyyteen olivat hyvä tiedottaminen Klubilehdessä ja jäsentiedotteissa, vierailuluennot ja ravintolapalvelun hyvä taso.

Hyviksi asioiksi todettiin myös jäsenkunnan moninaisuus ja jäsenmaksun kohtuullisuus. Ehkä heikoin arvosana annettiin klubitilojen huonosta kunnosta yleensä ja eräistä puuttuvista tiloista kuten baari ja saunatilat.

Vanhoja perinteitä ja jäsenkunnan toivomuksia noudattaen nykyisen ohjelmiston rungon muodostavat kuukausikokoukset, lounasvierastilaisuudet, kirjaillat, teemaillat, erilaiset juhlat ja lukuisat erilaiset harrastusillat.

a. Kuukausikokoukset, lounasvieraat ja merkkipäivävieraat

Jo vuonna 1926 tehtiin aloite, jossa toivottiin, että jäsenet pitäisivät illanvietoissa esitelmää yleisesti kiinnostavista aiheista. Osittain ohjelman hankintaa

silmällä pitäen perustettiin vuonna 1929 klubimestarin toimi ja kolme vuotta myöhemmin erityinen ohjelmatoimikunta, jollainen on muutamia kuolleita kausia lukuun ottamatta vaikuttanut tähän päivään saakka. Ohjelmalliset kuukausikokoukset tulivat pysyväksi instituutioksi. Esitelmätoimintaa pidettiin niin tärkeänä, että sille annettiin vuonna 1941 säännöissä nimenomainen vahvistus. Jokaisen kuukauden kolmas torstai on tullut tällaisen kuukausikokouksen pitopäiväksi. Esitelmätoimintaa esitelmöitsijävieraina ovat olleet valtakuntamme eturivin asiantuntijat, miehet ja naiset.

Vuonna 2002 aloitettiin kuukausikokouksia täydentävät lounasvieraskokoon-
tumat. Ajateltiin, että monet nuoret jäsenet saisivat mahdollisuuden osallistua niin sanotulle työlounaalle vieraittensa kanssa. Näin he voisivat työpäivänsä päätteeksi klubitilaisuuksien estämättä paremmin osallistua normaaliin perhe-elämään. Näiden arvostettujen lounasvieraitten aiheuttelu esitelmöitsijöineen on luettavissa liitteessä.

Kuukausikokousten ja lounasvierastapaamisten luokkaan on luontevaa liittää vuodesta 1945 tavaksi tullut vanhojen herrojen ilta. Vuonna 1947 sen katosi korvaavan tammikuun kuukausikokouksen. Nimi on vuosien kuluessa muuttunut merkkipäiväillaksi. Kyseisenä iltana Klubi tarjoaa kaikille edellisen vuonna ”pyöreitä vuosia” (70, 75, 80, 85, 90, 91, 92, 93 jne.) täyttäneille jäsenilleen illallisen. Kutsuttuja on yleensä noin satakunta ja yli puolet ottaa kutsun vastaan ja saapuu paikalle. Ilta ei kuitenkaan ole tarkoitettu ainoastaan näille kutsutuille, vaan puolet illalliselle osallistuvista ovat jäseniä, jotka eivät vielä iällisesti yllä näihin arvostettuihin vuosikertoihin tai eivät muuten ole tällä kertaa kutsuvuorossa. Kunniä pitää illan juhlapuhe on viime vuosina annettu vuorollaan kullekin johtokunnan jäsenelle ja smokkiin pukeutuneilla herroilla on aina ollut ilo kuunnella viehättävien naistaiteilijoiden korkeatasoisia musiikkiesityksiä.

b. Kirjastoilloista kirjailtoihin

Vuonna 1984 silloinen puheenjohtaja professori Erkki Salonen houkutteli Klubin jäseneksi opetusneuvos Antti Henttosen tarkoituksella saada kirjasto järjestetyksi uuteen ja toimivaan kuntoon. Antti Henttonen ryhtyikin työryhmineen toimeen ja kirjat saivat uuden järjestyksen hyllyissä. Pian työryhmälle syntyi ajatus pitää erityinen ohjelmallinen ilta jäsenille. Illalle annettiin nimeksi kirjallisuusilta ja ensimmäinen ilta pidettiin kirjastossa Aleksis Kiven päivänä 10.10.1986. Illan esitelmöitsijänä oli professori T.J. Kukkamäki, joka kertoi ainutlaatuisesta 700 teosta käsittävästä Aapiskokoelmastaan. Paikalla oli yhdeksän kuulijaa.

Tämä oli hyvä alku. Kuulijakunta lisääntyi pikku hiljaa, ja tilaisuuksia alettiin pitää juhlasalissa kerran kuukaudessa. Lähellä kesähelteitä oleva toukokuu ja kiireinen joulukuu on pyritty rauhoittamaan muille tapahtumille niin, että kirjallisuusillat, joista myöhemmin on alettu käyttää nimeä kirjailta, pyritään pitämään noin kuusi kertaa vuodessa. Iltoihin otettiin 1990-luvulla mukaan myös rouvat. Näin heillekin tuli mahdollisuus osallistua tilaisuuksiin miestensä vieraina. Aiheet ovat yleensä, kuten voi liitteessä olevasta luettelosta huomata, olleet enemmän miehiä kiinnostavia. Naisia on muistettu ottamalla ohjelmaan myös kaunokirjallisuutta ja taideteoksia.

Osallistujia on yleensä ollut noin neljä - viisikymmentä. Parhaina iltoina esitelmöitsijä ja aihe on ollut niin kiinnostava, että juhlasali on täyttynyt ääriään myöten. Kuulijamäärän ennätys oli 19.9.1994, kun presidentti Mauno Koivisto oli kertomassa kirjastaan ”Kaksi kautta”. Kirjailtojen isäntinä ovat olleet opetusneuvos Antti Henttonen vuoden 1995 loppuun ja hänen jälkeensä filosofian tohtori Yrjö Larmola. Vuoden 2002 loppupuolelta lähtien isäntänä on ollut Suomen Kustannusyhdistys ry:n toimitusjohtaja Veikko Sonninen.

Antti Henttonen

Yrjö Larmola

Veikko Sonninen

c. Konversationin kautta teemailtoihin

Viime vuosikymmenen puoliväli oli Klubilla innokasta paluuta juurille, 1870 -80 luvulle. Muistettiin, että klubimme nimi oli alun perin "Luku- ja konversationi-klubbi Helsingissä". Haluttiin palata takaisin konversationin – keskustelun aikaan.

Asiaa käsiteltiin pienryhmässä kunnes päädyttiin EU-kansanäänestyksen jälkeisenä maanantai-iltana 17.10.1994 keskustelutilaisuuteen, johon kutsuttiin nelisenkymmentä klubiveljeä eri ikäryhmistä. Tarkoituksena oli tutkailla, minkälaiset toimintamuodot kiinnostavat veljeskuntaa. Alustajiksi lupautuivat Tilastokeskuksen pääjohtaja Olavi E. Niitamo aiheenaan "Miten maailma muuttuu ja entä Suomi?" ja toisena kunniapuheenjohtaja, professori Erkki Salonen aiheenaan "Miesten klubi vaativan keskustelun kehiksenä". Vilkasta keskustelua ohjaili valtiotieteen tohtori Weijo Pitkänen.

Konversationi oli saatu alkuun. Entä miten jatkettiin? Seurasi sarja alustuksia ja keskusteluja, joiden pitäjät ja aiheet esitellään seuraavassa tapahtumajärjestyksessä:

Ensimmäinen tilaisuus järjestettiin 13.2.1995 aiheena "Helsingin Suomalaisen Klubin tie tulevaisuuteen". Alustajina olivat professori Erkki Salonen, toimitusjohtaja Timo Turunen ja everstiluutnantti Erkki Nordberg Weijo Pitkäsen ohjaillessa keskustelua.

Konversationi jatkui Kullervon päivänä 25.9.1995, jolloin alustajina olivat toiminnanjohtaja Jouko Liusvaara aiheena "Harrastammeko oikeita asioita Klubilla?" ja ekonomi Jyrki Paulín aiheena "Suomalaisuus tänään. Miten Klubi voi sen hyödyntää?".

Kolmanneksi keskustelukokonaisuudeksi muodostui 14.2.1996 "Tietokoneet nyky-yhteiskunnassa". Aiheesta alustivat professori Osmo Wiio, päätoimittaja

Veli-Matti Savolainen ja filosofian tohtori Pekka Himanen tekniikan tohtori Aaro Wiion johtaessa puhetta.

Konversationin nimellä jatkettiin vielä:

- 25.9.1996 Eurooppalainen Suomi ry:n toiminnanjohtajan Matti Viialaisen alustuksella "Kohta kaksi vuotta EU:n jäsenenä – entä nyt?"
- 13.2.1997 mr Robert Setterfieldin alustuksella "Englantilaiset klubit" ja
- 26.11.1997 Aamulehti-yhtymän toimitusjohtajan Matti Packalénin alustuksella "Median uusi kilpailutilanne".

Noin kolme vuotta konversationi-iltoina jatkunut ohjelma kuitenkin hiipui. Iltojen järjestely oli ehkä liian työlästä ja tilaisuuksien puheenjohtajista tuli pula. Jäljelle jäivät kuitenkin palavasieluisimmat vapaaehtoiset, jotka jatkoivat konversationia pienemmin tavoittein ja kunkin puheenjohtajan keskittyessä vain omaan erikoisalaansa.

Seuraavassa esitellään kukin teemakokonaisuus lyhyesti. Jokaisen teeman alustukset ja vieraat on alusta lähtien esitetty liitteissä.

Erkki Nordberg

Pertti Kärkkäinen

Antti Lassila

d. Teemaillat tehokkaan keskustelun foorumina

d.1. Sotilaspolitiikan illat

Erkki Nordberg tuli majurina Klubin jäseneksi 1988. Hän toimi tutkijana Maanpuolustuskorkeakoulussa ja oli everstiluutnanttina esittelemässä kirjaansa ”Kriisi” kirjaillassa tammikuussa 1991. Uudenmaan Jääkäripataljoonan komentajana hän oli Santahaminassa esittelemässä pataljoonansa aseistusta ja käsiaseammuntoja klubilaisille syyskuussa 1994. Sotilasasioihin niin Suomessa kuin maailmallakin perehtyneenä hän oli sopiva mies aloittamaan sotilaspolitiikan iltojen johtamisen vuoden 1996 helmikuussa. Näinä alkuvuosina hän oli Pääesikunnan koulutusosaston päällikkö ja siirtyi 1999 Karjalan Prikaatin komentajaksi. Klubilaiset tekivät suurella joukolla vierailun prikaatin kotipaikalle Vekaranjärvelle. Sotilasasioihin paneutunut, innokas ja sanavalmis eversti on johtanut sotilaspolitiikan iltoja jo kymmenen vuoden ajan. Isänmaallisesti ajatteleva jäsenkunta on osallistunut näihin illanviettoihin suurella joukolla. Keskustelujen aiheina ovat olleet mm. islamin terrorismi, Irak, Venäjä ja Nato. Illoissa on pohdittu omien varusmiesten koulutusta ja saatu tietoa maakuntajoukoista.

d.2. Ulkopolitiikan illat

Syksystä 1996 alkoivat ulkopolitiikan teemaillat suurlähettiläs Pertti Kärkkäisen johdolla. Tämä Jakartassa, Kuala Lumpurissa, Singaporessa, Buenos Airesissa, Santiagossa ja Montevideossa suurlähettiläänä palvellut UM:n virkamies toi illoissaan tuulahduksen kansainvälisyydestä. Hänen aikanaan klubilla vieraili monia ulkomaisia lähettiläitä mm. Etelä-Afrikasta, Venezuelasta, Kiinasta ja Euroopan eri maista.

Korkeatasoisten vieraiden ja oman maan asiantuntijoiden luettelo jatkui, kun Pertti Kärkkäinen luovutti ulkopolitiikan iltojen vetovastuun suurlähettiläs

Jyrki Vesikansa

Ukko Kiviharju

Jukka Pasanen

Antti Lassilalle kuusi vuotta myöhemmin. Lassilalle tuttuja asemapaikkoja taas olivat mm. Lontoo, Rooma, Bonn ja Tripoli.

d.3. Historian illat

Mallikkaiden johtajien sarja jatkui, kun historian teemailtoja alkoi johtaa entinen Ylioppilaslehden vt. päätoimittaja ja myöhemmin Uuden Suomen toimittaja, Bonnin kirjeenvaihtaja ja lopulta koko lehden päätoimittaja, kirjailija ja filosofian lisensiaatti Jyrki Vesikansa. Historian illat muodostuivat heti alusta alkaen kuulijakunnan lukumäärää ajatellen ehdottomiksi menestyksiksi. Illoissa ovat olleet alustajina monet yleisesti tunnetut tutkijat, kuten Juhani Piilonen, Ohto Manninen, Martti Häikiö, Kimmo Rentola, Juhani Salminen, Matti Klinge, Päiviö Tommila, Vesa Vares, Jukka Relander, Lasse Laaksonen, Sampo Ahto, Juhani Suomi, Jukka Tarkka, Matti Ahti, Hannu Soikkanen, Jari Keskinen ja Jarkko Vesikansa. Juhlasali on historian illoissa lähes aina täynnä. Aiheet ovat olleet Suomen historiaan liittyviä keisarin ajoista kylmän sodan tunnelmiin.

d.4. Oikeuspolitiikan illat

Oikeuspolitiikan iltoja on pidetty vuoden 1998 keväästä lähtien. Hovioikeudenlaamanni Ukko Kiviharjun vieraina ovat vuosien saatossa olleet tasavallan korkeimmat oikeusoppineet, mm. oikeuskansleri Paavo Nikula, valtakunnansyyttäjä Matti Kuusimäki, Korkeimman oikeuden presidentti Leif Sevón, Korkeimman hallinto-oikeuden presidentti Pekka Hallberg ja Eduskunnan pääsihteeri Seppo Tiitinen. Harrastuspiiriä kuusi vuotta ansiokkaasti johtanut Ukko Kiviharju luovutti vuoden 2005 lopulla vetovastuun entiselle apulaisoikeuskanslerille, varatuomari Jukka Pasaselle.

Pauli Karli

Paavo Mäkelä

d.5. Lääketieteen illat

Jos erikoiskoulutuksen saaneet henkilöt puhuvat vain vertaisilleen ja käyttävät kieltä, jota vain saman koulutuksen omaavat ymmärtävät, jää yleisömenestys teemaillassa vähäiseksi. Tätä ovat pyrkineet välttämään lääketieteen iltojen johdattelijat neurologian erikoislääkäri Pauli Karli ja lääketieteen ja kirurgian tohtori Paavo Mäkelä.

Tätä osoittavat heidän liitteessä esiteltyjen alustusten aiheetkin, kuten esimerkiksi

- Hur står det till? Miehisyyden paineet ja niiden hoito
- Miten miehet voivat Suomessa
- Veren kolesteroli ja terveys
- Muisti pettää – jättääkö järki?

Vain nämä muutamat aiheet esimerkkinä voi todeta, että vetäjät ovat yrittäneet luoda ohjelmia, joiden pitäisi kiinnostaa tavallista, muun koulutuksen saanutta jäsentä, ja siinähe he ovat hyvin onnistuneetkin.

d.6. Ilmailun illat

Ilmailun iltojen alkua edelsi klubin oman ilmailukerhon perustaminen 12.3.2002. Paikalla oli kaksikymmentäkuusi innokasta ilmailusta kiinnostunut. Esittelykierroksen jälkeen saattoi ilolla havaita, että jäsenkunnassamme on ilmailijoita kaikilta ilmailun osa-alueilta. Keskustelujen jälkeen muodostettiin työryhmä, joka koordinoi tulevat ohjelmat tapahtuviksi muiden teemailtojen tapaan kerran keväällä ja kerran syksyllä. Kerhon puheenjohtajana toimi aluksi innokas helikopterilentäjä, insinööri Jussi Aspiala apunaan liikenneilmailun, sotilasilmailun, pienkoneilmailun, helikopteri-ilmailun ja lennonjohtamisen edustajat. Heidän tehtävänä on suunnitella monipuolinen ohjelma kaikille ilmailusta kiinnostuneille jäsenille olivatpa he sitten ilmailun alalla toimivia tai vain asioista muuten kiinnostuneita.

*Juusi Aspiala**Pertti Tolla**Martti Enäjärvi*

Aihelista kertoo, että alku on ollut monipuolinen. Käsiteltävänä ovat olleet taitolento, helikopterilentäminen, ilmailuteollisuus, Finnair sekä sotilasilmailun tapahtumat viime sodissamme. Vuodesta 2004 ilmailukerhon puheenjohtajana ja ilmailun iltojen johtajana on ollut eläkkeellä oleva ilmavoimien entinen lentäjä, kenraaliluutnantti Pertti Tolla.

d.7. Talouspolitiikan illat

Viimeisin teemailtojen aihe on talouspolitiikka. Näitä iltoja on vietetty syksystä 2002 lähtien entisen puheenjohtajamme Martti Enäjärven johdolla. Aiheet ovat olleet jäseniä kiinnostavia kuten globalisaatio, öljy, yrittäjyys, Euroopan Unioni ja sijoittaminen.

F. Harrastukset

Jäsenhakemuksessa on kohta, johon jäseneksi pyrkivä on voinut kirjoittaa tärkeimmät harrastuksensa. Koko jäsenkunta huomioon ottaen näitä harrastuksia on pitkälle toista sataa. Tässä on tarkoitus esitellä vain muutama eniten veljiä ympärilleen keräävä laji. Ne on havainnollisuuden vuoksi jaettu Klubin sisätiloissa tapahtuviin ja Klubin ulkopuolella tapahtuviin.

Biljardi

Biljardiharrastus on toisaalta vanhaa ja toisaalta nuorta. Jo 1893 klubitiloissa Aleksanterinkatu 40:ssä oli huone, jossa oli biljardipöytä. Tätä vuotta olemmekin pitäneet harrastuksemme alkuvuotena. Voidaan kuitenkin arvioida, että harrastus laajeni vasta Klubin muuttaessa Yrjönkadun tiloihin. Siellä oli biljardipöytä ja myöhemmin toinenkin, joilla veljet vertailivat ja kehittivät pallosilmäänsä ja tarkkuuttaan.

Klubin siirtyessä Kansakoulukujalle sinne suunniteltiin iso biljardihuone. Yrjönkadulta siirrettyjen keila- ja kaisapöytien lisäksi ostettiin toinen kaisapöytä, kun jo edellisessä paikassa oli todettu, että monet halusivat harrastaa tätä peliä. Myöhemmin toinen kaisapöytä muutettiin snookerpöydäksi kunnes se korvattiin Suomen ensimmäisellä oikealla snookerpöydällä 1986.

Biljardisali on ahkerassa käytössä. Aamusta aloittavat eläkkeellä tai muuten vapaina olevat. Pöydät täyttyvät työajan jälkeen nuoremmista harrastajista. Kuukausittain pidetään tasotuskilpailuja jokaisen henkilökohtaisen tasoituksen pitämiseksi ajan tasalla. Keväisin pelataan Klubin mestaruudesta ilman tasoituksia ja syksyisin tasoituksen kanssa. Klubi on kilpaillut Lappeenrannan Klubin kanssa jo yli viisikymmentä vuotta. Myös Tampereen Kauppaseuran kanssa on ollut viime vuosina kilpailuja. Lisäksi Klubi on osallistunut muutama vuoden ajan Yhteistoimintaklubien kilpailuihin. Klubin juhluvuonna 2006 Klubimme järjesti YT-klubien Suomen mestaruuskilpailut menestyksekkäästi.

Klubin biljardimiehet ryhmäkuvassa.

Ahto Alander

Biljarditoimintaa johtivat 1980-luvulla Karl-Heinz Henn ja Mauno Saarela. Vuodesta 1995 biljardipäällikkönä on ollut Ahto Alander, joka on myös Suomen Biljardiliiton puheenjohtaja. Tärkeä vaikuttaja Klubin biljarditoiminnassa on ollut Kurt Dammert, joka on monen vuoden aikana myös sponsoroanut kilpailutoimintaa.

Skruuvi

Kun puhutaan skruuvista Klubilla, on aina muistettava sen nimekkäin pelaajamme arkkiaatri Arvo Ylppö. Hän oli jäsenenämme yli puoli vuosisataa ja pelasi skruuvia vielä satavuotiaana.

Skruuvi on neljän hengen puoluepeli, joka perustuu vanhaan englantilaiseen whist-peliin. Whistin muotoutuminen skruuviksi tapahtui todennäköisesti Venäjällä joskus 1700-luvun loppupuolella. Suomeen sen toivat venäläiset upseerit. Peliä pelattiin aluksi varuskunnissa, mutta pian se saavutti yleisen suosion. Asiaan kuului, että kunnissa ainakin apteekkari, kunnanlääkäri, pankinjohtaja ja vallesmanni pelasivat skruuvia voidakseen sivistyneesti seurustella toistensa kanssa.

Klubilla skruuvia on pelattu alkuvuosista lähtien. Tällä hetkellä luonnollinen poistuma on vienyt suuren osan pelaajista. Kuitenkin aina Arvo Ylppön syntymäpäivää (27.10.) lähimpänä tiistaina pidetään jäsenten välinen ”Toro skruuvi”, johon osallistuu 2-4 pöydällistä pelaajaa. Kiertopalkintona olevaa härkäpatsasta säilytetään lasivitriinissä entisessä pelihuoneessa ja vuodesta 1984 uudelleen nimitetyssä Ylppö-kabinetissa talon ylimmässä kerroksessa.

Muitakin korttipelejä on harrastettu. Vielä pari vuosikymmentä sitten pelattiin paljon bridgeä ja tällä hetkellä Klubilla on myös innokas ”marjapussiporukka”.

Kurt Dammert

TORO-patsas

Skruuvarit työssään. Pelaajat vasemmalta Y-V Seppälä (selin), Ensio Helaniemi, Toivo Lehmusvirta ja Reijo Kangas

Pertti Kolve

Golf

Klubin ulkopuolella pelattavista peleistä suosituin on golf. Sysäyksen golfiin antoi syyskuussa 1969 järjestetty harrastusilta, jonka yhteydessä runsas joukko jäseniä kävi tutustumassa Talin kenttään. Silloisen mestaripelaajan Jalo Grönlundin ja jäsenemme Armas Yöntilän antaman näytöksen innoittamina monet ryhtyivät sitä aktiivisesti harjoittelemaan. Helsingin Golfklubi sai klubilaisista uusia jäseniä ja vuosien kuluessa aktiivigolfajia liittyi myös Klubin jäseniksi.

Golfissa on pelattu kerran vuodessa Klubin mestaruudesta. Kilpailun nimi on ”Pohjolan malja” -kilpailu. Ensimmäiseen kilpailuun 1971 osallistui vain kourallinen jäseniä, kun kolmekymmentäviisi vuotta myöhemmin osallistujia oli 130. Tällä hetkellä harrastajia on niin paljon, että kilpailu on jouduttu jakamaan kahdelle kentälle. Ne jäsenet, joiden tasoitus on 15-16 paikkeilla, mahtuvat kilpailemaan Talissa A-sarjan mestaruudesta muiden kisaillessa Espoon Master Golfissa B-mestaruudesta. Joka vuosi palkitaan kiertopalkinnolla myös veteraanisarjan paras.

Ulkona pidettävän mestaruuskilpailun lisäksi on tullut tavaksi viettää maaliskuun alussa erityistä golf-iltaa. Siinä jäsenillä on mahdollisuus kuulla harrastukseen liittyvä esitelmä ja lopuksi taistella kunniasta yhdeksänreikäisessä puttikilpailussa, jonka väylät kulkevat viidennessä kerroksessa kabinetista toiseen päätyen juhlasalissa yhdeksänteen reikään. On riemullista todeta kuinka herrat arvoon ja asemaan katsomatta seuraavat keskittyneesti valkoisen golfpallon kulkua parketilla.

Ensimmäisiä golf-harrastuksen innostajia Klubilla oli Armas Yöntilän lisäksi silloinen Vakuutusyhtiö Pohjolan varatoimitusjohtaja Seppo Soratie, joka oli mukana järjestämässä kiertopalkinnot niin yleiseen sarjaan kuin veteraanisarjaankin. Syksyn 2005 kilpailujen yhteydessä palkintojen jakotilaisuudessa

*Tenniksen pal-
kintojenjakotilai-
suus. Harrastuk-
sen vetäjä Jussi
Neste istumassa
keskellä.*

hänelle myönnettiin kolmenkymmenenviiden osallistumisen jälkeen "Kunniagolfarin" arvo.

Golf-harrastusta ovat johtaneet parin viimeisen vuosikymmenen aikana Pauli Paaermaa ja Pertti Kolve. Näyttää siltä, että golf-harrastus on jatkuvasti reip-
paassa nousussa niin Klubilla kuin muuallakin. Nykyään Klubin golf-harrastus-
ta johtavat Jussi Papinniemi ja Juhani Laurila.

Tennis

Jäsenkunnassa on noin kaksisataa tenniksen harrastajaa. Monet heistä pelaavat vain kuntoilumielessä, mutta osa osallistuu vuotuisiin mestaruuskilpailuihinkin. Vuodesta 1998 on järjestetty nelinpelimestaruuskilpailuja roundrobin-pelisyysjärjestelmällä, jolloin koko kilpailu saadaan viedyksi läpi noin kolmessa tunnissa. Mestaruudet ratkaistaan kahdessa ikäluokassa ja sarjat ovat alle ja yli 60 vuotta. Nelinpelikilpailut pidetään syksyisin, ja kaksinpelimestaruus ratkaistaan kolmessa ikäryhmässä aina keväällä. Talin tenniskeskuksen toimitusjohtaja, klubiveljemme Jussi Neste on järjestänyt kaikki kilpailut omalla rauhallisella, tehokkaalla tavallaan. Hän toivookin tennisinnostuksen lisääntyvän jäsenkunnassa ja on valmis järjestämään erillisiä haastesarjoja, mikäli innostusta riittää.

Keilailu

Myös keilailu on jäsenille tärkeä harrastusmuoto. Noin parinkymmenen miehen joukko harjoittelee vapaa-aikoinaan keilan kaadon salaisuuksien hallintaa. Heilläkin on aina maaliskuisin oma mestaruuskilpailunsa. Keilailua johti aiemmin Eino Papinniemi. Nykyään kilpailuja järjestää Heikki Sarso.

Kalastajista Sipoossa 2005

Muita harrastuksia

Metsästystä on harrastettu klubilaisten keskuudessa aivan ensimmäisistä vuosisista lähtien. Vuonna 1907 jäsenemme perustivat maamme ensimmäisiin riistanhoitoyhdistyksiin kuuluvan Ansalan metsänhoitoyhdistyksen, jonka nimi muutettiin 1920 Ansalaiset ry:ksi. Sen ensimmäiset jäsenet olivat Klubimme sekä samalla maamme talouselämän ja monien muiden alojen johtavia henkilöitä. Jäsenet olivat eri-ikäisiä, mutta heitä kaikkia yhdisti suomenmielisyys.

Seuralla oli oma metsästysmajansa Lopella senaattori H.G. Paloheimon maililla. Kun seura aikanaan 1955 lopetti toimintansa, siinä oli ollut mukana 71 klubilaista metsästäjää.

Metsästysinnostus jatkuu edelleen. Vuosittain joukko harrastajia osallistuu jänisjahtiin Kytäjän kartanon mailla sekä tekee retkiä Karjalaan, Baltiaan, Puolaan ja muuallekin sikoja, kauriita tai karhuja metsästämään. Harrastustoimikunta järjestää haulikkoammuntoja keväällä ja syksyllä. Jäsenillä on myös mahdollisuus suorittaa syksyisin ennen hirvenmetsästyksen alkua hirvikoe. Metsästysharrastusta johtivat aikaisimmin Erkki Ikonen, Eino Papinniemi, Pertti Calonius ja Seppo Ylppö. Nykyään tehtävää hoitaa Rainer Wulff.

Toinen klassinen harrastus Klubilla on kalastus. Kalastusta jäsenet harrastavat pääasiassa omilla mökeillään ja omissa ystäväpiireissä. Klubikin järjesti useiden vuosien ajan keväisiä kalastusretkiä Raha-automaattiyhdistyksen vesille. Viime vuosina harrastusta on jatkettu syksyisin Sipoon saaristossa, jossa tukikohtana ovat olleet Ensio Mäntylän kalavedet. Innostus on aina ollut suuri ja kalastajia on riittänyt. Kalastusharrastusta johti aluksi Eino Papinniemi. Nykyään tehtävää hoitaa Erkki Tulppala.

Jo parin vuosikymmenen ajan kevätkausi on päättynyt veneretkeen, joka on suuntautunut Helsingin edustan saariin. Se on aina tehty jäsenten omilla veneillä. Viime vuosina klubilaisilla on ollut käytössään Matti Laukkasen omis-

Henrik Lamberg

Rainer Friberg

tama, suurikokoinen ravintolavene "Annet". Osallistujia on ollut yli sadan. Veneretkien järjestelyistä vastasi alusta lähtien useiden vuosien ajan Eino Papinniemi. Nykyään tehtävää hoitaa Kari Wallin.

Musiikki kulttuuriklubin ohjelmistossa

Klubin juhlista on aina esitetty korkeatasoista laulua ja musisointia. Viime vuosina on kuitenkin tapahtunut huomattava muutos. Musiikin tekijät löytyvät entistä enemmän omasta jäsenkunnasta. Klubilla on tällä hetkellä oma kuoro, oma maankuulu jazz-kvartetti, iso puhallinorkesteri ja pari tanssiorkesteria.

Kuoro perustettiin lokakuussa 2000 tarkoituksella saada 125-vuotisjuhlaan 25.4.2001 Helsingin Yliopiston juhlasaliin oman kuoron ohjelmaa. Kuoro lauloikin juhlassa yleistä kiitosta saaden ja jatkoi laulamalla myös iltajuhlassa Kalastajatorpalla. Syksyllä kuoro jatkoi harjoittelua ja piti ensimmäisen kevät-konserttinsa keväällä 2002 Valkoisessa salissa. Myöhemmin kuoro on konserttoinut joka kevät Ritarihuoneella ja laulanut joululauluja Vanhassa kirkossa.

Joulukonsertti Vanhassa Kirkossa 2005

Puhallinorkesteri lähdössä veneretkelle 2005.

Helsingin Suomalaisen Klubin Jazz-kvartetti. Vasemmalta Tuomas Kalliala, Seppo Hovi, Ossi Runne, Antti Sarpila ja Jari Karvonen

Timo Kivi-Koskinen

Paul Jaavamo

Ulkomaillekin on kuoromatka suuntautunut, 2003 Tarttoon ja 2004 Unkariin, Budapestiin ja Balaton järvelle. Vuonna 2006 kuoro teki konserttimatkan huh-tikuussa Portugaliin ja piti kevätkonserttinsa Kukan päivänä Finlandia-talon kamarimusiikkisalissa.

Kuoron kirjavahvuus on yli viisikymmentä ja lavalle saadaan esiintymään yleensä noin neljäkymmentä laulajaa. Kuoroa on alusta asti johtanut rutinoitunut kuorojen johtaja, laulutaiteen lehtori ja oopperalaulaja Henrik Lamberg. Puheenjohtajana oli perustamisesta lähtien neljä vuotta Jouko Liusvaara ja sen jälkeen Rainer Friberg.

Orkestereista mainittakoon ensimmäisenä jo 1990-luvulla vuosittain esiintynyt jazz- kvartetti, johon kuuluvat Seppo Hovi piano ja haitari, Antti Sarpila klarinetti, Tuomas Kalliala basso ja Jari Pekka Karvonen rummut. Kunniasolistina tässä Klubin omassa jazz-kvartetissa on ollut ilo nähdä myös trumpettisti Ossi Runne. Sen lisäksi, että jäsenet ovat roudineen voineet kuunnella taiturimaista jazzia, on ollut myös ilo seurata Seppo Hovin kerrontaa jazzin historiasta.

Vuoden 2001 syksyllä aloitti Klubimme puhallinorkesteri toimintansa noin viidentoista miehen voimalla johtajanaan Timo Kivi-Koskinen. Orkesteria perustettaessa ei oltu varmoja, millaiseksi se soittimiensa osalta muodostuisi. Pian kuitenkin selvisi, että orkesterista tulee puhallinorkesteri. Neljän vuoden tiiviin harjoittelun jälkeen orkesterista on muodostunut ammattitaitoinen viihdyttäjä Klubin tapahtumiin. Orkesterin kapellimestarina toimii Paul Jaavamo ja harjoitusmestarina Hannu Sihvonon.

Kun kuoro ja orkesteri pitävät harjoitellessaan suhteellisen suurta ääntä, on klubitalosta jouduttu etsimään niille erityiset harjoitustilat. Kokeilujen jälkeen saunatilojen yhteydessä olevista varastotiloista on muodostunut rauhallinen harjoitustila. Siellä harjoittelee keskiviikkoisin puhallinorkesteri, torstaisin kuoro ja muina iltoina kaksi tanssiorkesteria Back-Stage-Boys ja Happy-Go-Lucky johtajanaan Tapio Laijoki ja Hannu Laine.

Esa Härmälä

Tiivistelmää vuosittaisista tapahtumista

Parhaan kuvan klubin toiminnasta saa käymällä tapahtumat kuukausittain elokuusta seuraavan vuoden kesäkuun alkuun.

Syyskausi alkaa aina ruispuuron syömisellä elokuun toisella viikolla. Mikäli kesä on ollut viljelijöille suosiollinen, puuro on uutispuuroa eli kulumassa olevan kesän satoa. Jos onni on ollut myötäinen, voidaan uusista ruisjauhoista pitää sakolukukilpailu, jossa voittajat on aina palkittu ruisjauhopusseilla. Tärkeämpää on tapahtumassa kuitenkin MTK:n edustajan läsnäolo. Useimmiten tämä edustaja on järjestön puheenjohtaja, ja hän kertoo vuoden satonäkymistä sekä maatalouspolitiikasta Suomessa ja muualla Euroopassa.

Seuraava juhla on elokuun rapujuhla. Ryyppylaulujen ja rapunautintojen yhteydessä kuullaan myös puhe ravulle.

Elo- syyskuun vaihteessa metsästäjät ampuvat haulikoillaan skeatia, trappia ja metsästysammuntaa sekä harjoittelevat hirviradalla Santahaminassa suorittaen samalla hirviammuntalupaansa vaadittavan testiammunnan. Golfarit ratkovat vuotuiset mestaruutensa Talissa ja muilla lähikentillä. Syyskuu on vielä rauhallista aikaa klubitiloissa jäsenten viihtyessä kesämökeillään. Näihin aikoihin toteutetaan myös kalastusretki Helsingin lähivesillä.

Lokakuussa jäsenet varsinaisesti heräävät klubirientoihin. Silloin alkavat kuukausikokousten ja kirjailtojen lisäksi monet teemaillat, taidetapahtumat ja biljardimiesten tasoitukselliset mestaruuskilpailut.

Marraskuu on tärkeä kuukausi, koska silloin pidetään Klubin syyskokous. Siinä valitaan seuraavaksi vuodeksi johtokunta. Erovuorossa olevien tilalle äänestetään joskus tiukoissa äänestyksissä uudet miehet kolmivuotiskaudek-

Joulupukki (Juha Matti Holopainen) tuo terveisiä Korvatunturilta.

si. Valitusta johtokunnasta äänestetään lopuksi johtokunnan ja samalla koko Klubin puheenjohtaja seuraavaksi vuodeksi.

Joulukuussa juhliitaan arvokkaasti Suomen itsenäisyyttä, kuoro pitää joulukonserttejaan, biljardimiehet pelaavat kinkkukärrejä ja vuosi päättyy Klubin omaan pikkujouluun, jossa laulava joulupukki tuo terveisensä Korvatunturilta ja tiernapojat esittävät oman klassisen tarinansa.

Tammikuun alku on rauhallisempaa aikaa. Klubilaiset muistelevat menneen vuoden tapahtumia ja ottavat uutta vuotta vastaan omilla juhlissaan. Monet viettävät aikaansa etelän auringossa. Kolmannella viikolla taas juhliitaan. Silloin tarjotaan ilta edellisenä vuonna pyöreitä vuosia täyttäneille veljille. Tätä tapaahan on noudatettu jo 1940-luvun puolivälistä lähtien.

Aiemmin juhliittiin tansseilla tammikuun lopulla Riitan päivää. Juhla muutettiin muutama vuosi sitten helmikuun alussa vietettäväksi "talven taittamisjuhlaiksi". Silloin nimittäin parhaimmat optimistit alkavat odottaa jo kevättä, vaikka usein ei talvikaan ole silloin vielä tullut. Helmikuun klubi-illassa esitellään edellisenä syyskautena jäseniksi tullee Klubia ja sen johtohenkilöitä, kerrotaan tulevista ohjelmista ja vanhoista perinteistä. Esittelyn jälkeen on normaali kuukausikokous, johon uudetkin jäsenet osallistuvat. Samanlainen käytäntö on myös syyskuun klubi-illassa edellisenä kevätkautena jäseniksi tullee.

Maaliskuussa on taas yhdistyksen kevätkokous. Silloin puntaroidaan, onko johtokunta selvinnyt kunnialla edellisestä vuodesta. Toiminta on vilkkaimmillaan maaliskuusta toukokuun alkuun.

Huhtikuun kuukausikokousta vietetään veteraani-iltana. Vuonna 2006 nimi muuttui veteraani- ja maanpuolustusillaksi. Siihen pyritään saamaan mukaan nuorempiakin maanpuolustusharrastajia.

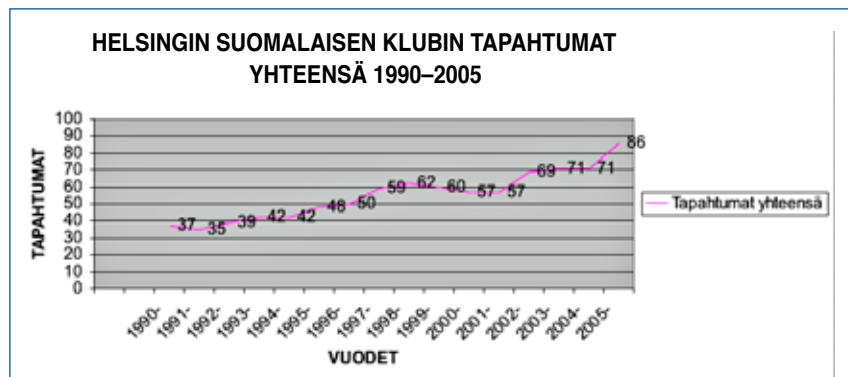

*Klubin veneet
Miessaaren
laiturissa.*

Vapun jälkeen jäsenet valmistautuvat kesän tuloon ja viihtyvät mökeillään. Kesän odotus huipentuu yhteiseen veneretkeen, joka on kevään viimeinen johdettu tapahtuma.

Edellä mainittujen lisäksi pidetään suuri määrä muitakin tapahtumia. Viini-iltoja on joka kevät ja syksy. Kuorolla on oma kevätkonserttinsa, keilaajat, biljardimiehet ja tenniksen pelaajat ratkovat omia mestaruuksiaan. Niin myös kirjaillat ja taidetapahtumat keräävät omat harrastajansa.

Kuviosta 4 näkee tapahtumien lukumääräisen kehittymisen vuosittain. Viidessätoista vuodessa tapahtumien määrä on kaksinkertaistunut. Kun vielä tiedämme, että entisten lisäksi on jo tiedossa uusia harrastuksia ja että tulossa on matkailu ja maanpuolustus, voidaan helposti arvioida tapahtumien asetuvan vuosittain lähelle sataa.

G. Suomen Kansan Sähköinen Muisti SKSM

59

Helsingin Suomalainen Klubi on yleishyödyllinen yhteisö. Sen sähköinen julkaisutoiminta kohdistuu koko Suomen kansaan, erityisesti nuorisoon ja valistuneeseen kansainväliseen yleisöön.

Klubi on rekisteröinyt vuonna 2000 tämän toiminnan tavaramerkiksi "Suomen kansan sähköinen muisti". Toiminta tuottaa internetiin tietoa suomalaisen kulttuurin ja elämänmuodon perusasioista. Tiedostot ovat pääosin monikielisiä, ja ne ovat internetissä veloituksetta luettavissa. Sadantuhannen kuukausittaisen käynnin raja on nykyisissä tiedostoissa jo ylitetty.

Idea Suomen kansan sähköisen muistin perustamiseen syntyi Klubin kantapöydässä vuonna 1999. Pöydässä keskustelivat Matti Packalén ja Leif Eklöf sähköisestä viestinnästä sekä mahdollisuudesta, että Klubi voisi olla laajasti mukana tiedon jakamisessa internetin kautta. Olimme juuri tuolloin

Leif Eklöf

Nikolai Yliruotu

Teppo Oranne

julkaisseet Mannerheim-sivuston, jonka luomisessa Packalén ja Alma Media olivat voimakkaasti mukana. Tulokseen oltiin tyytyväisiä, jopa ylpeitä siitä. Kantapöydässä syntyi idea tavaramerkin rekisteröinnistä, ja asiassa otettiin yhteyttä Klubin puheenjohtajaan Patentti- ja rekisterihallituksen pääjohtajaan Martti Enäjärveen. Patentti- ja rekisterihallitus rekisteröikin tavaramerkin alkuvuodesta 2000. Näissä sivustoprojekteissa ovat vahvasti mukana klubiveljet Teppo Oranne tietotekniikan asiantuntijana ja Nikolai Ylirotu graafisen alan ammattilaisena. Leif Eklöf toimii sivustojen tuottajana.

Mannerheim

Mittava Mannerheim-projekti toteutettiin suomeksi vuonna 1998. Sittenkin sisältö on julkaistu ruotsiksi, englanniksi, saksaksi, ranskaksi ja venäjäksi. Kokonaisuudessa on 300 sivua ja satoja valokuvia. Tekstin ja kuvien lisäksi mukana on elokuvaosuus. Sivuista tehtiin myös CD-ROM, jota on jaettu veloituksetta jo yli 30.000 kappaletta kouluihin, museoihin, ulkomaan edustustoihin, varuskuntiin ja moniin muihin kohteisiin. Käsikirjoituksen on tehnyt professori Ohto Manninen. Työssä ovat olleet mukana monet tahot, kuten Mannerheim-museo, Yleisradio, Puolustusvoimat ja Mannerheim-suku.

ELÄMÄNKAARI

Mannerheimin oli Suomen itsenäistytön jälkeen ensimmäinen vierailunsa ja elämänsä loppuun saakka. Hän seurasi jo silloista suomalaista maata.

Vesa Sirén

Ohto Manninen

Sibelius

Jean Sibeliuksen internet-sivusto valmistui suomeksi vuonna 2003. Vuosina 2004 ja 2005 valmistuivat ruotsin- ja englanninkieliset versiot. Tämä on jälleen edellistä projektia mittavampi; sivuja on yli 1000 ja kuvia sekä piirroksia useita satoja. Osa materiaalista on ennen julkaisematonta. Kyseessä on yksi maailman suurimmista yksittäistä säveltäjää käsittelevistä nettiesityksistä. Sivusto sisältää tekstin ja kuvien lisäksi myös laajan musiikki-osion kuunneltavissa olevine musiikkinäytteineen.

Sivusto sisältää myös valtaosan Sibeliuksista käsittelevästä elokuvamateriaalista. Käsikirjoituksen ovat tehneet pääosin Vesa Sirén ja Markku Hartikainen. Tätä työtä ovat tukeneet monet tahot kuten Jean ja Aino Sibeliuksen oikeudenomistajat ja Yleisradio.

Tietokantoja

Eräs merkittävä tietokanta sivustollamme on viime sodissa kaatuneiden karjalaisten sankarivainajien luettelo, jossa nimiä on 12500. Tiedosto on erityisesti sukututkijoiden suosiossa. Luetteloon voidaan tehdä hakuja monilla eri kriteereillä kuten nimien ja paikkakuntien perusteella.

”Suomalaiset sotavangit Neuvostoliitossa” on Reijo Nikkilän ja Dimitri Frolovin laajasta tutkimusaineistosta koottu kattava verkkoesitys ja sotavankimatrikkeli. Aineisto käsittää laajan kokonaisuuden muun muassa henkilöiden kohtaloista ja kuulustelupöytäkirjoista. Sotavangit ry:n lakkautettua toimintansa on tämä osa Suomen kansan sähköisestä muistista tallennettu Klubin sisältöihin.

Kehitystyö

Huomattavin osa näistä hankkeista tehdään klubilaisten vapaaehtoistyönä. Työ ei olisi kuitenkaan mahdollista ilman ulkopuolista tukea. Mukana ovat olleet monet ministeriöt, säätiöt, yritykset ja monet yksityishenkilöt klubilaisia unohtamatta. Suuri kävijämäärä osoittaa, että tätä tietoa kannattaa jakaa yleisölle sekä Suomessa että ulkomailla. Toiminnan pääkohteena on nuoriso, jolle tahdomme kertoa maamme historian ja ihmisten vaiheista.

1. Lehden perustaminen

Suomalaisen Klubin jäsenlehti ilmestyi ensimmäisen kerran keväällä 1981 nimellä Suomalainen Klubi-Lehti. Miksi lehteä ruvettiin toimittamaan? Mikä oli tilanne klubilla, kun ensimmäistä lehteä suunniteltiin?

Sanotaan, että hyvällä taiteilijalla on aina nälkä. Vähän sama tilanne oli Klubilakin 1980-luvun alussa. Uusi klubihuoneisto oli saatu Kannatusyhdistykseltä velattomana lahjana, mutta muuten talous oli tiukalla. Silloisten sääntöjen mukaan vapaajäseneksi pääsi kahdenkymmenenviiden vuoden jälkeen. Näin lähes puolet jäsenistä oli vapaajäseniä ja yhdistyksen tulot vähissä jäsenmäärän ollessa noin tuhat. Klubin silloinen isäntä Kalevi Toivonen vierailikin kolmen kuukauden välein Kansallis-Osake-Pankissa uudistamassa vekseleitä, jotta tavallisesta toiminnasta syntyneet laskut saatiin maksetuksi. Vapaajäsenen lisäksi jäsenkunta oli keski-ikältään varttunutta ja uusia jäseniä liittyi Klubiin vähänlaisesti.

Tilat olivat uudet mutta seinät tyhjiä. Taulut olivat pääasiassa vanhojen herrojen muotokuvia ja kalustus köyhää. Ravintoloitsijakin maksoi vuokransa vasta pitkällisten neuvottelujen jälkeen. Taloudellisesti tilanne oli jokseenkin masentava.

Johtokunnan puheenjohtajana oli tällöin tohtori-insinööri A.A. Keinonen ja varapuheenjohtajana Suomen Kuvalehden päätoimittaja Mikko Pohtola. Keskusteltiin paljon mahdollisuuksista kohentaa Klubin ilmettä ja taloutta. Harkittiin kovasti oman sisäisen lehden perustamista, jotta tieto menisi jäsenkunnalle paremmin. Siihenastinen tiedottaminen oli ollut sattumanvaraista ja se rajoittui virallisiin kokouskutsuihin. Johtokunnan pöytäkirjojen mukaan asian korjaaminen eteni seuraavasti.

Johtokunta päätti kokouksessaan 18.12.1980 (6§) asettaa toimikunnan tutkimaan ja selvittämään mahdollisuuksia Klubin oman tiedotuslehden aikaansaamiseksi. Toimikunnan puheenjohtajaksi valittiin Klubin puheenjohtaja ja jäseniksi varapuheenjohtaja, johtokunnan jäsen Matti Höysti ja isäntä Kalevi Toivonen. Sihteeri Pertti Kolven tehtäväksi annettiin entistä aktiivisemmin valokuvata klubielämään liittyviä tapahtumia.

Asiaa käsiteltiin seuraavan kerran johtokunnassa 5. helmikuuta 1981, jolloin päätettiin hyväksyä julkaistavaksi Klubi-Lehti kaksi kertaa kuluva vuoden aikana. Samalla hyväksyttiin Mainostoimisto Oy SEK Ab:n laatima ehdotus lehden kanneksi. Niin ikään hyväksyttiin menettely, jonka mukaan lehden painattamisesta aiheutuvat kulut katettaisiin pääosin ilmoitustuloilla.

Ensimmäisen lehden ilmestymisen jälkeen johtokunnan pöytäkirjaan kirjattiin 23.2.1981 seuraavaa: ” Merkittiin, että johtokunta totesi tyydytyksellä klubilehden ilmestymisen ja päätti merkitä johtokunnan sihteeri Pertti Kolvelle kiitokset lehden onnistuneesta toimitustyöstä”.

Näin oli saatu Klubin satavuotisen historian yksi tärkeimmistä päätöksistä toteutetuksi. Kuluneiden kahdenkymmenenviiden vuoden aikana Klubilehdestä on muodostunut tärkein yhdistyksen tapahtumia kertova asiakirjakonaisuus.

2. Klubilehden toimitus ja rakenne

Ensimmäisessä lehdessä toimituksen muodostivat puheenjohtaja A.A. Keinonen ja sihteeri Pertti Kolve. Vakinaisina avustajina olivat Mikko Pohtola ja Eero Saarenheimo. Lehti ilmestyi kaksi kertaa vuodessa aina vuoden 1995 loppuun, jolloin se alkoi ilmestyä neljä kertaa vuodessa oman päätoimittajan ohjauksessa. Tähän asti Klubin puheenjohtaja oli myös lehden päätoimittaja tai ainakin nimellisesti siitä vastaava. Pertti Kolve toimi toimitussihteerinä,

kunnes tehtävät siirtyivät vuonna 1988 Hannu Salokorvelle ja 1992 toiminnanjohtaja Jouko Liusvaaralle.

Sivumäärältään lehdet olivat 1980-luvulla yleensä noin kaksikymmentä sivua kansineen. Myöhemmin sivumäärä lisääntyi saavuttaen huippunsa 1995, jolloin lehdessä oli kansineen seitsemänkymmentäkaksi sivua. Lehti oli silloin jo niin paksu, että johtokunnassa päätettiin lisätä seuraavana vuonna lehden ilmestyminen neljään kertaan ja valita lehdelle päätoimittaja.

Vuoden 1996 alusta Klubilehti ilmestyi neljä kertaa vuodessa. Päätoimittajaksi ryhtyi Opettaja-lehteä pitkään toimittanut ja useita kirjojakin kirjoittanut opetusneuvos Antti Henttonen. Lehti muuttui samalla kansiltaan neliväriseksi. Sisäsivuilla käytettiin tehosteena sinistä lisäväriä. Henttonen toimitti lehteä toiminnanjohtaja toimitussihteerinään peräti kahdeksan vuotta. Vuosina 2002 ja 2003 lehti siirtyi vaihteittain neliväripainatukseen, joka vietiin täyteen laajuuteen vuonna 2004. Lehden graafisesta asusta alkoi vastata tunnettu graafikko Yrjö Klippi. Vuonna 2004 päätoimittajaksi tuli Uuden Suomen viimeinen päätoimittaja Jarmo Virravirta. Vuoden 2005 alusta päätoimittajana on ollut Kauppalehden eläkkeellä oleva toimittaja Pekka Kostamo.

3. Klubilehden sisältö

Ilmestymisensä alusta lähtien on vuoden ensimmäisessä numerossa julkaistu edellisen vuoden toimintakertomus. Vasta 1990-luvun alkupuolella se jäi pois, kun se alettiin julkaista erillisenä tuotteena. Lehden on aloittanut alusta alkaen puheenjohtajan palsta. Palstalla puheenjohtajalla on ollut mahdollisuus lähestyä jäseniä. Vuodesta 1991 alkaen myös toiminnanjohtajalla on ollut oma palstansa, missä hän on voinut esitellä toimintaan liittyviä ajankohtaisia asioita.

Aivan ratkaisevan tärkeä hahmo Klubilehden rakentamisessa on ollut professori Eero Saarenheimo. Hän on kertonut jostakin Klubia sivuavasta asiasta tai henkilöstä lähes jokaisessa numerossa aina vuoteen 1993 saakka. Sen jälkeenkin hänen kirjoituksiaan on ollut ilo lukea vähintään kerran vuodessa. Saarenheimon "manttelia" ovat sitten myöhemmin kunnialla kantaneet Antti Henttonen ja Mikko Pohtola. Viimeisten kymmenen vuoden aikana jäsen toiminnan vilkastuessa lehteen on saatu kosolti muitakin kirjoittajia sekä tapahtumailtojen esitelmien ja alustusten lyhennelmiä. Tärkeää on ollut kertoa vietetyistä juhlista ja tehdyistä matkoista myös kuvin. Tärkeitä aukeamia ovat myös "Tulevat tapahtumat" ja "Ravintoloitsijan aukeama". Vuoden 1996 alusta myös päätoimittaja alkoi pitää omaa palstaa. Sitä käytti ahkerasti ja säännöllisesti Antti Henttonen yhteiskunnan yleisien olojen ja tapahtumien ruotimiseen. Henttonen toimii edelleen lehden avustajana.

Lehdestämme on muodostunut tärkeä lähde tuleville historioitsijoille. Tärkeää tietoa on luettavissa tietysti yhdistyksen syys- ja kevätkokousten pöytäkirjoista sekä johtokunnan kuukausittain pitämien kokousten pöytäkirjoista. Toimikuntien ja jaostojen kokousten pöytäkirjat täydentävät tehtyjen päätösten taustoja. Sähköinen jäsenrekisteri, kuvallinen jäsenluettelo ja manuaalinen jäsenkohtainen arkisto, jossa jokaisesta jäsenestä on säilössä hakulomake, mahdolliset tärkeimmät kirjoitukset lehdissä ja lopuksi kuolinilmoitus muistokirjoituksineen antavat tarvittaessa yksityiskohtaistakin tietoa elävistä ja kuolleista jäsenistä. Klubilehti on kuitenkin paras tiedosto, jossa sanoin ja kuvin on kerrottu Klubin tapahtumista. Kaikki lehdet on sidottuina luettavissa kirjastossa – mutta vain siellä. Älä vie siis niitä kotiisi!

Ravintolatoiminta Klubilla

■ Jo 1800-luvulla huoneistoja vuokrattaessa pidettiin huolta siitä, että jäseniä palveli myös ravintoloitsija tai emäntä ellei majapaikka sattunut sitten olemaan ravintolatilojen yhteydessä kuten hotelleissa Fennia, Kleineh ja Kämp. Kansakoulukujallakin ehti olla neljä eri ravintolan pitäjää, ennen kuin nykyinen Konventti Ky aloitti toimintansa 1982.

Johtokunta oli 1981 saanut tarpeekseen edellisen ravintoloitsijan maksuvaikeuksista ja päätti vaihtaa ravintoloitsijaa. Valituksi tuli kunniapuheenjohtajamme Mikko Pohtolan sanoja lainaten ”kolmen naisen kopla”. Tähän koplaan kuuluivat kommandiittiyhtiön vastuullisena yhtiömiehenä ravintoloitsija Kaarina Koskela ja muina yhtiömiehinä keittiömestari Yvonne Frenzel ja ravintolapäällikkö Riitta Malmberg. Vuonna 1985 Kaarina Koskela luovutti vastuun Riitta Malmbergille ja tästä tuli näin yrittäjä, joka on sitten hallinnut emäntänä Klubiamme yli kaksikymmentä vuotta.

Mistä tämä Riittamme on saanut tietonsa ja taitonsa? Harjoitteluvaiheessa Riitta työskenteli useissa ravintoloissa kuten Hotelli Centralissa (Vaasa), Vaasan laivoilla ja tarjoilijana Ravintola Mestaritallissa Helsingissä. Liikkeenjohdollisen koulutuksensa hän sai Haaga-Instituutissa vuonna 1975. Tämän jälkeen hän työskenteli HOK:n palveluksessa kuuden vuoden ajan ollen mm. Hotelli Vaakunan myyntisihteerinä ja hovimestarina, HOK:n pääkonttorissa pienravintoloiden tukihenkilönä ja ravintola Linnunradan johtajana.

Kun Riitta Malmberg aloitti ravintoloitsijana Klubilla, keittiömestarina oli Yvonne Frenzel. Vuodesta 1987 hänen keittiömestarinaan on ollut ravintola Motissa kolmentoista vuoden aikana koulutuksensa saanut Juha Vepsä. Ravintola Motin jälkeen Juha Vepsä kartutti taitojaan ravintola Siipipyörässä ja Elannon ravintoloissa, mistä siirtyi Klubille. Häinkin on ollut keittiömme mestarina jo kahdeksantoista vuoden ajan.

Riitta Malmberg henkilökuntansa ympäröimänä.

Juha Vepsä

Filosofiana Riitalla ja Juhalla on ollut valmistaa suomalaista ruokaa mahdollisimman pitkälle suomalaisista raaka-aineista ja sesonkia seuraten. Riitta muistaa arkkiatri Arvo Ylpön neuvot, joiden mukaan pöydässä pitää aina olla voita ja leivän pitää olla rukiista tehtyä. Myös kastikkeissa saa käyttää kermaa. Tämä lounaspöydän kotiruokalinja onkin tehnyt ravintolastamme kuuluisan. Vaikka ravintolamme ei olekaan avoin yleisölle, ovat Kauppalehti Option ruokaekspertit käyneet maistelemassa Riitan ruokia vuosituhannen vaihteessa ja luokitelleet palvelun tason ja ruoan laadun Helsingin ravintoloiden kärkiluokkaan.

Tulevaisuudessa linja jatkuu samanlaisena. Uusi klubilaisten sukupolvi tuo tietenkin uusia vaatimuksia – lisää viinikulttuuria, kahvikulttuuria ja uusia erikoisviinoja. Ruokapuolelle tulee lisämausteeksi ns. trendiruokia, kuitenkin niin, että myös vanha suomalaisuus säilyy. Listoilta ei poistu läskisoosi eikä torstaisen lounaan alkusoppana hernekeitto ja jälkiruokana pannukakku. Muutoin Klubilta saa miltei mitä haluaa, kunhan asiasta ensin neuvottelee Riitan kanssa.

Klubin ravintola on jäsenille myös oiva paikka viettää omia perhejuhlia, häitä, syntymäpäiviä, sukujuhlia ja viimein myös muistotilaisuuksia. Jäsenet ovatkin iloisia siitä, että Riitta Malmberg jatkaa menestyksestä toimintaansa Klubin vuokralaisena tehtyjen sopimusten mukaan ainakin kesään 2009.

J. Organisaatio ja johtaminen

Organisaatio

Kun juridisesti yhdistyksenä perustetun Klubimme säännöt hyväksyttiin 1876, valittiin ensimmäisessä kokouksessa kuusimiehinen johtokunta, josta sitten valittiin puheenjohtaja sekä johtokunnalle että Klubille. Johtokunta valitsi seuraavaksi keskuudestaan varapuheenjohtajan. Johtokunnan lisänä Klubilla oli taloudesta vastaava henkilö.

Vuonna 1921 säännöt uusittiin ja nimi vaihdettiin nykyiseksi, Helsingin Suomalainen Klubi. Johtokunnan jäsenmäärä lisättiin yhdeksäksi. Taloudesta vastaava valittiin johtokunnan jäsenistä ja vuosia myöhemmin Klubille valittiin isäntä suunnittelemaan käytännön asioita ja ohjelmia. Isäntää kutsutaan nykyään toiminnanjohtajaksi.

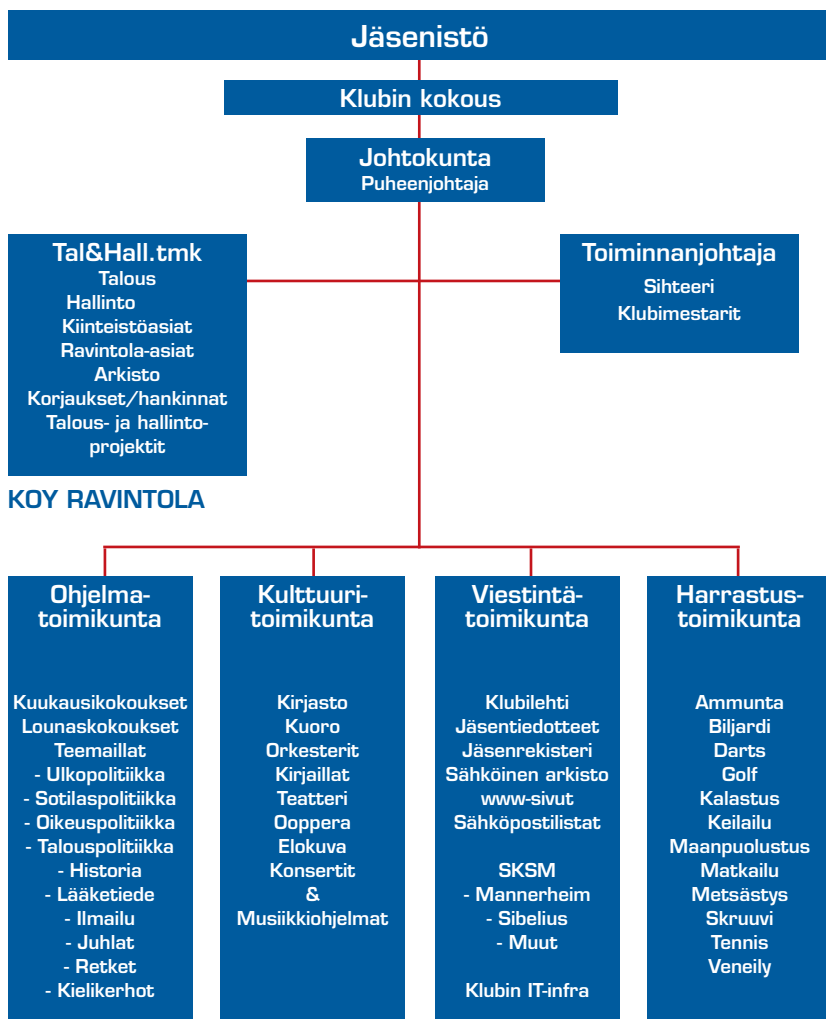
Tänään organisaatio on viereisen sivun kaavion mukainen.

a. Jäsenistö

Keväällä 2006 Klubissa oli noin 2400 varsinaista jäsentä, jotka johtokunta oli hyväksynyt kirjallisten hakemusten perusteella kahden Klubin jäsenen suosituksesta. Jäsenten tulee olla maineeltaan hyväksi tunnettuja, miespuolisia Suomen kansalaisia ja heidän tulee hyväksyä sääntöjen 2 §:ssä määritelty Klubin tarkoitus.

b. Klubin kokous

Klubin korkein päättävä elin on varsinainen kokous. Kevätkokous pidetään helmi - maaliskuussa ja syyskokous marras - joulukuussa. Kevätkokouksessa käsitellään edellisen kalenterivuoden toimintakertomus sekä tilinpäätös. Syyskokouksessa valitaan jäsenet johtokunnan erovuoroisten jäsenten tilalle. Erovuorossa olevaa jäsentä ei yleensä valita uudelleen kuin kerran. Käytännössä kuuden vuoden enimmäisaikaa on viime vuosina noudatettu lähes poikkeuksetta. Kun johtokunta on valittu, syyskokous valitsee johtokunnan

jäsenistä seuraavaksi kalenterivuodeksi Klubin puheenjohtajan. Johtokunnan varapuheenjohtaja, joka toimii myös Klubin varapuheenjohtajana, valitaan kalenterivuoden ensimmäisessä johtokunnan kokouksessa myös yhden vuoden ajaksi.

c. Johtokunta

Johtokuntaan kuuluu yhdeksän kolmeksi kalenterivuodeksi kerrallaan valittua jäsentä. Johtokunnan tehtävänä on edistää Klubin tarkoituksien toteutumista ja edustaa muutoinkin Klubia. Vaikka puheenjohtajan erityisiä tehtäviä ei

A. A. Keinonen

Erkki Salonen

Mikko Pohtola

ole lueteltu Klubin säännöissä, hänellä on päävastuu Klubin linjan vetämisestä ja klubihengen ylläpitämisestä.

d. Toiminnanjohtaja

Klubin toiminnanjohtajan tehtävänä on johtokunnan valvonnan alaisena johtaa Klubin toimintaa yleisesti, vastata sen hallintoon ja talouteen liittyvien tehtävien suorittamisesta, toimeenpanna johtokunnan ja toimikuntien päätökset sekä suorittaa muut johtokunnan antamat tehtävät.

Klubin sihteeri ja klubimestarit ovat ensi sijassa vastuussa toiminnanjohtajalle. Erityisesti klubimestarien näkyvä rooli klubihengen vaalijoina ja päivittäisten tehtävien hoitajina on ratkaisevan tärkeä.

e. Klubin taloushallinto

Klubin talous- ja hallintotoimikunta huolehtii ensisijaisesti Klubin taloudellisesta pohjasta. Se vastaa kiinteistön hoitoon liittyvistä asioista, kuten korjauksista ja hankinnoista sekä ravintolatoiminnasta ja arkistoinnista. Se vastaa myös muista taloushallintoon liittyvistä tehtävistä.

f. Toimikunnat

Johtokunnan alaisuudessa toimi vuonna 2006 viisi toimikuntaa, joiden puheenjohtajat olivat johtokunnan jäseniä.

Toimikuntien nimet ja tehtäväalueet ovat vuosien kuluessa vaihdelleet. Tarkoituksena on saada mahdollisimman moni jäsen mukaan johtamistehtäviin. Toimikunnat ovatkin järjestäneet työskentelynsä niin, että jäsenkunnan erilaiset harrastukset, asiantuntemus ja ammattitaito ovat päässeet kanavoitumaan Klubin toimintaan niiden kautta.

Johtokunta 2006 alkaen. Takarivi vasemmalta Olli Alho, Elias Iirola, Weijo Pitkänen, Leif Eklöf ja Tuomas Koljonen. Eturivi vasemmalta toiminnanjohtaja Jyrki Berner, edellinen toiminnanjohtaja Jouko Liusvaara, johtokunnan sihteeri Marita Engqvist-Virtasaari, puheenjohtaja Matti Packalén, varapuheenjohtaja Matti Viljanen, Leif Nordin ja Pertti Virkkunen.

Vuonna 2005 kokeiltiin jopa jaostojakoakin, mutta se ei tuntunut onnistuneelta, joten päätettiin palata vanhaan ja hyväksi havaittuun toimikuntajakoon.

Ohjelmatoimikunta vastaa klubitoiminnan yleisestä koordinoinnista laatimalla syys- ja kevätkausiksi "lukujärjestykset". Sen vastuulla on kuukausi- ja lounaskokousten sekä teemailtojen järjestäminen. Teemailtojen vetäjille on annettu vastuu varsinaisen ohjelman suunnittelusta ja toteuttamisesta.

Kulttuuritoimikunta vastaa kirjailtojen suunnittelusta ja toteuttamisesta, kirjaston toiminnasta, kuoron ja orkestereiden ohjelmatarjonnan sijoittamisesta "lukujärjestykseen", teatteri-, ooppera- ja elokuvailtojen sekä näyttelyvierailujen tarjoamisesta jäsenkunnalle.

Viestintätoimikunta vastaa Klubi-lehdestä ja jäsentiedotteista sekä jäsenrekisteristä ja sähköisestä arkistosta. Sen vastuualueeseen kuuluvat myös Suomen Kansan Sähköisen muistin projektit sekä HYPERLINK "<http://www.sivut>" www.sivut ja Klubin IT-intra toiminnan kehittäminen.

Harrastustoimikunnan laajaan toimikenttään kuuluvat jäsenkunnan harrastukset sekä Klubin seinien sisäpuolella että niiden ulkopuolella. Vanhojen harrastusten, kuten biljardin ja skruuvien rinnalle on vuosien kuluessa tullut monia uudempia harrastuksia. Ks. organisaatiokaavion luetteloa.

Johtaminen

Klubin johtaminen on aina ollut voimakkaiden puheenjohtajien varassa. Hyvänä esimerkkinä voidaan mainita kolme kunniapuheenjohtajaksikin myöhemmin valittua henkilöä. He ovat 1980-luvun puheenjohtajat Keinonen, Salonen ja Pohtola. Heidän aikanaan jäsenkunta vahvistui kymmenen vuoden aikana noin viidellä sadalla. Lukumääränä se ei ole paljon, mutta heidän aikaan jätettiin taakse lamaannuksen aika ja Klubi alkoi toimia.

Professori Eero Saarenheimo kertoo kirjasessaan ” Suomalaisuuden rakentajia” professori Aimo Tukiaisen suunnittelemasta juhlamitalista. Siinä on kuvattu toisella puolella vene koskessa. Veneessä on kolme miestä. Mitalin toisella puolella on kuvattu silta, joka ylittää kuohuvan kosken. Saarenheimo kertoo kuinka taiteilija otti lähtökohdakseen Topeliuksen luonnehdinnan suomalaisuuden liikkeestä. Klubin perustamisen aikoihin fennomania, suomenmielisyyks oli paisunut koskeksi. Saarenheimo nimesi veneessä olijat mestarillisesti. Perää pitää Klubin ensimmäinen puheenjohtaja, yksi yhdistyksen sääntöesityksen allekirjoittajista, Antti Jalava ja airoissa olivat vahvat suomalaisuusmiehet Yrjö-Koskinen ja hänen veljensä Jaakko Forsman. Valinta on varmasti oikea. Mutta olisiko mahdollista nimetä tuolle veneelle kakkosmiehistöä ja joskus myöhemmin jopa kolmosmiehistöä. Jos tällainen kakkosmiehistö pitäisi nimetä, ehdotaisin, että siinä olisi peränpitäjänä A.A. Keinonen ja airoissa Erkki Salonen ja Mikko Pohtola. Mitalin toisella puolella näen sillalla soutajia kannustamassa selvästi Eero Saarenheimon, Kalevi Toivosen sekä suuren joukon Klubin myöhempiä puheenjohtajia, johtokunnan ja toimikuntien jäseniä, teemailtojen vetäjiä ja moninaisten harrastusten puuhamiehiä klubiveljineen. Ja näkyyhän siellä sillalla toiminnanjohtajakin yhdessä klubimestarien kanssa.

Johtaminen ei tänään ole pelkästään puheenjohtajan varassa. Toiminnan monipuolistuminen ja tapahtumien runsaus on pakottanut johtoa jakamaan johtamisvastuuta toimikuntatasoille ja harrastusten puuhamiehille. Viisitoista vuotta sitten tapahtunut organisaation uudistus muutti myös johtamista. Ennen isäntä oli parina päivänä viikossa jäsenten tavattavissa. Tapahtumia oli alle puolet nykyisestä. Palkatun toiminnanjohtajan osuus johtamisessa tuli ratkaisevaksi. Sääntöjen mukaan toiminnanjohtajan tehtävänä on johtokunnan valvonnan alaisena johtaa klubin toimintaa yleisesti. Se johtamisen sarka on mittava.

1. Klubilehti ja jäsentiedotteet

Onnistunut yhdistystoiminta edellyttää tehokasta, jokaisen jäsenen saavuttavaa tiedottamista. Menneinä vuosikymmeninä jäsenelle postitettiin erillinen kutsu kuukausikokoukseen. Sen yhteydessä saatettiin postittaa jotain muutaakin tietoa tapahtumista.

Tämä tapa riitti silloin. Kun Klubilehti alkoi ilmestyä vuonna 1981, tehostui tiedottaminenkin huomattavasti. Lehti ilmestyi alussa kuitenkin vain kaksi kertaa vuodessa, ja sen tiedot saattoivat olla vanhoja tai jopa virheellisiä. Tilanteen parantamiseksi alettiin lähettää säännöllisesti jäsentiedotteita. Tällä hetkellä niitä ilmestyy jäsenten postiluukuista 8 - 9 kappaletta vuodessa.

2. Sähköinen viestintä ja IT-tekniikka

Kun jäsentiedotteeseenkin saattaa tulla viime hetken korjauksia, on Klubissa kehitetty myös sähköistä tiedottamista. Webmasterimme Leif Eklöf kertoo asiasta näin:

”Klubin sähköisen viestinnän kehitys alkoi vuonna 1995, jolloin julkaistiin ensimmäiset omat internetsivut. Sama vuosi oli maailmanlaajuisesti internetin läpimurtovuosi; silloin tulivat laajasti käyttöön Windows-pohjaiset selaimet, joilla on helppoa lukea verkon informaatiota. Kolme kerrostamme verkotettiin seuraavana vuonna Ethernet-yhteyksin ja saimme käyttöön oman verkkotunnuksen www.klubi.fi ensimmäisenä klubina Suomessa.

Kymmenen vuotta sitten suurin osa jäsenistöstämme, kuten muistakin verkon käyttäjistä, oli modeemiyhteyksien varassa, ja vasta viimeisinä, kolmena vuotena on laajakaista lyönyt itsensä lopullisesti läpi. Tällä hetkellä Klubin sivuilla on yli 7000 käyntiä kuukaudessa, ja kävijämäärä kasvaa jäsenistön kasvua nopeammin. Tammikuussa 2005 käyntejä oli noin 5000. Sivusto on

jaettu julkiseen ja vain klubilaisille tarkoitettuun osaan. Tämän lisäksi Klubi isännöi myös merkittäviä yleishyödyllisiä kokonaisuuksia, kuten Mannerheim- ja Sibelius-sivustot.

Nettisivuilta luetaan jäsentiedotteita, jäsenlehden verkkoversiota, katsotaan kuvia Klubin tapahtumista, harrastepiirien omia verkkosivuja (kuten kuoron, golfin, liiketoimintajaoston, matkailun jne.) ja ravintolan päivän listoja. Sivuilta voi myös mm. ladata jäsenhakemuslomakkeen uusien jäsenten rekrytoimiseksi.

Sisäisten sivujen käyttäjätunnukset saa webmasterilta (ohjeet sivustolla), ja sisäisillä sivuilla voi ilmoittautua sähköpostilistalle. Tälle listalle ilmoittautuneet saavat uusimmat jäsentiedotteet (myös mahdolliset ohjelman muutokset) ja Klubilehden verkkoversion sähköpostilinkillä samaan aikaan, kun ne menevät painoon, jolloin tieto on sähköisesti perillä ennen paperiversiota.

Koska lähes kaikki uudet jäsenet voivat lukea sähköpostia, tullaan lähiaikoina klubilehdessä pyytämään sähköpostiosoitteet niiltä jäseniltä, joille jäsenkirje riittää vain sähköisenä. Tällä tavoin Klubi voisi säästää varsin merkittävästi postikuluissa. Klubilehti tuotetaan tulevaisuudessakin myös paperille painettuna.

Klubilaiset voivat hyödyntää Klubilla ollessaan ATK-tekniikkaa käyttämällä kirjastossa olevaa laitteistoa, jossa on nettiyhteys, laserkirjoitin ja skanneri. Klubilla on useita videoprojektoreita. Juhlasalin katossa on kiinteä projektori ja lisäksi on kaksi siirrettävää laitetta ja valkokankaita. Klubilla on langaton (wlan) verkko, ja siihen voivat jäsenet liittyä Klubilla käydessään omilla kannettavilla koneillaan pyytämällä klubimestarilta tunnukset.

Tätä langatonta verkkoa tullaan kehittämään ja liittämään siihen kuvan ja äänen siirtomahdollisuudet eri kerrosten välille tilanteita varten, joissa kaikki eivät mahdu juhlasalissa pidettävään tilaisuuteen.

Hallinto käyttää nettiyhteyksiä mahdollisimman laajasti. Toiminnanjohtaja sekä sihteeri lähettävät johtokunnan ja toimikuntien ja jaostojen pöytäkirjat sähköpostitse. Klubi-lehden lähes koko liikenne menee netin kautta. Klubimestarit siirtävät kuvat lehteä varten palvelimelle, josta päätoimittaja, taittaja ja kirjapaino hakevat ne. Jäsenrekisteri on kuvineen tietokoneella, jäsenmaksulaskutus ja pankkiyhteydet hoidetaan tietysti myös netin kautta.

Kuten edellä olevasta ilmenee, Klubimme on varsin hyvin mukana tietoyhteiskunnan kehityksessä. Seuraava suuri kehitysaskel otetaan tekstin ja valokuvien lisäksi äänen ja videokuvan tallentamisessa ja siirrossa.”

3. Arkistointi

Sodan jälkeiset vuodet levottomuuksineen ja idän pelkoineen aiheuttivat sen, että etsittäessä alkuaikojen pöytäkirjoja vanhin löytynyt pöytäkirjamappi on vuodelta 1945. Liekö materiaali poltettu tai kätketty johonkin, kun sitä ei Klubilta löydy. Nykyään kaikki johtokunnan ja toimikuntien asiapaperit on arkistoitu kunnolla. Myös tiedot jäsenkunnasta on pyritty säilyttämään mahdollisuuksien mukaan. Jäsenluettelot ja Klubilehdet on sidottu kirjoiksi. Jäsenistä on lisäksi mapisto, josta löytyy jokaiselle oma muovikotelo, jossa hakemuskaavakkeen lisäksi on kerätty lehtileikkeitä kyseisen henkilön uran varrelta ja viimeisenä säilötty kuolinilmoitus ja muistokirjoitukset. Näin tiedosto lisääntyy päivä päivältä.

Normaalin arkistoinnin ohessa tiedot kerätään myös sähköisessä muodossa. Kuukauden välein tiedostoista otetaan automaattisesti kopiot, jotta tietoja ei pääse häviämään.

L. Erillisiä ystäväpiirejä ja kuppikuntia

1. Ryhmä 80

Tätä nimeä alkoi käyttää kunniajäsenistä koostuva ryhmä 27.11.1980. Ryhmään kuuluivat silloin Erkki Leikola, Paul Klinge, Tauno Angervo, Helge Virkkunen, Aulis Havulinna ja Antero Pernaja. Kuuden kunniajäsenen lisäksi neljä kertaa vuodessa pidettäviin kokouksiin osallistuivat Klubin puheenjohtaja A.A. Keinonen ja isäntä Kalevi Toivonen. Ryhmän idea syntyi silloisen kunniapuheenjohtajan Erkki Leikolan 80-vuotisillallisilla.

Perinne on jatkunut tähän asti. Kokouksia pidetään vain kaksi vuodessa. Klubin puheenjohtaja on mukana kertomassa, mitä Klubille kuuluu. Toiminnanjohtaja on mukana ja kirjoittaa muistion istunnosta. Ryhmä on hyvin kiinnostunut kaikista Klubiin liittyvistä asioista. Se myös mielellään antaa neuvoja ja tukea puheenjohtajalle, jos tämä niitä haluaa.

2. Kesäyliopisto

Torstaisin puoliltapäivin kokoontuu Pankkisalissa Kesäyliopistoksi kutsuttu lounasseurue keskustelemaan ja joskus ankarasti väittelemäänkin ajankohtaisista kysymyksistä. Kesäyliopiston täydellisen titulatuurin sisältävät perinteet ulottuvat Helsingin yliopiston suomalaistamisesta käydyn taistelun aikoihin. Vuodesta 1932 alkaen muutamat nuoret kieli- ja kansatieteilijät - kärkiniminä Lauri Hakulinen ja Lauri Posti - tapasivat säännöllisesti lounaalla ja tieteen kysymyksiensä ohessa keskustelivat myös valtakunnan yleisistä asioista. Pian joukkoon liittyi muita tiedemiehiä, taiteilijoita, lehtimiehiä ja poliitikkoja Kekkosesta alkaen. Voi sanoa, että jokainen näistä on myöhemmin vaikuttanut itsenäisen Suomen kulttuurihistoriaan ja arkeen. Sotien aikana tapaamisissa oli taukoja, mutta rauhan tultua jo varttunut perusjoukko kutsui mukaan uusia nuoria jäseniä. Säännölliset lounastapaamiset jatkuivat sodan jälkeen Stockmannin vintillä, josta Kesäyliopisto siirtyi pari vuosikymmentä sitten

*Ryhmä 80
vuodelta 1993.
Istumassa vasem-
malta Sauli Sipilä,
A.A. Keinonen, Tauno
Angervo ja Pentti
Somerto.
Seisomassa vasem-
malta Jouko Liusvaa-
ra, Aapeli Vuoristo,
Mikko Pohtola, Pauli
Paaermana, Eero Saa-
renheimo, Auri Risku
ja Erkki Salonen.*

*Ryhmä 80
vuodelta 2005.
Istumassa vasem-
malta Aarno Walli,
Eero Saarenheimo,
Mikko Pohtola ja
Antti Henttonen..
Seisomassa vasem-
malta Jouko Lius-
vaara, Pekka Ritvos,
Matti Höysti, Mauno
Saarela, Pertti Kolve,
Karl-Heinz Henn ja
Risto Alaviuhkola.*

Klubille. Kun Kesäyliopistoa ei ole koskaan rekisteröity, Matti Kuusi – itsekin jäsen – luonnehti sitä muistelmissaan ”vuosisatamme merkittävimmäksi salaseuraksi”. Lounasistunnoista on lennellyt kipinöitä, aloitteita, jotka ovat johtaneet mm. Suomen Kulttuurirahaston, Kotiseutuliiton ja Talonpoikaiskulttuurisäätiön perustamiseen.

3. Professoripöytä

Kerran kuukaudessa hakeutuu pieni piiri professoripöytänsä. Ryhmän synty on yhtä sattumanvarainen kuin minkä tahansa vapaamuotoisen ystäväpiirin. Joskus 1970-luvun alkupuolella palasi joukko Tampereen yliopiston professoreita Helsinkiin. Herrat hakeutuivat tavallisesti ravintolavaunuun ja matka kotiin sujui mukavasti keskustellen ja punaviiniä nautiskellen. Kun muutamat heistä jäivät eläkkeelle tai siirtyivät Helsingin yliopistoon, he halusivat jatkaa mukavaa yhdessäoloa. He havaitsivat, että lounastaminen ja viinin nauttiminen kävi päinsä muuallakin kuin junassa. He hakeutuivat Suomalaiseen Klubiin professoripöydän ääreen.

Nytemmin ryhmää kutsutaan Professoripöydäksi. Pätevyysvaatimuksena on eläkkeelläolo. Niinpä Lauri Viljanen käytti ryhmästä nimitystä ”Korkeakulttuuritieteilijät”. Jäseniä on vain 7-9 niin että yhteiseen keskusteluun on mahdollisuuksia. Perustajajäsenistä on vielä mukana professori Pekka Suvanto. Tunnettuja jäseniä ovat olleet mm. Rafael Koskimies, Arvi Kivimaa, Eino Krohn jne. Joskus Mika Waltarikin kävi pöydässä vierailulla.

4. Ylppö-kabinetti on skruuvareiden pyhä huone.

Aivan oman ystäväpiirin muodostavat korttipeli skruuvien innokkaat pelaajat. Eräät vanhat skruuvarit lahjoittivat mustan Toro-veistoksen kiertopalkinnoksi. Tästä palkinnosta onkin sitten kisailtu vuodesta 1968 lähtien Arvo Ylpön syntymäpäivää 27.10. lähimpänä tiistaina. Tätä Toro-kilpailua voidaan pitää

Weijo Pitkänen

myös eräänlaisena avoimena skruuvin SM-kilpailuna, koska siihen osallistuu usein muitakin kuin klubilaisia. Skruuvarit harjoittelevat monissa ryhmissä useina päivinä viikossa. He muodostavat oman ryhmänsä ja viihtyvät keskenään erinomaisesti.

5. Muita kuppikuntia

Klubiltamme löytyy paljon muitakin kuppikuntia kuten marjapussin pelaajat, kuorolaiset, orkesterimuusikot, saunaryhmät, biljardimiehet ja golfarit. Vuonna 1996 Klubille syntyi Weijo Pitkäsen vetämien konversationitilaisuuksien innoittamana erikoinen, syvähenkiseen ja kohtuulliseen ryypiskelyyn paneutuva keskustelupiiri, joka otti nimekseen DFBMIB-veljeskunta. Nimen alku on lyhenne sanoista den första bör man inte bita - ensimmäistä ei purra saa. Hurjasta nimestään huolimatta veljeskunta on keskittynyt pitämään tapakulttuuria korkealla. Eino Papinniemi lahjoitti veljeskunnalle Kiroilukirstun, joka sijoitettiin biljardisaliin. Sen tuotolla on kartutettu Klubin cd-rom kirjastoa.

M. Klubille tärkeitä tapahtumia

■ Palautettaessa mieliin 100-vuotisjuhlien jälkeisten vuosikymmenten tärkeimpiä tapahtumia tulee ensimmäisenä mieleen Klubilehden ilmestymisen alkaminen. Toinen 1980-luvun merkkitapahtuma on varmasti kunnioitetun arkkiatri Arvo Ylpön satavuotisjuhlat. Myös Klubin 110-, 115-, 120- ja 125-vuotisjuhlat ovat olleet suuria tapahtumia ja niitä on juhlittu asiaan kuuluvalla tavalla.

Kuitenkin ylitse muiden on mainittava oman lipun saaminen ja osakekauppa Kansallisen Kokoomuspuolueen säätiön kanssa, jolloin koko talo siirtyi Klubin omistukseen.

1. Klubilippu

Reservissä olevana upseerina huomioni kiinnittyi jo toiminnanjohtajaksi tullessani siihen, ettei kunniakkaalla Klubilla ollut omaa lippua. Pian johtokunta havahtuikin korjaamaan asian. Vuoden 1994 lopussa järjestettiin jäsenille tar-

Kyösti Varis

koitettu lipun suunnittelukilpailu. Määräaikaan mennessä arvostelulautakunta sai neljä ehdotusta ja myöhemmin erikseen pyydettyä yhden. Ehdotusten piti sisältää myös esitys pöytälipuksi ja ex-librikseksi. Ehdotukset eivät kuitenkaan kelvanneet vaativalle lautakunnalle. Ehdotuksensa tehneet palkittiin kevätkokouksessa Klubin pronssisella juhlamitalilla. Palkittuja olivat Arne Ehojoki, Jouko Liusvaara, Eino Papinniemi ja Seppo Terämaa.

Lipun suunnittelu sai hyväksyttävän ratkaisun, kun professori Kyösti Varis esitti oman versionsa. Lipun teemaksi tuli sinisellä pohjalla oleva kultainen vesiratas. Lipun neuloi Klubiamme kolme vuotta myöhemmin perustettu Suomen käsityön ystävät.

Lipun "naulaamisen" kunnian saivat johtokunnan jäsenet, kunniajäsenet, toiminnanjohtaja, lehtemme päätoimittaja ja jäsenenä ollut Yrjö Sakari Yrjö-Koskisen pojanpojan poika. Naulaustilaisuudessa Mikko Pohtola selosti lipun symboliikkaa seuraavasti: "Suomalaisen Klubin toiminta on kuin voimakas

Lipun naulaajat vasemmalta Jouko Liusvaara, Kaarlo Yrjö-Koskinen, Antti Henttonen, Yrjö Larmola, Mauno Saarelä, Jens Stormbom, Mikko Iskala, Risto Kosonen, Eino Papinniemi, Risto Alaviuhkola, Pentti Somerto, Aapeli Vuoristo, Pauli Paaermaa, Auri Risku, Sauli Sipilä, Mikko Pohtola ja Martti Enäjärvi

virta, joka panee rattaat pyörimään ja ylläpitää jatkuvuutta sukupolvesta toiseen”.

Lipun juhlallisen vihkimisen suoritti iltajuhlassa Tuomiokapitulin edustaja, teologian tohtori Kalervo Salo. Vihkimispuheessaan hän sanoi muun muassa: ”Vesi virtaa sukupolvesta toiseen, mutta vesipyörä muuttuu. Se tarvitsee huoltoa tai se voidaan vaihtaa uuteen tekniikan kehittyessä ja löydettyä yhä uudenlaisia energian tuottamisen välineitä. Näin vinosti pyörivä ratas samalla muodostaa sekä jatkuvuuden että myös aineisen uudistumisen tarpeen vertauskuvan”.

Ei riitä, että lippua säilytetään vitriinissään puhtaana ja se tuodaan aina juhlahetkinä juhlasaliin ihasteltavaksi. Sen perässä on myös kuljettava. Se tarkoittaa sitä, että Klubi jatkossakin säilyy suomalaisuuden ja isänmaallisuuden puolustamisen eturivissä ja kehittää itseään tietävänä ja osaavana kulttuuriyhteisönä yhdyntävässä Euroopassa.

2. Oma tupa – oma lupa

Vuosikymmenten ajan klubilaiset ovat haaveilleet oman kokoontumistilan hankkimisesta. Tällainen olikin meillä vuosina 1907-1910 Omassa Pohjassa Kansallisteatterin kupeessa. Velaksi ostetusta tilasta jouduttiin kuitenkin luopumaan rahoittajapankin otettua tilat omaan käyttöönsä.

Vuonna 1942 perustettu Kannatusyhdistys aloitti mittavan varojen keräämisen. Kolme vuosikymmentä myöhemmin se lopetti toimintansa ja luovutti Klubille omaisuutensa 51 % Kansakoulukuja 3:n osakkeista. Klubin johtajien hyvien suhteiden ansiosta ostetulle tontille tuli kolme kertaa suurempi rakennus kuin mitä asemakaava antoi ymmärtää. Monia klubilaisia jäi jo silloin harmittamaan se, että lähes puolet talosta täytyi myydä WSOY:lle. Myöhemmin

Elias Irola

tilat siirtyivät Kansallisen Kokoomuspuolueen Säätiölle, ja vasta aivan vuosittuhannen lopussa osakekanta tuli kokonaisuudessaan Klubin omistukseen.

Tätä ihanuutta on jo kestänyt kuusi vuotta. Yli neljäkymmentäviisi vuotta vanhana rakennuksena Kansakoulukuja 3 on vaatinut taloudellisesti raskaitakin panostuksia. Kuitenkin Klubin johtokunta ja Kiinteistö Oy:n hallitus työvaliokuntineen ovat saattaneet talon nykyvaatimuksia vastaavaan kuntoon. Suurimmat vaikeudet on voitettu. Tehtyä työtä ei voi jäädä kuitenkaan ihastelemaan, vaan taloa on pidettävä kaukonäköisesti hyvässä kunnossa ja vuokralaiset tyytyväisinä.

Kun kannatusyhdistys aikanaan osti tontin Kansakoulukuja 3:sta, se ei voinut ehkä arvata, kuinka viisaan kaupan se teki. Sijainniltaan parempaa paikkaa tuskin Helsingin keskustasta löytää. Rautatieasema on kolmensadan metrin päässä ja uusi Kamppi-keskus maanalaisineen ja linja-autoasemineen kulman takana. Tällä hetkellä kalliota louhitaan aivan rakennuksemme alla ja sinne rakennetusta viidensadan auton pysäköintiluolasta nousee kahden vuoden kulluttua henkilöhissi aivan pääovemme viereen Annantalon puolelle. Erottajasta on aina puhuttu kaupungin keskipisteenä. Hyvällä syyllä voidaan sanoa, että Erottajan, rautatieaseman ja Kampin muodostaman kolmio on kaupunkimme sydän – ja siellähän tämä meidän klubirakennuksemmekin sijaitsee.

3. Helsingin Suomalaisen Klubin säätiö

Klubin piirissä on jo pitkään kehitelty ajatusta Suomalaisen Klubin säätiön perustamisesta. Asialla on ollut erityinen, tekniikan tohtori Ari Ahosen puheenjohtolla toiminut säätiötyöryhmä. Klubin johtokunnassa asian valmistelu on ollut Elias Irolan vastuulla. Johtokunta on tehnyt säätiön perustamisesta päätöksen, ja asia on valmis esiteltäväksi Klubin yleisessä kokouksessa.

Klubin johtokunnassa on pidetty tärkeänä varautua aikaan, jolloin Klubin talous saattaisi vahvistua niin, että sen nykyinen, yleishyödyllisyyteen perus-

tuva verotusstatus vaarantuisi. Eräs keino varautua tuohon tilanteeseen on perustaa säätiö, joka voisi tasapainottaa tilannetta.

Perusedellytyksenä säätiöhankeen toteuttamiselle on pidetty sitä, että säätiön toiminta-ajatus on samansuuntainen Klubin tarkoitussäännöksen kanssa. Myös säätiö tulisi tukemaan suomalaista kulttuuria ja suomalaiskansallisia perinteitä ylläpitävää toimintaa sekä suomalaiskansallisessa hengessä isänmaallisten, sivistyksellisten ja yhteiskunnallisten kysymysten harrastusta koko maassa. Sen turvaamiseksi, että Klubin yhteys säätiöön ja päinvastoin säilyisi riittävän läheisenä, tarkoitus on, että Klubin johtokunta nimittäisi kaikki säätiön hallituksen jäsenet siten, että enemmistö säätiön hallituksen jäsenistä olisi Klubin johtokunnan jäseniä.

N. Tilkkeitä tarinan täytteeksi

1. Taideteosten pelastamista kellaritiloista

Klubirakennuksen kolmihaarainen muoto antaa pääosin toimistotiloiksi suunnitelluille kerroksille paljon ikkunatilaa. Näin seinätilat jäävät vähäisiksi ja tulee vaikeuksia sijoittaa näkyville vuosien varrella kerääntynyt taide näkyville. Lopulta on sitten jouduttu joitakin tauluja varastoimaan kellaritiloihin. Kellaritilat eivät ole niiden arvoinen paikka ja osa onkin jouduttu lahjoittamaan museoille. Siellä ne ovat hyvässä tallessa, tulevat kunnostetuiksi ja sijoitetuiksi yleisön nähtäville.

Klubin jäsen Walter Sipilä keräsi harrastuksenaan ennen toista maailmansotaa kokoelman arvokkaita piirroskuvia Suomen historian merkkimiehistä. Sipilän Klubille lahjoittama yli viidensadan taulun kokoelma oli ripustettuna seinille Yrjönkadun 13:ssa. Nykyisen huoneistomme seinille alkuperäiset kuvat eivät mahtuneet. Suurikokoisista kuvista otettiin postikortin kokoiset valokuvat, jotka sijoitettiin taustatauluihin ja ripustettiin Sipilä kabinetin seinille. Alkuperäiset kuvat vietiin kellariin säilytykseen. Johtokunta päätti, että taulujen oikea osoite olisi Museoviraston kuva-arkisto. Tammikuun 27. päivänä 1998 silloinen puheenjohtajamme Martti Enäjärvi luovuttikin taulut Museoviraston edustajille. Vastaanottajina olivat ylijohdaja Henrik Lilius ja tutkija Sirkku Dölle.

Toinen mittava taidelahjoitus tapahtui elokuussa 2005. Helsingin kaupungin taidemuseo sai ”pelastettavakseen” leveisiin puuraameihin istutetut Maggie Gripenbergin hiilipiirroksset. Nämä kahtatoista suomalaisuusmiestä esittävää taulua koristivat 1907-1910 omistuksessaamme olleen ”Oma pohja” -nimisen yhtiön juhlasalin seiniä.

Samassa yhteydessä luovutettiin museolle kymmenen Toivo Talven vuosina 1929-1932 tekemää, Karjala-aiheista hiilipiirrosta. Helsingin kaupungin taidemuseon edustajat Mikko Vanni ja Berndt Arell lupasivat kunnostuksen

Museoviraston edustajat Sirkku Dölle ja Henrik Lilius ottamassa vastaan Walter Sipilän lahjoittamia suomalaisten suurmiesten kuvia Martti Enäjärveltä.

jälkeen säilyttää taideteokset yhtenä sarjana. Meillä on siis mahdollisuus myöhemmin tutustua lahjoitettuihin tauluihin jossain taidemuseon osoittamassa paikassa.

2 Tositarinoita muillekin kerrottavaksi

Klubin aloittaessa toimintansa uusissa tiloissa Yrjönkatu 13:n seitsemännessä kerroksessa oli tarkoitus pitää kunnon tupaantuliaiset. Ainoa huono asia oli kieltolaki, joka noina vuosina kahlehti ilonpitoa Suomessa. Kieltolakietsiviä varten oli kyllä varustauduttu rakentamalla ulko-oveen ovisilmä, josta vahvistestari pystyi näkemään sisään tulijat ja tarvittaessa hälyttämään keittiöhenkilökunnan. Keittiössä oli lisäksi rakennettu erikoinen pöytä viinapulloja varten niin, että koko pöytäkänsi käännähti tarvittaessa ympäri ja kätki pullot piiloon. Hyvin oli Klubilla varustauduttu – mutta. Kieltolakietsivät pääsivät yleisessä juhlahälinässä sisään kuin viekkaat varkaat ja syöksivät keittiöön. Siellä oli sitten pöydällä viinapulloja enemmänkin, mutta kukaan ei pystynyt sanomaan kenen pulloja ne oikein olivat. Vaikka tilanne vaikutti täysin ylläluonnolliselta, joutui Klubi rangaistukseksi sulkemaan ovensa kahdeksi viikoksi. Kieltolakiviranomaisten tutkimukset ja yllätyskäynnit toistuivat tuon tuosta hermostuttaen johtoa ja ravintoloitsijaa.

Kieltolaki tuli voimaan vuonna 1919. Kansa kyllästyi siihen hyvin pian. Vuonna 1931 sitten toimeenpantiin neuvoa antava kansanäänestys, jolloin 71 prosenttia äänestäneistä halusi lopettaa lain. Eduskunta kumosi kieltolain helmikuussa 1932. Kuuluu numerosarja 543210 tulee siitä, että yksinoikeudella valtiolle tuloja hankkiva Alko avasi myymälänsä janoiselle kansalle viides päivä huhtikuuta 1932 klo 10.

Tällä hetkellä puuhaillaan ravintoloihin yleistä tupakointikieltoa. Nähtäväksi jää, tuleeko tupakanpolton kieltävä laki edistämään tupakoinnin lopettamista samalla tavalla kuin kieltolaki edisti raittiutta.

Maggie Gripenbergin ja Toivo Talven hiilipiirrosten luovutustilaisuus. Vasemmalta Antti Lassila sekä Mikko Vanni ja Berndt Arell (Helsingin Kaupungin taidemuseosta), oikealta Mikko Pohtola ja Weijo Pitkänen.

Tällainen ”onnettomuus” tapahtui siis Yrjönkadun huoneistossa. Eräs hauska tapahtuma voidaan kertoa myös Kansakoulukujalta. Rakennustyömaalla silloin harjoitellut klubiveljemme Lasse Mansela on kertonut seuraavan tositarinan. Kiinteistön rakentaminen oli saatu sisustusvaiheeseen kesällä 1959. Aamukahvitauon jälkeen töiden käynnistäminen ontui, eikä vastaava mestari löytänyt työväkeä työpaikoiltaan. Väki oli talossa, mutta missä? Työpäällikkö sitten paljasti salaisuuden ja lupasi näyttää, missä miehet ovat.

Tuli seuraava aamu ja kahvitauko loppui. Vastaava mestari lähti työpäällikkönensä kanssa työmaakierrokselle ja löysi lopulta miehetkin. He olivat kaikki nykyisen kirjastomme kohdalla pari kerrosta alempana ja tuijottivat vastapäisen talon avonaisesta ikkunasta sisään. Siellä kaksi nuorta naista suoritti tunnollisesti aamuvoimisteluaan – alastomina. Nämä näkymät sitten loppuivat, sillä vastaava mestari hankki verhot kyseisen asunnon ikkunoihin. Taisivat olla niin miehet kuin voimistelevat naisetkin pahoillaan uudesta tilanteesta.

3 Naiset vierainamme

Edellisestä tarinasta tulee mieleen sääntökohta, jonka mukaan johtokunta voi hyväksyä jäseneksi vain maineeltaan hyväksi tunnetun miespuolisen Suomen kansalaisen. Tätä ovat vuosien varrella ihmetelleet jotkut vierailevat naiset ja joskus kovaan kotikuriin tottuneet miespoliset.

Näihin uteluihin on useitakin vastausmalleja. Yksi olisi esimerkiksi sellainen, että kun nuoret miehet vuonna 1876 rakensivat suomalaista kulttuuria ja liike-elämää, ei heillä ollut siinä innostuksen vallassa aikaa ajatella naisia. Miehet keskustelivat noihin aikoihin tärkeistä asioista keskenään, ja naiset viihtyivät paremmin lasten kanssa kotien turvallisessa ympäristössä. Näin tuo kolmas pykälä hyväksyi vain miehet jäseniksi eikä sääntöä ole myöhemminkään katsottu aiheelliseksi muuttaa.

Edesmennyt kunniapuheenjohtaja Erkki Salonen joutui taannoin vastaamaan samaan kysymykseen eräälle naistenlehden toimittajalle. Salosen mielestä miehet tarvitsevat paikan, missä he voivat olla edelleen poikia. Klubin ohjelmassa on kosolti ohjelmia, jotka ovat avec-tilaisuuksia. Niinpä rouvat ovat tervetulleita kaikkiin kirjailtoihin, itsenäisyyspäivän juhliin, pikkujouluihin, talven taittamisjuhliin, jazz-iltoihin ja moniin tanssiaisiin. Viimeksi mainittuihin tilaisuuksiin naisten on syytäkin tulla, sillä meidän Klubillamme eivät miehet tanssi keskenään.

4 Klubin ryyppy

Marskin ryyppyn kokoonpanosta on kiistelty Suomessa koko sodanjälkeisen ajan. On olemassa Grönvall-versio, Stenvall-versio, Alkon tutkimukseen perustuva ryyppy ja tietysti Klubin oma ryyppy, jonka Akseli Keinonen ja Kalevi Toivonen yhdessä suosittelivat Klubilla nautittavaksi joskus 1980-luvun puolivälissä.

Kun Rajamäen akvaviitin valmistus lopetettiin, kääntyi ravintoloitsija puheenjohtajan puoleen kysymällä, mitä tässä vaikeassa tilanteessa tulisi tehdä. Silloinen puheenjohtaja Martti Enäjärvi delegoi tärkeän tehtävän Mikko Pohtolalle, joka nimesi heti Marskinryyppyykomitean jäseniksi itsensä lisäksi Enäjärven ja toiminnanjohtajan.

Komitea kokoontui 17.2.1998 Sipilä kabinetissa maistelemaan seitsemän numerolla varustetun pullon sisältöä. Pullojen sekoitukset teki ravintoloitsija Riitta Malmberg ja mukana olivat kaikki Alkon ja Lignell & Piispasen valmiit ryyppyt. Tapahtumasta tuli tiukan asiallinen. Raadin edessä oli kullakin seitsemän snapsilasia ja seitsemän erilaista ryyppyä numeroiduissa pulloissa. Maistelukierrosten välillä syötiin tuorekurkkua ja patonkia ja huuhdeltiin vedellä suu. Maistoksia ei kuitenkaan syljetty kuppiin, vaan annettiin niiden vaikuttaa suussa nielemiseen saakka.

Maistelun ohessa tehtiin tarkkoja muistiinpanoja makuelämyksistä ja arvosteltiin jokaisen seitsemän pullon antimet. Vertailematta näin julkisesti tehtyjä havaintoja on tässä paikallaan julistaa vain voittaja. Klubin ryypyn sisältö on seuraava:

- 50 cl pöytäviinaa
- 50 cl Aalborg Jubilaemus Aquavitia
- 2 cl Vermouth Bianco 15:ttä (2557) ja
- 1 cl Silver Giniä.

Jos siis tilaat Klubilla Marskin ryypyn, juoma on sekoitettu mainituista aineksista. Tietysti muitakin tunnettuja ryppyjä tarjotaan, jos niin haluat. Tärkeintähän on tietysti se, mille maljasi nostat – kippis.

Ryppyraati vaativassa työssään. Vasemmalta Mikko Pohtola, Jouko Liusvaara ja Martti Enäjärvi.

5 Mitä uuden jäsenen tulisi tietää

Klubillamme on kaksi perinnettä, jotka uuden jäsenen tulisi tietää. Ne ovat kantapöytä ja kummilounas.

Hotelli Kämpissä kokoonnuttaessa vuonna 1887 jäsenillä oli käytössään sähkövalo ja ”pitkä pöytä”. Pöydässä istuttiin arvojärjestyksessä, ja monet toivat mukanaan jopa omat eväät. Ilmankos ravintoloitsija ei sitten usunutkaan vuokrasopimusta. Pitkä pöytä on vuosikymmenien kuluessa muuttunut ”kantapöydäksi”. Siinä ei syödä omia eväitä vaan ravintoloitsijan ruokaa. Pöytä on tarkoitettu vain jäsenille ja siinä saa nauttia seisovan pöydän antimet puoleen hintaan. Vieraita, paitsi jos ovat jäseniä, ei kantapöytänsä saa tuoda muulloin kuin lounasajan ulkopuolella. Illalla pöytänsä saa tuoda vapaasti oman seurueensa – eräänlainen erikoisuus sekin.

Toinen perinne uudelle jäsenelle on tulolounaan tarjoaminen omille suosittelijoilleen. Lounaan voi hyvin aloittaa vaikka kantapöydässä ja tarvittaessa jatkaa muissa Klubin tiloissa. Lounastilaisuuden laskun maksaa tulokas, mutta jäsenhakemuksessa olleiden kahden suosittelijan velvollisuuksiin kuuluu tulokkaan tutustuttaminen Klubiin ja sen tapahtumiin. Tässä tehtävässä heitä on avustamassa taskuohje, jonka saa klubimestarilta, ja osaltaan tämäkin kertomus.

Myös pukeutumisesta tunnen velvollisuudekseni sanoa jotakin. Uusi muoti lähestyy Euroopasta ja pukeutuminen on muuttumassa hiljalleen vapaampaan muotoon. Klubimme on kuitenkin tässä suhteessa vanhanaikainen. Meillä on ravintolasalissa solmiopakko. On katsottu, että tilan on oltava edustava paikka korkeatasoisille vieraille. Jos vaatetus sattuu olemaan puutteellinen, ei pidä loukkaantua, kun klubimestari tarjoaa lainaksi takkia ja solmiota. Niistä ei peritä maksua. Kun sitten tuotte omia asiakkaitanne ja vieraitanne, on kohteliasta mainita asiasta heillekin kutsuvaiheessa. Tuot vieraasi Klubiin – et publiin.

O. "Ottopoikien" menestystarinoita

Juurilta pohjoismaiseksi pankiksi

Marko Hovi

Helsingin Suomalaisen Klubin historia on täynnä kiehtovia keskustelunavauksia ja useita koko kansakuntaa koskevia kunniakkaita tekoja. Ehkä yksi hienoimmista jaksoista ajoittui aivan klubin historian alkuun, 1800-luvun viimeisille vuosikymmenille, kun innokas kansallishenkisyys synnytti usean edelleenkin merkittävän yhtiön. Niiden kunniakkaaseen joukkoon kuuluvat yhä alkuperäistä nimeä kantavina muun muassa henkivakuutusyhtiö Suomi, palovakuutusyhtiö Pohjola ja Kustannusosakeyhtiö Otava. Yhä olemassa olevana, mutta fuusioiden myötä nimeään vaihtaneena on edelleen olemassa myös Kansallis-Osake-Pankki, nyttemmin Nordea.

Klubin jäsenten ja sittemmin pankin perustajaviisikon molempien oikeuksien kandidaatti Lauri Kivekkään, lääket. lis. Matti Äyräpään, molempien oikeuksien kandidaatti Otto Stenrothin, filosofian tohtori August Hjeltin ja kauppias Otto Hjeltin tiedetään kokoontuneen Klubin tiloihin useita kertoja pohtimaan suomalaisen pankin perustamista. Menneinä aikoina Kansallis-Osake-Pankin ja Klubin yhteys on ollut syvää. Yleensä pankilla oli edustaja Klubin johtokunnassa, ja pankin johto piti osaltaan huolta siitä, että johtajat liittyivät Klubin jäseniksi. Molemmipuolinen vuorovaikutus oli suuresti arvostettua ja lämpimästi kannatettavaa. Liike-elämän rakennemuutokset ovat osaltaan vaikuttaneet siihen, että vastaavaan rinnakkaiseloon ei ole enää mahdollisuutta - tokkopa se olisi enää minkään osapuolen kannalta tavoiteltavaakaan.

Silti on hienoa havaita, että viimeisen vuosikymmenen aikana tapahtunut kehitys on vienyt sekä Klubia että sen fennomaanisin perustein syntyneitä yhtiöitä täysin samaan suuntaan, vaikka ensi näkemältä haasteiden luulisi olevan hyvinkin erilaisia, eikä yhdistäviä tekijöitä luulisi löytyvän. Sekä Klubin

KOP Aleksanterinkatu 42

että sen vaikutuspiiristä syntyneiden yhtiöiden on pitänyt lopullisesti ”avata ikkunat ulkomaailmaan”.

Tiedon jakaminen ja oman jäsen- tai asiakaskunnan tavoittaminen on pankkitoiminnan ja muunkin liiketoiminnan tärkein haaste. Kaikesta teknistymisestä huolimatta ihmisten välinen kanssakäynti on tärkeämpää kuin koskaan aiemmin. On helppoa jäädä kotiin tai työpaikalle tietovirtojen äärelle poimimaan itselle kiinnostavia ja tärkeitä tietoja. Sähköistyneessä ajassamme Helsingin Suomalainen Klubi tarjoaa edelleen jäsenilleen ja heidän vierailleen tilaa ja aikaa keskusteluun – tietojen ja kokemusten vaihtoon – vireässä, ajoittain säkenöivässäkin ilmapiirissä. Uusia liikeideoita tutkitaan ja pohditaan varmasti Klubin tiloissa tänäkin päivänä.

Nordean tavoitteena on olla Itämeren alueen johtava pankki. Tämä tavoite asetettiin jo KOP:n ja SYP:n fuusion alussa. Silloin molempien pankkien johto totesi, että on parempi olla aloitteentekijä kuin jäädä paikalleen. On syytä lähteä hakemaan kasvua Suomen rajojen ulkopuolelta. Lyhyessä ajassa on syntynyt konserni, jolla on vahva asema kaikkien pohjoismaiden pankkitoiminnassa ja joka hakee lisäkasvua myös Baltian maista ja Puolasta. Suomesta ja suomalaisten pankkien historiasta löytyy Nordean vahvuus, – innovatiivisuus. Sillä menestytään kansainvälisessä kilpailussa, ja se hyödyttää vantaalaista ensiasunnon ostajaa, Kuusankosken paperityöntekijän tulevaisuuden suunnitelmia Kuusankoskella tai eläkeläistä Kuusamossa. Mikä on Sinun suunnitelmasi? Nordea auttaa tekemään sen mahdolliseksi.

Otava Uudenmaankatu 8–12

Kustannusosakeyhtiö Otava – 116 vuotta kustantamisen historiaa

Riitta Korhonen

Otava aloitti toimintansa 1890 ensimmäisenä toimitusjohtajanaan myöhemmin osuustoimintaliikkeen isänä tunnettu Hannes Gebhard. Nuori kustantamo hankki joukkoonsa suomenkielisen sivistyneistön näkyvimpiä nimiä. Kustannustoiminta alkoi heti laajana, kaunokirjallisuudesta käytännön oppikirjoihin ja sävellyksiin. Ensimmäisten julkaisujen joukossa olivat J. V. Snellmanin kootut teokset. Merkittäviin teoksiin kuului myös 1891 julkaistu Minna Canthin menestysnäytelmä Papin perhe.

Vuoden 1893 alusta Otavan johtoon tuli 24-vuotias filosofian kandidaatti Alvar Renqvist. Uusi toimitusjohtaja oli tunnetun herännäisjohtajan ja kirjankustantajan Henrik Renqvistin (1789–1866) pojanpoika. Alvar Renqvist oli Otavan toimitusjohtajana aina vuoteen 1938. Uutta etsivä Renqvist teki opintomatkoja ulkomaille, opiskeli kustantamista ja liikkeenjohtoa. Kirjallista loistoa yhtiölle antoi vuonna 1893 Kasimir Leinon, J. H. Erkon ja Arvid Järnefeltin liittyminen kustantamon kirjailijoihin. He edustivat uutta kirjallista suuntaa, nuorta Suomea. Eino Leino liittyi joukkoon vuonna 1896 esikoiskokoelmallaan Maaliskuun lauluja.

1900-luvun alussa Otavan toiminta oli jo liikemiesmäistynyt. Varteenotettavaksi yritykseksi kasvanut kustantamo tarvitsi lisää tilaa. Yhtiön jugend-tyylinen toimitalo valmistui Uudenmaankatu 10:een vuonna 1906, ja pari vuotta myöhemmin naapuritontille rakennettiin kirjapainorakennus.

Vuonna 1916 yhtiö laajensi toimintojaan lehtikustantamiseen, ja Suomen Kuvalehti alkoi ilmestyä. 1920-luvulle tultaessa Otavan toiminta kasvoi kiivaasti. Kaunokirjallisuutemme koko sen ajan kärkijoukko kuului Otavan kirjailijoihin.

Ilmari Kiannon Punainen viiva oli ilmestynyt Otavan kustantamana 1909. Vuonna 1939 sai Frans Emil Sillanpää Nobelin kirjallisuuspalkinnon.

Vuonna 1934 Otava ja WSOY yhdistivät aikakauslehtensä ja syntyi Yhtyneet Kuvalehdet Oy. Ensimmäinen yhteinen tuote oli samana vuonna ilmestymisensä aloittanut Seura-lehti. Vuonna 1935 vaihtoi noin 300 000 kansalaista nimensä suomenkieliseksi, ja niin myös Renqvisteistä tuli Reenpäitä. Vuonna 1938 yhtiön toimitusjohtajaksi nousi Alvar Renqvistin poika Heikki Reenpää. Veljeksistä Kari Reenpää nimitettiin apulaisjohtajaksi, kirjalliseksi johtajaksi oli jo 1933 nimitetty Hannes Reenpää ja Yhtyneitä Kuvalehtiä johti Jorma Reenpää.

Sota-aikana 1940-luvulla Otavan 500 työntekijästä joka viides oli rintamalla. Yhtiön toiminta oli sotavuosina vaikeaa, koska kaikesta oli pulaa, varaosista, raaka-aineista ja työntekijöistä. Koko 1940-luvun ei kirjojen myyminen ollutkaan yhtiön ongelma vaan niiden tuotanto. Kauppa kävi, sillä ankeiden aikojen vastapainoksi kansa janoi ajanvietekirjoja. Otavan taloudellinen kehitys oli vakaata ja vuonna 1945 Otava meni ajan hengen mukaisesti pörssiin.

1950-luvulla Suomi jälleenrakensi. Suuret ikäluokat tulivat kouluikänsä, ja oppikirjojen tarve oli valtava. Henkinen kasvu ja kulttuuri nousivat arvoon, ja Otava näiden arvojen vaalijana menestyi hyvin. Yhtiö teki strategisesti viisaan päätöksen ja panosti oppikirjamarkkinoille. Tuotanto ja liikevaihto kasvoivat. Heikki Reenpään seuraajaksi tuli vuonna 1956 hänen veljensä Kari Reenpää, jonka tehtäväksi jäi kuroa kiinni yhtiön sotavuosina menetetty tekninen osaaminen. Keuruun uusi kirjapaino aloitti toimintansa vuonna 1955. Kustannuspoliittisesti vuosikymmenen merkittävin saavutus oli marsalkka Mannerheimin muistelmien kustantaminen. Teos oli aikansa ainutlaatuinen bestseller.

1960-luvulla Otava ajautui taloudellisiin vaikeuksiin, joiden taustalla olivat vanhentuneet graafiset laitokset, oppikirjamarkkinoiden kaventuminen ja suurteosten kustantamisesta johtuneet inflaatiotappiot. Kari Reenpään kuoleman jälkeen toimitusjohtajaksi tuli hänen veljenpoikansa Heikki A. Reenpää. Varatoimitusjohtajaksi nimitettiin Kari Reenpään poika Olli Reenpää. Parivaljakko pisti hihat heilumaan. Heikki A. Reenpää oli avannut ovia modernistien suuntaan ja perustanut Eino Leinon Seuran. Hän herätti kirjailijoiden luottamusta uuden ajan kustantajana. Olli Reenpään urakaksi jäi yhtiön tekniikan ja hallinnon uudistaminen. Heikki A. Reenpään veli, Erkki Reenpää etsi Otavalle käännöskirjoja maailmalta.

Euroopan hullu vuosi 1968 oli Otavan kriisin vuosi. Tiukan tervehdyttämisohjelman ja johtamiskulttuurin muuttamisen avulla sekä Pohjoismaiden Yhdyspankin taloudellisella tuella Otava teki nopean käänteen parempaan. Jo 1970-luvun alussa yhtiö kuului maan kannattavimpiin yrityksiin. Myös markkinointi etsi uusia keinoja: vuonna 1969 perustivat Otava, WSOY ja Tammi Suuren Suomalaisen Kirjakerhon. Yhdysvalloista kopioitu kirjakerhon malli osoittautuikin pian strategisesti oikeaksi päätökseksi.

Vuosikymmentä leimasi kaksi kirjasotaa. Ensimmäisen sytytti vuonna 1963 kirjailija Paavo Rintala teoksellaan Sissiluutnantti. Vain vuotta myöhemmin sai Hannu Salama Juhannustanssit-romaanillaan aikaan uuden sodan. Salama sai jumalanpilkasta vankeustuomion ja Otavan johto sakot.

Vuonna 1979 Otavan toimitusjohtajaksi tuli Olli Reenpää, ja Heikki A. Reenpää siirtyi hallituksen puheenjohtajaksi. 1970-luvulla Otavan taloudellinen tilanne oli vakaa. Kustantajan taloudelle vuosikymmenen merkittävin muutos oli peruskoulu-uudistus. Otavan merkitys sivistyskustantajana kasvoi, kun uudet oppikirjat otettiin hyvin vastaan kouluissa. Myös kirjakerho oli liiketoimintona onnistunut. Suuren yleisön suosikkikirjailijaksi nousi nopeasti Laila Hietamies, joka julkaisi esikoisromaaninsa Lehmusten kaupunki. 1970-luvulla

kirja-ala kaupallistui. Kirjakauppojen yksinmyyntioikeus lakkasi ja kirjasta tuli kauppatavara, jota ostettiin ja myytiin tarjoushinnalla tiskiltä kuin tiskiltä.

Koko 1980-luku oli Otavalle tasaisen kasvun aikaa. Uusi toimitusjohtaja Olli Reenpää määritteli tehtäväkseen idealismin ja realismin yhdistämisen. Tämä tarkoitti, että satavuotiaan yrityksen oli kasvettava ja kehitettävä liiketoimintansa ydinalueita kannattavasti, mutta unohtamatta historiaansa kirjallisen kulttuurin edistäjänä. Otava keräsi kirjallisia voittoja. Historian ensimmäinen Finlandia-palkinto myönnettiin 1984 Otavan kirjailijalle Erno Paasilinnalle. Myös ensimmäisen Tieto-Finlandia-palkinnon sai otavalainen, professori Erik Tawaststjerna Sibeliuksen elämäkerrastaan.

Vuonna 1991, vuosisadan syvimmän laman kynnyksellä, Otava lunasti pörssissä olleet osakkeensa takaisin palauttaakseen yhtiön omistuksen Reenpään perheelle. Tavoitteena olivat perheyrittäjyyden säilyminen ja suomenkielisen kustannustoiminnan turvaaminen pitkällä aikavälillä. Vuonna 1998 Sanoma Osakeyhtiö ja WSOY yhdistyivät. Juuri pörssistä irtaantumisesta taloudellisesti selvinnyt Otava joutui taas kiperän tilanteen eteen. Suurin kilpailija sai fuusiossa puolet yhteisomistetuista yhtiöistä, Yhtyneistä Kuvalehdistä, Suuresta Suomalaisesta Kirjakerhosta ja Acta Printistä. Tilanne oli kilpailullisesti mahdoton. Niinpä Otava lunasti Yhtyneet Kuvalehdet ja Suuren Suomalaisen Kirjakerhon.

1990-luvulla monet keskeiset Otavan kirjailijat saivat Finlandia-palkinnon. Veijo Meri julkaisi kolmiosaisen sarjansa Suomen historiasta. Myös elämäkerrat ja muistelmat olivat suuria menestyksiä.

Vuonna 2000 perustettiin konsernin emoyhtiöksi Otava-Kuvalehdet Oy, ja Olli Reenpää siirtyi konsernijohtajaksi. Olli Reenpään poika Antti Reenpää nimitettiin Otavan toimitusjohtajaksi. 2000-luvun tavoite on konsernijohtaja Olli Reenpään mukaan kehittää yhtiön omaa ydinliiketoimintaa sekä etsiä

Pohjola Aleksanterinkatu 44

uusia kasvualueita. Kasvua ovat tuoneet erityisesti yrityskaupat. Vuonna 2000 konserni laajensi liiketoimiaan asiakaslehtiin ja osti Kynämies Oy:n ja kaksi vuotta myöhemmin Suuri Suomalainen Kirjakerho Oy osti Ex Libris -kirjakerhon. Vuodesta 2006 alkaen Like Kustannus Oy toimii osana Otava-Kuvalehdet -konsernia.

Viime vuosia on leimannut kotimaisen kirjallisuuden vahva nousu. Myös esikoistekijät ovat nousseet median ja suuren yleisön huomioon. Kirjallisuuden Nobel-palkinto on myönnetty kuutena peräkkäisenä vuotena Otavan julkaisemille kirjailijoille. Suositun lastenkirjailijan Mauri Kunnaksen ”Seitsemän koira-veljestä” myi ilmestymisvuonaan ennätykselliset 128 000 kappaletta. Tänäpä Otava on suurkustantaja, jonka julkaisuohjelma on laaja ja moni-ilmeinen.

Pohjola 1891-2005

Jarmo Heiniö

Helmikuussa 1891 oli Uudessa Suomettaressa pääkirjoitus uuden palovaikutusyhtiön tarpeellisuudesta. Huhtikuun 21. päivänä oli samassa lehdessä ”Lähetetty kirjoitus” samasta asiasta. Sen oli laatinut ”Itäsuomalainen” eli lyseonlehtori K. A. Brander Viipurista. Samana iltana kokoontui asianharrastajia Kämpin peilisaliin tarkastamaan sääntöehdotusta yhtiötä varten. Puheenjohtajana oli kuuluisa ja pelätty rikosoikeuden professori Jaakko Forsman.

Yhtiön nimeksi hyväksyttiin yksimielisesti ”Pohjola” ja osakepääomaksi 5 miljoonaa kultamarkkaa. Kun sääntöehdotus oli hyväksytty, valittiin toimikunta, jonka tehtävänä oli hankkia säännöille eli yhtiöjärjestykselle vahvistus. Toimikunnan puheenjohtajaksi valittiin kamreeri A. V. Helander.

Toukokuun 8. päivänä senaatti vahvisti yhtiöjärjestyksen ja toukokuun puolivälissä lähetettiin 400 osakkeenmerkintälistaa eri puolelle Suomea. Ne pyydettiin palauttamaan kesäkuun 15. päivään mennessä.

Syyskuun 9. päivänä pidettiin perustava yhtiökokous Seurahuoneella (nykyisessä Kaupungintalossa). Kokouksessa valittiin ensimmäinen hallintoneuvosto. Syyskuun 10. päivänä valittiin ensimmäinen johtokunta. Ensimmäiseksi toimitusjohtajaksi valittiin K.A. Brander (vuodesta 1906 Paloheimo). Hänen ensimmäinen tehtävänsä oli vakuutusehtojen laatiminen ja asiamieskunnan luominen. Toiminta alkoi joulukuun 15. päivänä 1891.

Pohjolan vaatimaton pääkonttori oli Helsingissä Eteläesplanadi 10:ssä sijainneen puutalon yläkerrassa. Pohjolan ensimmäinen vakuutuskohte oli Riihimäellä Paloheimo Yhtymän pääkonttori. Yhtymän perustajiin kuului Pohjolaa yli 40 vuotta johtanut K. A. Paloheimo. Vuonna 1901 Pohjolan oma toimitalo valmistui Helsinkiin Aleksanterinkatu 44:ään. Jyhkeän kansallisromanttisen graniittilinnan suunnittelijoita olivat nuoret arkkitehdit Herman Geselius, Armas Lindgren ja Eliel Saarinen. Pohjola myi talon Kansallis-Osake-Pankille vuonna 1970. Nykyisin talo on Ilmarisen omistuksessa.

Vuonna 1912 perustettiin Helsingin arvopaperipörssi, jonka perustajajäsen Pohjola oli. Pohjola on tällä hetkellä ainoa edelleen samalla nimellä pörssissä noteerattu alkuperäisellä listalla ollut yhtiö. Pohjolakin on OKO-kaupan myötä sieltä poistumassa, joten kappale suomalaista taloushistoriaa on saamassa päätöksensä. Markkinat ovat tehneet tehtävänsä.

Pohjola-brandi - yksi vanhimmistamme – säilyy kuitenkin OKO:n puitteissa. Pohjolan vakuutukset tarjoavat sekä yksityis- että yritysasiakkaille kattavan vahinkovakuutusturvan. Lisäksi Pohjola tarjoaa laajasti riskienhallintaan ja turvallisuuteen liittyviä palveluja.

Pohjola on edelleenkin vahvasti suomalainen vahinkovakuutusyhtiö, jonka tarkoituksena on muutamassa vuodessa nousta markkinajohtajaksi. Pohjolan menestyksen mahdollisuudet osana johtavaa suomalaista finanssiryhmää ovat erinomaiset.

P. Klubin kabinetit taideteoksineen

■ Helsingin ravintoloista ei löydy samanlaisia yksilöllisiä ja pienille ryhmille tarkoitettuja kokoontumistiloja kuin Klubin tiloista. Monet kabinettimme soveltuvat erinomaisesti pienryhmätapaamisiin ja rikastuttavat siten jäsenten mahdollisuuksia käyttää Klubia hyväkseen. Lyhyt esittely kabinettitiloista on siksi paikallaan.

Ylimmässä kerroksessa on viisi kabinettia. Näistä nimettyinä vanhimpia ovat Sipilän ja Vähäkallion kabinetit. Lääketieteen tohtori Walter Sipilä (1869-1942) valittiin jäseneksi jo vuonna 1902. Johtokunnassa hän oli vuosina 1906-09 ja 1920-23 ja kunniajäseneksi hänet valittiin vuonna 1929. Sipilä keräsi 1920-luvulla yli viisisataa muotokuvaa suomalaisen sivistyselämän eri aloilla toimineista henkilöistä ja lahjoitti ne Klubille. Muotokuvat olivat kehysineen 36x44 cm:n kokoisia ja ne täyttivät Klubin seinätilat Yrjönkadulla lattiasta kattoon.

Siirryttäessä Kansakoulukujalle kuvat pienennettiin postikorttikokoon ja sijoitettiin isoissa alustoissa yhden kabinetin seinille. Huone sai nimekseen Sipilä-kabinetti. Alkuperäiset kuvat lahjoitettiin 27.1.1998 Museoviraston kuva-arkistolle henkilökuvien kansallisarkistoon. Valokuvien lisäksi kabinetissa on kaksi H. Smedbergin maalaamaa muotokuvaa. Taulujen henkilöt ovat Walter Sipilä ja Oskari Kilpinen. Arvokkaan tunnelman kabinettiin antavat lisäksi nahkaiset nojatuolit ja edellisestä paikasta siirretyt ruokailupöytä kaappeineen ja tuolit.

Toinen jo Kansakoulukujalle siirryttäessä nimetty kabinetti on nimeltään Vähäkallio. Väinö Niilo Vähäkallio (1886 - 1959) oli jäsenemme vuodesta 1920 kuolemaansa saakka. Hän oli aikansa eturivin arkkitehtejä, joka suunnitteli liiketaloja ja teollisuusrakennuksia. Hänen tunnetuimpia töitensä ovat Elannon toimitalo, Osuuskaupan hallintorakennus, Ammattienedistämislaitos sekä Oy Alkoholiliike Ab:n keskusvarasto ja pääkonttori Helsingissä. Lisäksi hän suunnitteli mm. Enso-Gutzeit Oy:n tehtaat ja asuntoalueen Kaukopäähän.

Sipilä kabinetti

Helsingin Suomalaisen Klubin Kannatusyhdistyksen jäsenenä Väinö Vähäkallio oli voimakkaasti mukana kerättäessä varoja vuodesta 1943 lähtien oman klubitalon rakentamiseksi. Entisenä Rakennushallituksen pääjohtajana (1936–43) hän oli ratkaisevasti vaikuttamassa Kansakoulukuja 3:n tontin rakennusoikeuden kasvattamisessa. Hän myös piirsi talon, vaikka sairaus estikin työn loppuunsaattamisen.

Väinö Vähäkallio omisti aikanaan Kytäjän kartanon, jonka mailla Klubimme jäsenet metsästivät utterasti. Metsästysretkiä suunnataan nykyäänkin vuosittain Kytäjän jänismaille. Tässä kabinetissa, jonka Väinö Vähäkallion tyttären poika Jussi Aspiala kunnosti vuonna 1998, on myös professori Heikki A. Reenpään Suomen Metsästysmuseolle lahjoittama ja Klubille säilytettäväksi antama metsästys- ja kalastuskirjasto. Seinillä on myös useita arkkitehti Vähäkallion suunnitteleminen rakennusten julkisivupiirustuksia sekä maalaus arkkitehdistä itsestään.

Vähäkallio kabinetti

Ylppö kabinetin vihkkiäiset. Kuvassa vasemmalta puheenjohtaja Erkki Salonen, Arvo Ylppö ja kunniapuheenjohtaja Erkki Leikola.

Kolmas kabinetti seitsemännessä kerroksessa oli alun perin ns. pelikabinetti, joka sai 12.9.1985 nimekseen Ylppö-kabinetti. Uusi nimi oli kunnianosoitus Klubin ehkä kuuluisimmalle 1900-luvun jäsenelle, Arvo Ylpölle.

Klubi sai pitää Ylpön jäsenenään yli puoli vuosisataa. Hän liittyi Klubiin vuonna 1937 ollen koko ajan ahkera Klubilla kävijä ja skruuvi-pelin harrastaja. Kun hän täytti sata vuotta, järjestettiin Klubilla isot juhlat hänen kunniakseen. Juhlissa suoritettussa kyselyssä kävi ilmi, että täpötäydessä salissa olevista lähes puolet oli hänen entisiä potilaitaan.

Arvo Ylpön poika Seppo on ollut jäsenenämme vuodesta 1987. Kuusi vuotta johtokunnassa olleena hän on ottanut kunnia-asiakseen isänsä nimikkokabinetin kunnossapidon. Sen lisäksi, että kabinetissa on kuuluisa pelipöytä ja neljä isoa pelituolia, siellä on normaali ruokapöytä ja kaappi tarvikkeita varten. Seinillä on isokokoinen Matti Varénin maalaus arkkiaatteri Osw. Renkosesta ja Kaapo Virtasen Arvo Ylppö ja lapsi-maalaus. Ruokapöydän kohdalla on V. Åströmin hiilipiirros Alaston nainen. Lisäksi kabinetissa on pronssinen presidentti Svinhufvudin pää sekä karikatyyreja Ylpön skruuvikavereista.

Ylppö kabinetti

Suurin tämän kerroksen kabineteista on nimeltään Johtokunta. Se pyritään varaamaan johtokunnan ja toimikuntien kokouksille. Kabinetti on tunnelmaltaan hyvin sotilaallinen. Sen pitkällä seinällä on kopio marsalkka Mannerheimistä frakkiin sonnustautuneena ja päädyssä Olavi Hurmerinnan maalaus päämajamestari kenraaliluutnantti A. F. Airosta. Seinillä on myös ihasteltavissa Aukusti Tuhkan hiilipiirroksia, Erkki Salosen pilapiirroksia sekä viimeisimpänä lahjoituksena museokunnostettu Suomi-konepistooli. Huoneen päädyssä olevan arkistokaapiston ovesa ovat valtionhallinnon keskusvirastojen kilvet muistutuksena siitä, että keskusvirastojen emeritus pääjohtajan seura on perustettu ja kokoontuu Klubin tiloissa.

Johtokunta kabinetti

Tanttu kabinetti

Kerroksen viides kabinetti on omistettu taidegraafikko Erkki Tantulle (1907-1985), joka oli jäsenemme. Kabinetin rakensi 1980-luvun lopulla Osuuspankkien Keskuspankki OKO tehden siitä pienen, mutta kauniin tilan. Sen seiniä koristavat Tantun sananparsikokoelman piirrokset sekä taiteilijan oma kuva 1930-luvulta.

Laskeuduttaessa kuudenteen kerrokseen suurin kokoustila on nimeltään Helsinki kabinetti. Sen takaseinällä säilytetään lasivitriinissä vuonna 1996 vihittyä Klubin lippua. Sieltä se viedään tarvittaessa juhlijoiden iloksi omaan telineeseensä juhlasaliin yhdessä Suomen lipun kanssa. Kabinetin seinät ovat täynnä Helsinki-aiheisia akvarelleja ja puupiirroksia. Kabinetin samoin kuin viereisen oleskeluhuoneen silmiin pistävin koriste ovat ovet, jotka ovat peräisin vanhalta Klubilta Yrjönkadulta. Vuonna 1991 silloinen puheenjohtaja kävi toiminnanjohtajan kanssa ostamassa kaikkiaan viisi ovea Tantun antikvaariliikkeestä Kruununhaasta. Pariovien ympärille tehtiin vuonna 1992 koko kerroksen muutostyö yhdessä kaikkien WC-tilojen remonttien kanssa. Myöhemmin yksi kauniista ovista siirrettiin kellarista myös biljardihuoneeseen ja oleskelutilaan johtavan oven tilalle.

Helsinki kabinetti

Klubihuone

Biljardihuone

Kuudennessa kerroksessa sijaitsevat myös suurehko, korkea biljardihuone, jossa ovat keila-, kaisa- ja snookerpöydät. Huone on koristeltu toimintaan liittyvin sääntötauluin ja palkintokaapein.

Kuudennessa kerroksessa on myös kirjasto. Suhteellisen pienen kokonsa takia hyllymetrejä on vähän. Hyllyillä säilytetään lähinnä matrikkeleita, käsikirjoja ja muuta tietokirjallisuutta. Siellä on erityisesti sotiimme ja historiaamme liittyviä teoksia sekä tietysti omien jäsentemme kirjoittamia kirjoja. Ikkunoiden edessä oleva pitkä pöytä on täynnä aikakausilehtiä. Tärkeimmät päivittäin ilmestyvät sanomalehdet ovat myös kirjastossa. Tämä perinne juontuu Klubin alkua ajoilta; vierailevat valtiopäivämiehet saivat lukea oman kotiseutunsa lehdet käydessään valtiopäivillä Helsingissä.

Tilaan on mahdutettu myös lasiovellinen videokaappi. Sen sisältä löytää esimerkiksi laajan kokoelman elokuvaneuvos Veikko Laihasen aikanaan tekemiä Helsinki-aiheisia kuvauksia. Niitä voi katsoa kirjastossa olevalla näyttölaitteella tai vaikkapa pitää elokuvaillaan ystäville muissa kabineteissa esittelemällä videot videotykillä valkokankaalle. Kirjastossa on myös jäsenille tarkoitettu tietokone skannereineen ja printtereineen sekä pehmeitä nahkaisia nojatuoleja, joissa voi syventyä kirjaston aarteiden tutkimiseen.

Kirjasto

Pohjola kabinetti

Tultaessa kirjastosta täyttävät Aarno Liuksialan karrikatyyrit sekä ylös- että alaspäin johtavan portaikon seinät. Pieniä tauluja on yli satakuusikymmentä ja niiden lisäksi Liuksialan perinnettä jatkavan Kimmo Pälkön jo noin viisikymmentä piirrosta.

Juhlakerroksessa eli viidennessä kerroksessa olevat kabinetit on nimetty Klubin ”ottopoikien” mukaan. Takimmaisena on vuonna 1889 perustetulle Kansallis-Osake-Pankille omistettu Pankkikabinetti. Sen takaseinällä ovat henkilökuvat entisistä puheenjohtajistamme Yrjö Sadeniemestä, K. A. Paloheimosta, Arvi Vartiovaarasta, Onni Tarjanteesta ja Erkki Leikolasta. Toisella seinällä on suuri kokoinen Onni Ojan Elannolle aikanaan maalaama taulu ”Elämän ranta”. Taulu ostettiin Klubille 1999. Pankkikabinetin nimestä on muistuttamassa takaseinällä oleva KOP:n orava-tunnus.

Toinen ”ottopojalle” omistettu tila on Pohjola-kabinetti. Sen hallitsevin taulu on kuuluisa ”Keskiviikkokerhoa” kuvaava maalaus. Taulussa on kuvattuna kaksikymmentäneljä poliitikkoa tai yhteiskunnan vaikuttajaa poliittiselta kannaltaan oikealta vasemmalle. Taulu paljastettiin 13.10.1959 Klubin aloittaessa toimintansa Kansakoulukujalla. Aarne Nopsasen taulu ei saavuttanut kaikkien jäsenten hyväksyntää. Aikansa ilkeitä huomautuksia kuunneltuaan taulun päärahoittaja, vuorineuvos Juuso Walden vei taulun vuonna 1968 pois Klubilta Valkeakoskelle Yhtyneitten Paperitehtaitten Antinniemen vierashuvilan Patruunasalin seinälle.

Myöhemmin Klubilla mielipiteet rauhoittuivat ja taulu haluttiin takaisin. Taulu oli kuitenkin viety ja sille tielleen se myös jäi. Vasta vuonna 1986 Klubin täyttäessä satakymmenen vuotta Vakuutusyhtiö Pohjola ystävällisesti maalautti Aarne Nopsasen pojalla Jukalla alkuperäistä hieman pienemmän kopion taulusta ja lahjoitti sen Klubille. Tässä yhteydessä pienenä ruokasalina käytössä ollut tila sai nimekseen Pohjola kabinetti. Aikaa alkuperäisen maalauksen lähdön ja kopion tulon välille kertyi peräti kahdeksantoista vuotta.

Pankki kabinetti

Taulu kuvaa vuonna 1942 syntynyttä ”Keskiviikkokerhoa”. Puuhamiehinä olivat klubilaiset Jussi Lappi-Seppälä, Simbri Ahola ja Teuvo Aura yhdessä Sakari Tuomiojan kanssa. Herrat olivat ministeritason miehiä ja edustivat erisuuntaisia katsantokantoja, erilaisia poliittisia ja taloudellisia näkemyksiä. Yhteisenä ominaisuutena tuli jokaisella olla isänmaallinen ajattelutapa. Nimensä kerho sai siitä, että se sattui kokoontumaan ensimmäistä kertaa keskiviikkona. Jäseniä oli aluksi mainitut kaksikymmentäneljä. Myöhemmin lukumäärä lieenee hieman noussut. Kerho on elossa edelleenkin vaikkei se Klubin tiloissa tietävästi enää kokoonnukaan.

Pohjola on pitänyt nimikkokabinettiaan hyvässä kunnossa. Koko tila remontoitiin vuonna 1986, ja myöhemmin sinne on tehty parkettilattia, saatu omat tuolit ja salin puoleiselle seinälle uusi paljeovi.

Viimeisenä esittelyvuorossa on juhlasali. Eteisestä tultaessa ohitetaan sisustusarkkitehti Pekka Perjon suunnitelmien mukaan rakennettu baarihuone uusine tiskeineen, pöytineen ja tuoleineen. Tilan takaseinää koristaa Wettenhovi-Aspan suurikokoinen pastellityö valkoisen armeijan tulosta Helsinkiin 1918. Tulijaa tervehtii vaatenaulakon edessä Viljo Savikurjen pronssinen työ Sokerityttö. Juhlasaliin tultaessa katse kohdistuu päätyseinällä olevaan kolmen taulun ryhmään, jotka esittävät Albert Edelfeltin vuonna 1907 Helsingin Yliopiston päätyseinään suunnittelemaa seinämaalausta ”Turun Akatemian vihkiminen”. Taulut on antanut Klubille säilytettäväksi talousneuvos Olavi Lehto. Taulut muodostavat värikkään ja kauniin kokonaisuuden ja niiden toivoisi jäävän koristamaan juhlasalin päätyä pitemmäksikin aikaa. Taulujen yläpuolella on puusta kaiverrettu värillinen Suomen vaakuna.

Käveltäessä saliin vihreätä villamattoa pitkin katse kohdistuu tyylikkäisiin tuoleihin vihreine nahkapäällysteineen. Tuolin mallina oli 1900-luvun alun tukeva istuin. Sen muotoili uudestaan sisustusarkkitehti Kaarina Huhtiniemi vuonna 1996 nimellä ”Helsingin Suomalaisen Klubin tuoli” ja tuolit valmistettiin

Kantapöytä

Kuhmoisissa Puulon Oy:ssä. Tuolit ovat palvelleet klubilaisia jo kymmenen vuoden ajan. Jatkuva käyttö on jättänyt vain vähäisiä jälkiään pinnan kiilttoon. Tuolit ovat oiva esimerkki erosta muihin ravitsemusliikkeisiin. Kun katutasen ravintoloissa kalusteet vaihdetaan noin viiden vuoden välein ja luodaan uutta ilmettä, meillä kalusteet valitaan niin, että ne kestävät monien vuosien käytön. Näin Klubin tyyli säilyy.

Koko salin mitan oikean puoleista seinää hallitsee professori Onni Ojan vuonna 1983 maalaama suurteos ”Suomen tie”. Se on kertomus suomalaisuuden kehittymisestä vuosisatojen saatossa. Se on myös kertomus Helsingin rakentamisesta ja Klubimme mukanaolosta suomalaisen yhteiskunnan rakentamisessa.

Palattaessa takaisin kohti baaria päätyseinään on ripustettu puusta veistetty Helsingin vaakuna.

Parioven oikealla puolen katse kohdistuu flyygeliin ja sen takana seinällä olevaan maalaukseen, jonka Sibeliuksen suku on Klubille lahjoittanut. Taulussa on kuvattu meille kaikille tärkeä henkilö, säveltäjämeštari Jean Sibelius. Oven vasemmalla puolen on suuri ovaalinmuotoinen kantapöytä muistuttamassa meitä klubin perinteistä. Aivan kuin kruununa kaikelle seinällä on kaksi maalausta vierekkäin. Vasemman puoleinen taulu esittää maamme kuuluisinta suomalaisuusmiestä Yrjö Sakari Yrjö-Koskista ja oikean puoleinen taulu Klubimme ensimmäistä puheenjohtajaa ja klubiaattemme isää Antti Jalavaa. Nämä taulut on sijoitettu tarkoituksellisesti kantapöydän päähän muistuttamaan jäseniä, miksi klubimme on yleensä olemassa ja mitkä ovat sen tavoitteet.

Tuodessasi vieraita Klubille johonkin edellä mainituista kabineteista käytä hyväksesi ovien tuntumassa olevia selostuksia. Niissä kerrotaan lyhyesti kabinetin historia. Samoin suurista taideteoksistamme on selvitykset. Näin esimerkiksi Onni Ojan monumentaaliteoksesta ”Suomen tie” on kaksi taulua,

joista saat selvityksen taulusta sellaisena, kuin sen on nähnyt professori Eero Saarenheimo taulun paljastustilaisuudessa ensimmäisenä elokuuta 1983. Myös Pohjola-kabinetin taulusta ”Keskiviikkokerho” saat kuvauksen henkilön tarkkuudella klubimestarilta saatavasta painetusta selostuksesta.

Lopuksi

Helsingin Suomalaisen Klubin täyttäessä 130 vuotta on palautettava mieleen menneiden vuosikymmenten opetukset. Vaikka historiaan mahtuu monia aikoja, jolloin jäsenmäärä on vähentynyt tai toiminta hetkellisesti hiljentynyt, täytyy todeta, että jotain ratkaisevan hyvää Klubissamme on, kun se on tähän ikään päässyt. Mikä on se voima, joka saa meidät pysymään mukana ja pitämään klubihenkeä yllä?

Ratkaisu löytynee sääntöjemme toisen pykälän ensimmäisestä kappaleesta. Sen mukaan Klubimme on kulttuuriklubi, joka vaalii suomalaiskansallisia perinteitä, suomalaisuutta ja suomen kieltä sekä ylläpitää isänmaallisten, sivistyksellisten ja yhteiskunnallisten kysymysten harrastusta.

Tällä hetkellä Klubilla menee hyvin. Jäsenmäärä on voimakkaassa kasvussa ja ohjelmistossa on jatkuvasti jotain uutta. Jäsenet viihtyvät tiloissa ja nauttivat ravintoloitsijan palveluista. Vaikka näin onkin, tulee mieleen vanhan viisaan miehen lause: ”Älä tuijota sitä, mitä olet, vaan sitä, miksi aiot, mutta älä jää silloinkaan tuijottamaan”.

Klubin toiminta kulminoituu kolmeen osakokonaisuuteen. Näitä ovat jäsenkunta, ohjelmat ja ravintolatoiminta. Olemme jo pitkään pyrkinneet pitämään jäsenmaksun samana huolimatta tehdyistä osakekaupoista. Näin on haluttu varmistaa, että jäseniä löytyy myös yliopistomaailmasta ja valtion hallinnosta. Klubia ei ole päästetty kehittymään korkean jäsenmaksun kautta pelkästään liikemaailman edustajien Klubiksi.

Moninainen ohjelma tarjoaa jokaiselle jotakin. Noin sata erillistä tapahtumaa vuodessa pystyy tyydyttämään suurenkin tiedonjanon. Hyvän ravintoloitsijan osuutta menestystä arvioitaessa ei saa koskaan unohtaa. Yhdessä nämä kolme osatekijää hyvin hoidettuina takaavat jatkuvan menestyksen.

Klubia on verrattu junaan. Väliasemilla jotkut jäsenet jäävät pois ja toiset tulevat tilalle. Vertaus voitaneen hyväksyä. Junahenkilökunnan täytyy muistaa pitää matkan kaikissa vaiheissa palvelualttiutensa hyvänä. Veturimiesten on hillittävä vauhtia kaarteissa ja matkustajien, jäsenten, etu ja turvallisuus on taattava kaikissa tilanteissa. Kun näin tapahtuu, on matkustaminen mukavaa.

Tästä kertomuksesta on tullut pitkä suurelta osalta siksi, että professori Eero Saarenheimon julkaisemat teokset sadan ja sadankahdenkymmenen vuoden kohdilta ovat painoksina loppumassa. On täytynyt toistaa jotain niissä kerrottua kokonaiskuvan saamiseksi. Klubia edeltävän ajan suomalaisuuden kehittymisen ja 1800-luvun lopun jännittävien tapahtumien seuraaminen niin politiikassa kuin yhteiskunnallisessa elämässä on ollut välttämätöntä. Ehkä tällainen katsaus tulee tehtäväksi taas kymmenen vuoden kuluttua. Varmaa on, että kuka tekeekin juhlakirjan Klubin täyttäessä sataviisikymmentä vuotta, hän voisi aloittaa lähdeaineiston keräämisen jo nyt.

1. Viimeisten kolmen vuosikymmenen vaikuttajat Klubilla
2. Kiinteistö Oy Kansakoulukuja 3:n hallinto
3. Klubin kunniajäsenet
4. Lounasvieraat2002-2005
5. Kirjailtojen esitelmöitsijät ja aiheet.....1986-2005
6. Sotilaspolitiikan illat1996-2005
7. Ulkopoliitiikan illat1996-2005
8. Historian illat1997-2005
9. Oikeuspolitiikan illat1998-2005
10. Lääketieteen illat2000-2005
11. Ilmailun illat2002-2005
12. Talouspolitiikan illat2002-2005

Viimeisten kolmen vuosikymmenen vaikuttajat Klubilla

Kunniapuheenjohtajat:

Leikola Erkki, professori	1967-1986
Keinonen A. A, tohtori-insinööri	1986-1995
Salonen Erkki, professori	1996-2001
Pohtola Mikko, lehdistöneuvos.....	2001-

Kunniajäsenet:

Virkkunen Helge, filosofian maisteri	1963-1981
Havulinna Aulis, insinöörieversti	1963-1986
Lappi - Seppälä Jussi, professori	1964-1977
Pernaja Antero, professori	1964-1985
Klinge Paul, pankinjohtaja	1969-1981
Saارين Severi, kauppaneuvos	1973-1983
Angervo Tauno, filosofian tohtori h.c.	1973-2001
Helminen Tauno, silmälääkäri	1982-1985
Ylppö Arvo, arkkiatri	1982-1992
Sipilä Sauli, vuorineuvos	1982-2001
Saarenheimo Eero, professori	1982-
Toivonen Kalevi, kiinteistöneuvos	1985-1993
Risku Auri, patenttineuvos	1986-2001
Salonen Erkki, professori	1988-1996
Paaermaa Pauli, pääkonsuli	1991-1997
Vuoristo Aapeli, musiikkineuvos	1991-2000
Pohtola Mikko, lehdistöneuvos	1992-2001
Somerto Pentti, varatuomari	1996-1999

Walli Aarno, kapellimestari	1996-
Henttonen Antti, opetusneuvos	1996-
Alaviuhkola Risto, varatuomari	1998-
Saarela Mauno, toimitusjohtaja	1998-
Höysti Matti, järjestöneuvos	2001-
Kolve Pertti, oikeustieteen kandidaatti	2001-
Enäjärvi Martti, pääjohtaja	2002-
Henn Karl-Heinz, osastopäällikkö	2002-
Papinniemi Eino, toimitusjohtaja	2004-
Ritvos Pekka, päätoimittaja	2005-

Puheenjohtajat:

Ström Keijo, arkkitehti	1974-1977
Brotherus Heikki, lähetystöneuvos	1978
Linnavirta Pekka, pankinjohtaja	1979
Keinonen A.A, tohtori-insinööri	1980-1983
Salonen Erkki, professori	1984-1987
Pohtola Mikko, lehdistöneuvos	1988-1991
Somerto Pentti, varatuomari	1992-1995
Enäjärvi Martti, pääjohtaja	1996-2001
Ritvos Pekka, päätoimittaja	2002-2004
Lehdistö Leo, viestintäjohtaja	2005
Packalén Matti, diplomi-insinööri, ekonomi	2006-

Johtokunnan jäsenet:

Helminen Tauno, silmälääkäri	1970-1975
Toivonen Kalevi, kiinteistöneuvos	1972-1976
Brotherus Heikki, lähetystöneuvos	1973-1978
Risku Auri, patenttineuvos	1970-1975 ja 1979-1984
Linnavirta Pekka, pankinjohtaja	1974-1979
Manner Eero, oikeusneuvos	1974-1979
Susiaho G.E, majuri	1974-1976
Lonka Tauno, professori	1975-1980
Huttunen Ari, varatuomari	1976-1981
Koskela Voitto, kauppaneuvos	1976-1981
Pohtola Mikko, lehdistöneuvos.....	1977-1982 ja 1986-1991
Keinonen A.A, tohtori-insinööri	1978-1979
Suomi Vilho, professori	1978
Kiviharju Jouko, kiinteistöneuvos	1980-1982
Henn Karl-Heinz, osastopäällikkö	1980-1985
Höysti Matti, järjestöneuvos	1980-1990
Sirkiä Lauri, everstiluutnantti	1981-1983
Salonen Erkki, professori	1982-1983
Viippola Ilkka, työmarkkinasihteeri	1982-1984
Tuominen Arto, päätoimittaja	1983-1985
Paaermaa Pauli, pääkonsuli	1984-1989
Räsänen Erkki, valtiotieteen maisteri	1984-1989
Kolve Pertti, oikeustieteen kandidaatti	1985-1990
Alaviuhkola Risto, varatuomari	1985-1990 ja 1992-1997
Korhonen Matti, pankinjohtaja	1986-1991
Saarela Mauno, toimitusjohtaja.....	1986-1991 ja 1993-1998
Salokorpi Hannu, filosofian tohtori	1988-1993
Henttonen Antti, opetusneuvos	1990-1995
Somerto Pentti, varatuomari	1990-1995
Waldmann Jyrki, toimitusjohtaja	1991-1992

Kosonen Risto, insinööri	1991-1996
Papinniemi Eino, toimitusjohtaja	1991-1996
Iskala Mikko, filosofian tohtori	1992-1997
Stormbom Jens, toimitusjohtaja	1992-1997
Tuomi Tuomo, professori	1994-1999
Enäjärvi Martti, pääjohtaja	1996-2001
Larmola Yrjö, filosofian tohtori	1996-2001
Dammert Kurt, toimitusjohtaja.....	1997-2002
Ylppö Seppo, ekonomi.....	1997-2002
Castrén Fredrik, vuorineuvos	1998
Karenius Kalevi, johtaja	1998-2003
Lehmus Heikki, toimitusjohtaja	1998-2000
Turunen Timo, toimitusjohtaja	2000-2005
Vesikansa Jyrki, filosofian lisensiaatti.....	2000-2002
Nordín Leif, diplomi-insinööri	2001-
Viljanen Matti*, insinööri	2001-
Pitkänen Weijo, valtiotieteen tohtori	2002-
Ritvos Pekka, päätoimittaja	1997-1999 ja 2002-2004
Kiviharju Ukko, hovioikeudenlaamanni	2003-2005
Eklöf Leif, toimitusjohtaja	2003-
Virkkunen Pertti, varanotaari	2004-
Iirola Elias, hovioikeudenlaamanni	2005-
Alho Olli, professori	2006-
Koljonen Tuomas, diplomi-insinööri	2006-

* Hoitanut varapuheenjohtajana puheenjohtajan tehtäviä loppuvuoden 2005

Toimikuntien jäsenet vuonna 2006

Talous- ja hallintotoimikunta

Virkkunen Pertti, varanotaari, (pj) 46
(syntymävuosi)/88 (liittymisvuosi)
Jouppi Lauri, pankinjohtaja, 56/96
Karvonen Kari, diplomi-insinööri, kiinteis-
töjohtaja, 49/00
Koskinen Jussi, diplomi-insinööri, 63/97
Miettinen Markus, diplomi-ekonomi,
49/82
Selinheimo Juhani, KHT-tilintarkastaja,
48/99
Stormbom Jens, toimitusjohtaja, 41/82
Berner Jyrki, toiminnanjohtaja, (siht)
55/99

Ohjelmatoimikunta

Alho Olli, professori, (pj) 43/00
Berner, Jyrki, toiminnanjohtaja, 55/99
Eklöf Leif, toimitusjohtaja, 46/79
Kaila Arno, johtaja, 43/75
Kokkonen Ere, ohjaaja, 38/95
Piispanen Pekka, filosofian kandidaatti,
60/01
Pitkänen Weiijo, valtiotieteen tohtori,
38/67
Ritvos Pekka, päätoimittaja, 46/93
Enqvist-Virtasaari Marita, MJD, myynti-
päällikkö, (siht)

Kulttuuritoimikunta

Pitkänen Weiijo, valtiotieteen tohtori, (pj)
38/67
Friberg Rainer, laatuks konsultti, 47/03
Kivi-Koskinen Timo, varatuomari, 42/84
Kulha Keijo, filosofian tohtori, 37/97

Lamberg Henrik, laulutaiteen lehtori,
49/95
Lassila Antti, suurlähettiläs, 32/97
Lehti Kauko, ekonomi, 33/92
Mykkänen Jouni, toimitusjohtaja, 39/88
Sonninen Veikko, toimitusjohtaja, 48/86
Tuomi Tuomo, professori, 29/92
Berner Jyrki, toiminnanjohtaja, (siht)
55/99

Viestintätoimikunta

Nordin Leif, diplomi-insinööri, (pj) 44/79
Eklöf Leif, toimitusjohtaja, 46/79
Hannula Veikko, IT specialist, 48/00
Karpakka Jari, diplomi-insinööri, 60/97
Kostamo Pekka, päätoimittaja, 40/00
Oranne Seppo, yrittäjä, 66/97
Tuomi Tuomo, professori, 29/92
Ylirotu Nikolai, AD, 68/99
Berner Jyrki, toiminnanjohtaja, (siht)
55/99

Harrastustoimikunta

Eklöf Leif, toimitusjohtaja, (pj) 46/79
Alander Ahto, toimitusjohtaja, 52/90
Karenius Kalevi, johtaja, 47/78
Koljonen Tuomas, diplomi-insinööri,
65/99
Neste Jussi, toimitusjohtaja, 47/97
Papinniemi Jussi, yo-merkonomi, 70/95
Sarso Heikki, ekonomi, 47/91
Suortti Kalevi, johtaja, 49/93
Tulppala Erkki, everstiluutnantti, 54/91
Wallin Kari, satamakapteeni, 40/97
Berner Jyrki, toiminnanjohtaja, (siht)
55/99

Isännät:

Toivonen Kalevi, kiinteistöneuvos	1976-1981
Vuoristo Aapeli, musiikkineuvos.....	1982-1988
Launo Kari, majuri.....	1988-1991

Toiminnanjohtajat:

Liusvaara Jouko, eversti	1991-2006
Berner Jyrki, komentaja	2006-

Sihteerit:

Kolve Pertti, oikeustieteen kandidaatti.....	1971-1984
Kytölä Ahti, toiminnanjohtaja	1985
Salokorpi Hannu, valtiotieteen tohtori.....	1985-1987
Enqvist-Virtasaari Marita, MJD, myyntipäällikkö	1988-

Vahtimestarit/Klubimestarit:

Hyytiäinen Oiva	1954-1984
Huhtala Erkki	1984-1988
Pircklén Lasse.....	1980-1992
Heinonen Jarmo.....	1988-
Toivanen Arto	1992-
Nimike muutettu klubimestariksi tehtävien monipuolistumisen johdosta vuonna 2005.	

Tilintarkastajat:

Manner Kari, ekonomi KHT.....	1975-
Selinheimo Klaus, ekonomi.....	2000
Mäki Timo, ekonomi KHT	2003-

Kiinteistö Oy Kansakoulukuja 3:n hallinto

120

Puheenjohtajat:

Leikola Erkki, professori	1954-1971
Angervo Tauno, varatuomari	1972
Verkkola T.R., professori	1973-1974
Ström Keijo, arkkitehti	1975-1984
Toivonen Kalevi kiinteistöneuvos	1985-1991
Pohtola Mikko, lehdistöneuvos.....	1992-2000
Enäjärvi Martti, pääjohtaja	2001-2002
Ritvos Pekka, päätoimittaja	2003-2004
Virkkunen Pertti, varanotaari	2005-

Hallituksen jäsenet:

Vuorenlehto Eino, pankinjohtaja	1954-1958
Reenpää Kari, diplomi-insinööri	1954, 1957-1959
Särkilähti Osmo, apulaisjohtaja	1955-1972
Saarinén Severi, kauppaneuvos	1959-1972, varajäsen 1954-1958
Tarola Yrjö, toimitusjohtaja.....	1960-1971, varajäsen 1959
Marttala Ensio, toimitusjohtaja	1972
Junnila Tuure, filosofian tohtori	1973-1993, varajäsen 1994-1999
Ström Keijo, arkkitehti	1973-1974
Linnavirta Pekka, pankinjohtaja	1975-1980
Risku Auri, patenttineuvos	1980-1985
Kolve Pertti, oikeustieteen kandidaatti	1986-1992
Somerto Pentti, varatuomari	1992-1995, 1997-1978
Alaviuhkola Risto, varatuomari ...	1993-1998, varajäsen 1999, 2001-2003
Fagernäs Peter, toimitusjohtaja	1994-1999

Enäjärvi Martti, pääjohtaja	1996-2000
Lehmus Heikki, toimitusjohtaja	1998-1999
Turunen Timo, teknikko	2000-2004
Wartiala Hannu, rakennusmestari	2001-2002, varajäsen 2000
Winqvist Heikki, toimitusjohtaja	2000-
Kaattari Kimmo, varatuomari	2000 ja 2003-, varajäsen 2001-2002
Ahonen Ari, tekniikan tohtori	2000-2004
Karvonen Kari, diplomi-insinööri	2004-
Stormbom Jens, toimitusjohtaja	2005-

Hallituksen varajäsenet:

Klinge Paul, pankinjohtaja	1959
Melander Ilmari, professori	1960-1972
Similä Esko, varatuomari	1972-1974
Susiaho G.E., majuri	1975-1980
Koskela Voitto, kauppaneuvos	1979
Aho Lauri, ylipormestari	1973-1978
Vuoristo Aapeli, musiikkineuvos	1981-1989
Holkeri Harri, valtioneuvos	1984-1994
Räsänen Erkkö, valtiotieteen maisteri	1985-1988 ja 1991-1997
Launo Kari, majuri	1989-1990
Larmola Yrjö, filosofian tohtori	2000-2002
Mansela Lasse, toimitusjohtaja	2000
Pekka Ritvos, päätoimittaja	2002-2003

Toimitusjohtajat/ Isännöitsijät

Gulin Lauri, eversti	1954-1959
Arimo Olavi, majuri	1959-1991
Liusvaara Jouko, eversti,	1991-2000
Kauvanto Erkki, AIT-isännöitsijä	2001-

Tilintarkastajat:

Wirkkunen Helge, filosofian maisteri	1954-1959
Sipilä Sauli, vuorineuvos	1954-1999
Virtamo Alvi, revisioneuvos	1960-1978
Manner Kari, ekonomi, KHT	1979-
Selinheimo Klaus, ekonomi	1999-2000

Helsingin Suomalaisen Klubin kunniajäsenet

123

LIIKANEN, HERMAN
s. 13.5.1835, k. 13.4.1926.
Luutnantti.
Kunniajäsen 1921.

ÄYRÄPÄÄ, MATTI (vuoteen 1876 Europaeus,
Matias Anselm), s. 11.4.1852, k. 15.10.1928.
Professori. Kunniajäsen 1922.

JALAVA, ANTTI (vuoteen 1906 Almberg,
Anton Fredrik) s. 18.7.1846, k. 3.7.1909.
Päätoimittaja, lehtori. Perustajajäsen,
puheenjohtaja 1876-1890, kunniajäsen.

KOVERO, KARL AUGUST
s. 8.6.1845, k. 5.4.1929.
Professori. Perustajajäsen,
kunniajäsen 1926.

LÄHTEENKORVA, AKSEL AUGUST
(vuoteen 1905 Borenus)
s. 19.3.1846, k. 14.2.1931.
Filosofian tohtori.
Kunniajäsen v. 1926.

Helsingin Suomalaisen Klubin kunniajäsenet

124

SNELLMAN, KARL
s. 2.10.1855, k. 20.10.1928.
Valtioneuvos. Perustajajäsen,
kunniajäsen 1926.

SNELLMAN, WILHELM
s. 6.10.1851, k. 23.3.1933.
Lääketieteen lisensiaatti.
Perustajajäsen, kunniajäsen 1926.

SOINI, AKSEL WILHO (vuoteen 1877 Hoffrén),
s. 29.12.1854, k. 6.10.1934.
ankinjohtaja. Perustajajäsen,
kunniajäsen 1926.

STENBÄCK, JOSEF DANIEL
s. 2.5.1854, k. 27.4.1929.
Arkkitehti. Kunniajäsen 1926.

STRENG, ADOLF WOLDEMAR
s. 9.5.1852, k. 22.8.1933.
Professori. Perustajajäsen,
kunniajäsen 1926.

WIALEN, ALBERT OLIVIER
s. 2.10.1844, k. 19.1.1941.
Filosofian maisteri. Perustajajäsen,
kunniajäsen 1926.

SIPILÄ, WALTER
s. 30.5.1869, k. 11.5.1942.
Lääketieteen lisensiaatti.
Johtokunnan jäsen 1906-1909,
1920-1923, kunniajäsen 1929.

PALOHEIMO, KARL ALFRED (vuoteen 1906 Brander)
s. 24.7.1862, k. 15.6.1949.
Vuorineuvos, toimitusjohtaja.
Puheenjohtaja 1902-1905,
kunniajäsen 1929.

LAINE, ODERT
s. 13.8.1855, k. 13.3.1933.
Rakennusmestari. Varapuheenjohtaja 1921-1931,
kunniajäsen 1930.

TARJANNE, ONNI ALCIDES (vuoteen 1906 Törnqvist)
s. 5.9.1864, k. 23.5.1946.
Professori. Puheenjohtaja 1931-1942,
kunniajäsen 1942.

Helsingin Suomalaisen Klubin kunniajäsenet

126

KOMPPA, GUSTAF
s. 28.7.1867, k. 20.1.1949.
Professori, Turun yliopiston kansleri.
Kunniajäsen 1926.

SADENIEMI, YRJÖ JAAKKO
s. 28.11.1869, k. 10.4.1951.
Ylijohtaja. Puheenjohtaja 1909-1911
ja 1943-1946, kunniajäsen 1944.

KILPINEN, OSKAR ESAIAS
s. 17.8.1871, k. 6.10.1956.
Toimitusjohtaja. Taloudenhoitaja 1923-1944,
johtokunnan jäsen 1922-1944,
varapuheenjohtaja 1942-1943, kunniajäsen 1945.

RENQVIST, ALVAR
s. 15.2.1868, k. 28.7.1947.
Professori. Kunniajäsen 1947.

RENVALL, HENRIK (HEIKKI) GABRIEL
s. 19.1.1872, k. 1.6.1955.
Lakitieteen tohtori, senaattori.
Kunniajäsen 1948.

WARTIOVAARA, ARVI KUSTAA ALEKSANTERI

s. 11.9.1880, k. 4.4.1951.

Lääketieteen lisensiaatti. Puheenjohtaja 1917-1924, 1942-1943, kunniajäsen 1949.

VUORENLEHTO, EINO

s. 23.11.1893, k. 18.7.1956.

Pankinjohtaja. Johtokunnan jäsen 1935-1950, tilintarkastaja 1926-1927, kunniajäsen 1953.

VÄHÄKALLIO, TOIVO REIJO (vuoteen 1906 Vilander,

Toivo Fredrik) s. 28.7.1888, k. 6.2.1962.

Professori. Johtokunnan varajäsen 1928-1930, johtokunnan jäsen 1931-1943, kunniajäsen 1953.

WIHURI, ANTTI TAAVETTI (vuoteen 1906 Jansson,

Anton David) s. 9.10.1883, k. 28.12.1962.

Laivanvarustaja, merenkulkuneuvos.

Johtokunnan varajäsen 1931-1942, johtokunnan jäsen 1942-1954, kunniajäsen 1953.

TALAS, ONNI EUGEN ALEKSANDER

(vuoteen 1895 Gratschhoff) s. 15.6.1877, k. 3.5.1958.

Senaattori, kansanedustaja, hallinto-oikeuden professori. Johtokunnan jäsen, kunniajäsen 1956.

Helsingin Suomalaisen Klubin kunniajäsenet

128

LEIKOLA, ERKKI ENSIO (vuoteen 1906 Leidenius)
s. 14.8.1900, k. 29.7.1986.
Toimitusjohtaja, kansanedustaja, professori.
Puheenjohtaja 1946-1960, kunniajäsen 1960,
kunniapuheenjohtaja 1967.

GULIN, LAURI JOHANNES
s. 31.1.1890, k. 20.9.1970.
Eversti. Isäntä 1950-1960,
kunniajäsen 1960.

HAVULINNA, AULIS (vuoteen 1906 Hummelin)
s. 20.12.1895, k. 20.4.1986.
Insinöörieversti. Johtokunnan jäsen 1954-1963,
kunniajäsen 1963.

VIRKKUNEN, HELGE ERIK
s. 28.11.1894, k. 18.5.1981.
Filosofian maisteri. Johtokunnan jäsen 1945-1961,
kunniajäsen 1963.

LAPPI-SEPPÄLÄ, JUSSI (vuoteen 1915 Seppälä)
s. 26.2.1911, k. 24.1.1977.
Arkkitehti, Rakennushallituksen pääjohtaja, professori.
Johtokunnan jäsen 1945-1953, varapuheenjohtaja
1953-1963, kunniajäsen 1964.

PERNAJA, VELI ANTERO
s. 22.8.1902, k. 16.3.1985.
Professori. Puheenjohtaja
1960-1964, kunniajäsen 1964.

KLINGE, PAUL s. 29.3.1902, k. 30.12.1981.
Pankinjohtaja. Johtokunnan jäsen 1951-1962,
varapuheenjohtaja 1963-1966,
kunniajäsen 1969.

ANGERVO, TAUNO PIETARI s. 25.5.1908, k. 2.1.2001.
Toimitusjohtaja, varatuomari, filosofian tohtori h.c..
Johtokunnan jäsen 1955-1964, 1967-1970,
kunniajäsen 1973.

SAARINEN, SEVERI MIKAEL s. 23.3.1905, k. 15.8.1983.
Kauppaneuvos. Kannatusyhdistyksen perustaja ja
jäsen 1943-1973, kunniajäsen 1973.

SAARENHEIMO, EERO JOHANNES s. 21.6.1919.
Professori. Johtokunnan jäsen 1969-1975,
kunniajäsen 1982.

Helsingin Suomalaisen Klubin kunniajäsenet

130

BROTHERUS, KARL HENRIK (HEIKKI)

s. 1.4.1909, k. 30.10.1985.

Toimittaja, lähetystöneuvos.

Johtokunnan jäsen 1973-1978,
kunniajäsen 1982.

HELMINEN, TAUNO OLAVI

s. 1.8.1909, k. 1986.

Lääketieteen lisensiaatti. Johtokunnan

jäsen 1970-1972, varapuheenjohtaja 1973-1975,
kunniajäsen 1982.

SIPILÄ, SAULI FREDRIK s. 10.1.1914, k. 23.1.2001.

Varatuomari, ekonomi, vuorineuvos.

Johtokunnan jäsen 1953-1962, sihteeri 1944-1952,
kunniajäsen 1982.

YLPPÖ, ARVO HENRIK

s. 27.10.1887, k. 28.1.1992.

Arkkiatri. Kunniajäsen 1982.

KEINONEN, AKSELI ALFRED

s. 28.6.1911, k. 27.12.1995.

Tohtori-insinööri. Puheenjohtaja 1980-1983,
kunniajäsen 1984,

kunniapuheenjohtaja 1986.

TOIVONEN, KALEVI M. A.
s. 31.1.1915, k. 25.2.1993.
Kiinteistöneuvos. Johtokunnan jäsen
1972-1976, isäntä 1976-1981,
kunniajäsen 1985.

RISKU, AURI HEIKKI SALOMON
s. 8.11.1925, k. 22.9.2001.
Patenttineuvos. Johtokunnan jäsen
1970-1975, 1979-1984,
kunniajäsen 1986.

SALONEN, ERKKI AARRE KALEVI
s. 16.4.1920, k. 15.11.2001.
Professori. Johtokunnan jäsen 1982-1983 ,
puheenjohtaja 1984-1987, kunniajäsen 1988,
kunniapuheenjohtaja 1996.

PAAERMAA, PAULI FREDRIK (vuoteen 1939 Berglöf)
s. 2.5.1918, k. 10.3.1997.
Pääkonsuli. Johtokunnan jäsen 1984-1987,
varapuheenjohtaja 1988-1989, kunniajäsen 1991.

VUORISTO, AATU AAPELI
s. 31.3.1913, k. 23.1.2000.
Musiikkineuvos. Isäntä 1981-1988,
kunniajäsen 1991.

Helsingin Suomalaisen Klubin kunniajäsenet

132

POHTOLA, MIKKO (vuoteen 1936 Österholm, Arvo Mikael)
s. 3.12.1925. Lehtistöneuvos. Johtokunnan jäsen 1977-1982
ja 1986-1987, puheenjohtaja 1988-1991, kunniajäsen 1992,
kunniapuheenjohtaja 2002.

HENTTONEN, ANTTI s. 3.3.1922.
Opetusneuvos. Johtokunnan jäsen
1990-1995, kunniajäsen 1996.

SOMERTO, PENTTI ANTERO (vuoteen 1935 Sundsten)
s. 4.12.1927, k. 21.5.1999.
Varatuomari. Johtokunnan jäsen 1990-1991,
puheenjohtaja 1992-1995, kunniajäsen 1996.

WALLI, AARNO s. 26.10.1921.
Kapellimestari. Kunniajäsen 1996.

ALAVIUHKOLA, RISTO ANTERO s. 1.9.1935.
Varatuomari. Johtokunnan jäsen
1985-1990 ja 1992-1997,
kunniajäsen 1998.

SAARELA, MAUNO JOHAN s. 26.1.1935.
Toimitusjohtaja. Johtokunnan jäsen
1986-1991 ja 1993-1998,
kunniajäsen 1998.

HÖYSTI, MATTI s. 21.1.1943.
Järjestöneuvos. Johtokunnan jäsen
1980-1990, kunniajäsen 2001.

KOLVE, PERTTI s. 13.10.1944.
Oikeustieteen kandidaatti. Johtokunnan
jäsen 1985-1990, sihteeri 1971-1984,
kunniajäsen 2001.

ENÄJÄRVI, MARTTI s. 14.8.1942.
Pääjohtaja. Puheenjohtaja 1996-2001,
kunniajäsen 2002.

HENN, KARL-HEINZ s. 22.6.1926.
Osastopäällikkö. Johtokunnan jäsen 1980-1985,
kunniajäsen 2002.

Helsingin Suomalaisen Klubin kunniajäsenet

134

PAPINNIEMI, EINO s. 8.5.1927.
Toimitusjohtaja. Johtokunnan jäsen 1991-1996,
kunniajäsen 2004.

RITVOS, PEKKA s. 18.3.1946.
Päätoimittaja. Johtokunnan jäsen 1996-1998,
puheenjohtaja 2002-2004, kunniajäsen 2005.

Lounasvieraat 2002–2005

135

Isäntänä viestintäjohtaja Leo Lehistö 11.04.2005 saakka ja professori Olli Alho 11.10.2005 lähtien. Isäntänä 13.09.2005 Jouko Liusvaara.

- 30.09.02 Ortopedi, kirurgi Antti Heikkilä:
Mitä Lemminkäisen äiti olisi sanonut ihmisille, jos eläisi?
- 28.10.02 Sisäministeri Ville Itälä:
EU laajenee, Nato-keskustelu kiihtyy,
eduskuntavaalit lähestyvät!
- 27.01.03 Apulaiskaupunginjohtaja Pekka Korpinen:
Mitä Kampista oikein tulee?
- 17.02.03 Eduskunnan pääsihteeri Seppo Tiitinen:
Uutta autoverolakia ei ymmärrä kukaan. Oliko se vahinko vai
oire pysyvästi huonosta lainvalmistelusta?
- 17.03.03 Apulaisvaltakunnansyyttäjä Jorma Kalske:
Syyttäjistäkö tuomareita?
- 28.04.03 International Moscow Bankin johtaja Ilkka Salonen:
Venäjän talouden kehitysnäkymät
- 08.09.03 Kansanedustaja, vuorineuvos Jere Lahti:
Katsaus syksyyn 2003
- 10.11.03 Huoltovarmuuskeskuksen ylijohdaja Mika Purhonen:
Onko energian huoltovarmuus Suomessa enää taattu?
- 13.01.04 Pääekonomisti Juha Ahtola, Nordea Market:
Mistä talouden nousut ja missä riskit 2004?
- 09.02.04 EKP:n setelijohdaja Antti Heinonen:
Siirtyminen yhteiseen valuuttaan euroon.
- 19.04.04 Irlannin suurlähettiläs Antoin MacUnfraidh:
EU-puheenjohtajamaa Irlannin tavoitteet ja
käsitykset EU:n kehittämisestä
- 11.10.04 Kansanedustajat Jussi Pajunen ja Arto Bryggare:
Kunnallisvaalit edessä

Lounasvieraat 2002–2005

136

- 08.11.04 Valtiosihteeri Arto Mansala:
Millaista itsenäistä ulkopolitiikkaa EU:ssa voi harrastaa?
- 17.01.05 Työeläkeyhtiö Ilmarisen toimitusjohtaja Kari Puro:
Työeläkeuudistus
- 04.02.05 EK:n toimitusjohtaja Leif Fagernäs
- 14.03.05 Ilmatieteenlaitoksen varapääjohtaja Mikko Alestalo:
Mitä ilmaston muutos merkitsee Suomelle?
- 11.04.05 Valtioneuvos Harri Holkeri:
Maailma ja Suomi katastrofien jälkeen
- 13.09.05 Professori Antti Saarialho:
USA:n apu ”suurelle ja mahtavalle” toisessa maailmansodassa.
- 11.10.05 Johtaja, pääekonomisti Jussi Mustonen:
Maailmantalouden näkymiä – jatkuuko Suomen
myötäinen meno?
- 15.11.05 Tekniikan tohtori Aino Niskanen:
Suomalaisuusaate ja arkkitehdin elämäntyö.
Väinö Vähäkallion tuotanto historiassa ja verkostot

Kirjailtojen esitelmöitsijät ja aiheet

Iltojen isäntänä oli alusta vuoden 1995 loppuun opetusneuvos Antti Henttonen, 1996 alkaen filosofian tohtori Yrjö Larmola ja 2003 lähtien toimitusjohtaja Veikko Sonninen

10.10.1986	Professori T.J. Kukkamäki: 700 teosta sisältävä Aapiskokoelma
08.12.1986	Professori Yrjö Blomstedt: Paasikiven päiväkirjat
09.02.1987	Filosofian tohtori Kari Hokkanen: Kyösti Kallion elämänkerta
09.03.1987	Dosentti Anto Leikola: Taiteilijajavellukset von Wright
12.10.1987	Kansanedustaja Veikko Vennamo: Kulissien takana
09.11.1987	Kirjailija Hannu Tarmio: Bisnes ja politiikka
14.12.1987	Valtiotieteen tohtori Jukka Tarkka: Itsenäinen Suomi
11.01.1988	Kenraaliluutnantti Ensio Siilasvuo: Rauhan rajalla Lähi-Idässä. Mitä tapahtui kilometripylväs satayhden kohdalla?
07.03.1988	Professori Heikki Ylikangas: Valta ja väkivalta
11.04.1988	Kaupunkineuvos Erkki Tuuli: Inkeriläisten vaiheita
10.10.1987	Kirjailija Antti Tuuri: Pohjanmaa-aiheisten teosten synty ja fil.lis. Niilo Luukanen: Oppihistoriallisen kirjallisuuden synty 1500-1600 luvuilla
07.11.1988	Professori Tuomo Polvinen: Paasikivi-biografia

Kirjailtojen esitelmöitsijät ja aiheet

138

- 16.01.1989 Maat. ja metsät. tri. Johannes Virolainen:
Karjalaiset Suomen kohtaloissa
- 06.03.1989 Professori Tiit Mate:
Katsaus Viron tilanteeseen
- 10.04.1989 Säveltäjä Kalevi Aho:
Suomalainen musiikki ja Kalevala
- 25.09.1989 Kirjailija Jaakko Paavolainen:
Tannerin elämänkerta
- 22.01.1990 Professori Ohto Manninen: Risto Ryti
- 19.03.1990 Professori Heikki A. Reenpää ja tohtori Pertti Lassila:
Otavan 100-vuotishistoria
- 25.04.1990 Professori Osmo Valkonen:
Modernismin läpimurto ja valtiotieteen tohtori
Tapio Peräinen: Muotoilijan sielu – Suomi esimerkkinä
- 24.05.1990 Professori Päiviö Tommila: Herää Suomi
- 22.10.1990 Eliel Saarisen elämänekertateos – Suomen aika
- 11.12.1990 Ministeri Sakari T. Lehto:
Muutoksen johtaminen
- 25.01.1991 Everstiluutnantti Erkki Nordberg: Kriisi
- 22.04.1991 Piispa Erkki Kansanaho: Papit sodassa
- 23.09.1991 Toimittaja Juha Tantt: Isä piirtää
- 21.10.1991 Näyttelijä Lasse Pöysti: Jalat maassa
- 26.11.1991 Vuorineuvos Erik Tuomas-Kettunen:
Keisarin omaperäinen suomalainen
- 16.12.1991 Professori Hannes Sihvo: Inkeri
- 27.01.1992 EVA:n toimitusjohtaja Jaakko Iloniemi:
Avoimeen maailma
- 24.02.1992 Professori Erkki Salonen, filosofian lisensiaatti Ritva
Haavikko ja tohtori-insinööri A.A. Keinonen :
Muistoista muistelmiksi
- 23.03.1992 Maisteri Jaakko Itälä:
Itsenäisyyden juhluvuosi kirjallisuudessa

- 21.09.1992 Näyttelijä Åke Lindman: Åke ja hänen maailmansa
 19.10.1992 Kirjailija Lassi Nummi ja professori Heikki Räisänen:
 Raamattu 350 vuotta
 16.11.1992 Professori Tuomo Polvinen:
 Paasikiven elämänkerta ja yhteiskuntatieteiden
 maisteri Paavo Noponen:
 Ylhäisyys ratsastaa urheilukouluun. Rurali-kersantti
 T.J.A. Heikkilä seikkailee
 14.12.1992 Dosentti Juhani Piilonen:
 Itsenäisyyden vuodet 1917-20
 25.01.1992 Maisteri Marja Itkonen-Kaila:
 Kirjallisuuden kääntäminen ammattina
 22.02.1993 Kirjailija Jukka Nevakivi: Linnasta linnaan
 22.03.1993 Kirjailija Kaari Utrio: Vaskilintu
 20.10.1993 Dosentti Martti Häikiö: Presidenttipeli 1974
 04.10.1993 Tietomies Kauko Saarentaus:
 Oltiinpa ennenkin ja opetusneuvos Antti Henttonen:
 Marskin inkeriläisritari. Mikko Pöllän värikkäitä
 elämänvaiheita
 01.11.1993 Kirjailija Laila Hietamies:
 Laatokkasarja ja Pietari-sarjan Sonja
 10.01.1994 Professori Olli Valkonen: Aimo Tukiainen, kuvanveistäjä
 07.02.1994 Tohtori Juhani Leikola: Mitäpä tässä
 11.04.1994 Kirjailija Hannu Rautkallio: Poika Tuominen
 19.09.1994 Presidentti Mauno Koivisto:
 Kaksi kautta (kuulijoita noin 200)
 03.10.1994 Kirjailija Eeva Joenpelto:
 Tuomari Müller, hieno mies
 31.10.1994 Dosentti Martti Turtola:
 Risto Ryti. Elämä isänmaan puolesta
 09.01.1995 Kirjailija Erkki Fredrikson:
 Suomi 500 vuotta Euroopan kartalla

Kirjailtojen esitelmöitsijät ja aiheet

140

- 06.02.1995 Kirjailija Veijo Meri:
Huonot tiet, hyvät hevoset. Suomen suuriruhtinaskunta vuoteen 1870
- 03.04.1995 Professori Sakari Puurunen:
Jalkapuu – Teatterimiehen muistelmia
- 04.09.1995 Professori Ilkka Niiniluoto:
Filosofia ja nykyaika Sofian maailma -kirjan pohjalta
- 06.11.1995 Filosofian tohtori Seppo Heikinheimo:
Oskar Merikanto ja hänen aikansa
- 12.02.1996 Professori Tuomo Polvinen:
Paasikivi III, vuodet 1939-44, valtiomiehen elämäntyö
- 11.03.1996 Intendentti Pertti Saurola: Suomen pöllöt
- 01.04.1996 Eversti Matti Lukkari: Viron itsenäistyminen
- 07.10.1996 Tutustuminen WSOY:hyn.
Isäntänä Jorma Kaimio ja kirjailija Kullervo Raunio
- 04.11.1996 Tiedotusjohtaja Seppo Heikki Salonen:
Yleisradio Suomen vaiheissa 70 vuotta
- 03.02.1997 Ragnar Nordström: Voitto tai kuolema
- 03.03.1997 Toimitusjohtaja Pekka Salojärvi:
Kirjat, Gummerus ja minä
- 07.04.1997 Kirjailija Erkki Salmenhaara: Suomen musiikin historia
- 08.09.1997 Kirjailija Irja Rane: Naurava neitsyt
- 03.11.1997 Kirjailija Ossi Viita:
Suden hetkiä. Ville Ritolan tarina.
- 02.02.1998 Arkkitehti Touko Saari: Alvar Aalto muotoilijana
- 02.03.1998 Professori Päiviö Tommila: Toppelius lehtimiehenä
- 06.04.1998 Kirjailija Markus Nummi: Kadonnut Pariisi
- 02.11.1998 Professori Heikki A. Reenpää: Silminnäkijä
- 01.02.1999 Kirjailija Panu Rajala:
Noita palaa näyttämölle. Tutkimus Mika Waltarin näytelmistä

- 01.03.1999 Ministeri Esko Rekola: Viran puolesta
 12.04.1999 Kirjailija Juhani Mäkelä: Satunnainen matkailija
 06.09.1999 Filosofian tohtori Leena Lehtolainen:
 Dekkarikirjailijan esittely
 04.10.1999 Filosofian tohtori Markku Envall:
 Yhteenvetoja Mika Waltarin romaaneista
 01.11.1999 Kirjailija Heikki Hietamies kertoi kirjoistaan
 07.02.2000 Kirjailija ja runoilija Kirsti Simonsuuri kertoi tuotannostaan
 06.03.2000 Kirjailija Mauri Soikkanen:
 Presidentit ja jatkosodan kenraalit erämiehinä
 04.09.2000 Vladimir Nekljajev Valko-Venäjältä:
 Vainotun kirjailijan elämä
 02.10.2000 Runoilija Riina Katajavuori:
 Runo- ja proosatutannon esittelyä
 06.11.2000 Dosentti Katariina Eskola:
 Yhdessä. Martti Haavion ja Elsa Enäjärvi-Haavion
 päiväkirjoja ja kirjeitä vuosilta 1928-39
 05.02.2001 Runoilija Ilpo Tiihonen esitteli runoteostaan
 05.03.2001 Kirjailija Antti Tuuri esitteli viimeisintä tuotantoaan
 02.04.2001 Kirjailija Laila Hietamies kertoi, mitä on olla
 naispuolinen sotakirjailija
 03.09.2001 Kirjailija Pekka Suhonen kertoi tuotannostaan
 01.10.2001 Professori Antto Leikola – elämä esseistinä
 05.11.2001 Professori Jukka Kemppinen:
 Sisällöntuotannosta todelliseen sisältöön
 04.02.2002 Rehtori Lauri Sipari: Teatterikorkeakoulu tänään
 04.03.2002 Päätoimittaja Tapani Ruokanen: Ilmari Turja – kriivari
 08.04.2002 Professori Esko Valtaoja: Kotona maailmankaikkeudessa
 02.09.2002 Helsingin piispa Eero Huovinen: Pappi?
 07.10.2002 Diplomi-insinööri Kalle Isokallio:
 Tuulesta temmattu miljoona

Kirjailtojen esitelmöitsijät ja aiheet

142

04.11.2002	Kirjailija Martti Mäkelä: Toivo Pekkanen
03.02.2003	Päätoimittaja Keijo Kulha: Elämää apinalaatikossa
03.03.2003	Dosentti Martti Turtola: Presidentti Konstantin Päts: Viro ja Suomi eri teillä
07.04.2003	Professori Kalevi Wiik: Eurooppalaisten juuret
01.09.2003	Amanuenssi Pekka Virtanen: Kynä käy – Aaro Liuksiala ja hänen elämäntyönsä
03.11.2003	Kirjailija Heikki Hietamies: Naisten talvi
02.02.2004	Ministeri Max Jakobson: Tilinpäätös
01.03.2004	Eversti Matti Lukkari: Lauri Sutela. Puolustusvoimain komentaja
03.05.2004	Kirjailija Kalevi Kalemaa: Edvin Laine – sisulla ja tunteella
06.09.2004	Filosofian lisensiaatti Jyrki Vesikansa: ”Nokian Nalle”
04.10.2004	Kirjailija Markku Kuisma: Kahlehdittu raha – kansallinen kapitalismi
01.11.2004	Kirjailija Jaakko Syrjä: Muistissa Väinö Linna
10.01.2005	Kirjailija Jari Tervo: Myyrä
07.02.2005	Kirjailija Helena Sinervo: Runoilijan talossa
07.03.2005	Professori, eversti Matti Lappalainen: Hannes Ignatius – Mannerheimin harmaa eminenssi
04.04.2005	Teatterineuvos Matti Ranin: Käsi otsalla
05.09.2005	Kirjailija Eine Al-Sadoon: Elämäni Irakissa. Aavikkomyrskystä Bagdadin valtaukseseen
03.10.2005	Maisteri Minna Lindgren: NYT! Leif Segerstamin elämä
07.11.2005	Kirjailija Heikki Turunen: Hongan tarina

Sotilaspolitiikan illat 1996–2005

143

Isäntänä ja alustajana ellei toisin mainita eversti Erkki Nordberg

06.02.96	Missä mennään? Mistä halutaan keskustella?
13.05.96	Everstiluutnantti Pauli Lähde: Venäjän tilanne
12.03.97	Majuri Mika Kerttunen: Itä-Eurooppa Natoon
04.12.97	Naton ja EU:n laajeneminen Itä-Eurooppaan ja sen turvallisuusvaikutukset
26.03.98	Varusmieskoulutuksen uudistus
17.10.98	Professori Marjatta Autio: Kemialliset ja biologiset aseet sodankäynnissä
07.04.99	Suomi Natossa
08.11.99	Jugoslavian tilanne
30.05.00	Retki Uttiin ja Vekaranjärvelle sekä tutustumiset Utin Rykmenttiin, helikopterikoulutukseen ja Karjalan Prikaatiin
30.10.00	Kommodori Georgij Alafuzoff: Toinen Tshetshenia
27.03.01	Majuri Mikael Feldt: Intifadat
07.11.01	Terrorismi
04.04.02	Venäjän varustautuminen
14.11.02	Komentajakapteeni Juha-Antero Puistola: Lähi- ja kaukoidän problematiikka Yhdysvaltojen näkökulmasta
27.02.03	Arvio ja ennuste Venäjän sotilaspolitiikasta Suomen suunnalla. Elektroninen sodankäynti
21.10.03	Venäjän sotilaspoliittinen tilanne Irakin sodan jälkeen.
30.03.04	NATO
28.10.04	Maakuntajoukot
03.02.05	Naton ja EU:n nopean toiminnan joukot – Afrikkaanko?
06.10.05	Islamistinen terrorismi

Ulkopolitiikan illat 1996–2005

144

Isäntänä suurlähettiläs Pertti Kärkkäinen ja 03.10.2002 lähtien suurlähettiläs Antti Lassila

30.10.96	UM:n kauppapoliittisen osaston päällikkö Jorma Julin:
Kaakkois-Aasian rooli muuttuvassa maailmassa
13.02.97	Vieraiden kulttuurien kohtaaminen
13.03.97	Mr Robert Chesterfield:
Englantilainen klubiperinne
10.04.97	Eurooppaministeri Ole Norrback:
Suomi ja EU- kokemuksia kahden vuoden jäsenyydestä
28.10.97	Etelä Afrikan suurlähettiläs Dr Christian Jacobus Streeter:
Etelä Afrikka tänään
04.03.98	Kiinan suurlähettiläs Wang Liao:
Kiinan talouden esittelyä
29.04.98	Venezuelan suurlähettiläs Senora Lisan Stredal Balliache:
Venezuelan talouden esittelyä
23.11.98	Pekingin suurlähettiläs Pasi Rutanen:
Aasian kriisi ja sen vaikutukset.
Isäntänä oli Seppo Heikki Salonen
14.04.99	Alivaltiosihteeri Antti Peltomäki:
EU-isännöiden velvoitteet
28.03.00	UM:n poliittisen osaston pääsihteeri Pertti Torstila:
Suomen EU-puheenjohtajuus
26.09.00	VTT:n tutkija Teija Tiilikainen:
Euroopan yhteisön puolustuksen merkitys Suomelle
04.10.01	VTT:n erikoistutkija Ilmari Susiluoto:
Venäjä
06.02.02	Valtiosihteeri Antti Satuli:
EU:n lähivuosien haasteet suomalaisesta näkökulmasta
03.10.02	Ruotsin suurlähettiläs Ulf Hjertesson:
Suomi ja Ruotsi, EU ja Nato

- 10.02.03 Kansanedustaja Antti Kalliomäki:
Suomen ulko- ja puolustuspolitiikka. Suomi ja Nato
- 30.10.03 Puolustusministeri Seppo Kääriäinen:
Mitä EU:n puolustusyhteistyön kova ydin itse asiassa
tarkoittaa poliittisesti ja puolustuksellisesti
- 12.02.04 Viron Suomen suurlähettiläs Mats Maasikas:
Viron tie itsenäisyyteen
- 07.10.04 Kansanedustaja Jari Vilén:
EU:n perustuslaillinen sopimus
- 10.03.05 Iso-Britannian suurlähettiläs Matthew Kirk:
Uhat ja mahdollisuudet kansainvälisessä politiikassa 2005
- 27.10.05 Ministeri Jaakko Iloniemi:
Yhdysvallat - Venäjä - Kiina

Historian illat 1997–2005

146

Isäntänä filosofian lisensiaatti Jyrki Vesikansa

- 23.10.97 Mitä haluttaisiin kuulla
18.12.97 Tohtori Martti Häikiö:
Uusimmat näkemykset historiastamme
11.03.98 Professori Ohto Manninen, dosentit Martti Häikiö ja
Juhani Piihonen: Mikä sota 1918?
22.04.98 Jyrki Vesikansa: 50 vuotta kaappausuhasta
16.11.98 Professori Matti Klinge: Näkemyksiä Venäjän vallan ajasta
29.03.99 Professori Päiviö Tommila: Helmikuun manifesti
28.10.98 Dosentit Vesa Vares ja Jukka Relander:
Taistolaiskausi - toiset vaaranvuodet?
08.03.00 Tohtori Lasse Laaksonen ja eversti Sampo Ahto:
Oliko Suomi murtumaisillaan 13.3.1940?
14.09.00 Professori Juhani Suomi ja tohtori Jukka Tarkka:
Urho Kekkonen 100 vuotta
20.02.01 Dosentti Kari Selén, professori Hannu Soikkanen ja
dosentti Martti Ahti: Suojeluskuntien Suomi
12.09.01 Professorit Seikko Eskola ja Seppo Hentilä sekä
dosentti Martti Häikiö: 1970-luku- toiset vaaran vuodet?
24.01.02 Dosentti Martti Häikiö ja professori Markku Kuisma:
Suomalaisen pääoman nousu ja globalisoituminen
22.10.02 Tohtorit Ari Uimo ja Vesa Vares:
Linkomiehen aika Kokoomuksessa
09.04.03 Professori, päätoimittaja Kari Hokkanen ja
valtiotieteen tohtori Seppo Kääriäinen:
Maalaisliitto – Keskusta – eloonjäämisen ihme
18.11.03 Professorit Tuomo Polvinen ja Juhani Suomi:
J.K. Paasikiven paikka kansakunnan kaapin päällä
22.04.04 Professori Seppo Hentilä ja suurlähettiläs Heikki Talvitie:
Suomi Moskovan – Berliinin – Tukholman kolmiossa
kylmässä sodassa.

- 02.12.04 Eversti Sampo Ahto ja tohtori Markku Jokisipilä:
Mitä uutta vuodesta 1944?
- 15.03.05 Dosentti Jari Keskinen, tohtori Jukka Tarkka ja
tohtori Jarkko Vesikansa:
Porvarien kulissien takainen peli suomettumiskaudella
- 27.09.05 Professorit Katarina Eskola ja Laura Kolbe sekä
filosofian tohtori Yrjö Larmola:
1950-luku – onnen aikaako?

Oikeuspolitiikan illat 1998–2005

148

Isäntinä hovioikeudenlaamanni Ukko Kiviharju ja apulaisoikeuskansleri, varatuomari Jukka Pasanen 24.11.2005 lähtien.

- 03.03.98 Helsingin hovioikeuden presidentti Olli Huopaniemi:
Tuomioistuimet tänään
- 29.09.98 Oikeuskansleri Paavo Nikula: Oikeuskanslerin virasto
uudistusten jälkeen ja perustuslain uudistus
- 04.03.99 Valtakunnansyyttäjä Matti Kuusimäki:
Valtakunnansyyttäjän virasto
- 14.10.99 Valiokuntaneuvos Niilo Jääskinen: EU ja Eduskunta
- 22.03.00 Varatuomarit Jukka Varviala ja Pekka Harju: Asianajaja
vaiko rahastaja? Mitä oikeudenkäynti maksaa ja miksi?
- 26.10.00 Professori Simo Zitting:
Oikeusajattelumme kehitys 1900-luvulla
- 28.02.01 Professori Jukka Kekkonen:
Suomen kriminaalipolitiikka – menestystarina vai fiasko?
- 24.10.01 Professori Erkki Havansi: Oikeusturva – kenelle ja paljonko?
- 14.03.02 Eduskunnan perustuslakivaliokunnan puheenjohtaja
Paula Kokkonen: Perustuslakivaliokunnan työ
- 12.11.02 Korkeimman Oikeuden presidentti Leif Sevón:
Korkein oikeus tänään ja huomenna
- 01.03.03 Oikeustieteen lisensiaatti Toomas Kotkas:
Armahdusoikeus – jäänne menneiltä vuosisadoilta
- 13.11.03 Varatuomari, pääesikunnan apulaisosastopäällikkö Hanna
Nordström: Puolustusvoimat terrorismin torjunnassa ja
sen oikeudelliset perusteet
- 26.02.04 Lainsäädäntöneuvos, oikeustieteiden tohtori
Jukka Lindstedt:
Sotavankien vaihto jatkosodan aikana ja sen
oikeudelliset perusteet
- 11.11.04 Hallintoneuvos Niilo Jääskinen: EU:n perustuslaki, mitä
se muuttaa vai muuttaako se mitään?

- 23.03.05 Lainsäädäntöneuvos Aki Rasilainen:
Suomen oikeudellinen asema autonomian ajalla;
viimeisiä tulkintoja
- 24.11.05 Suomen Lakimiesliiton puheenjohtaja, urheiluoikeuden
professori Heikki Halila:
Miten oikeusjärjestys vaikuttaa urheilutoimintaan

Lääketieteen illat 2000–2005

150

Isäntinä neurologian erikoislääkäri Pauli Karli ja lääketieteen ja kirurgian tohtori Paavo Mäkelä

09.03.00	Dosentti Markku Hyyppä:
Luottamus ja terveys
22.11.00	Kansanterveyslaitoksen pääjohtaja Jussi Huttunen:
Miksi HUS ja tuleeko siitä mitään?
08.05.01	Dosentti Andreo Larssén:
Hur står det till? Miehisyyden paineet ja niiden hoito
30.10.01	Professori Jouko Lönnqvist:
Miten miehet voivat Suomessa?
16.04.02	Professori Antti Hervonen:
Muisti pettää - jättääkö järki?
31.10.02	Erikoislääkäri Hannu Kyrönseppä:
Kaukomatkailijan terveysriskit
27.03.03	Simo Taimela:
Henkilöstön hyvinvoinnin kartoitus. Lakisääteinen velvoite
vai mahdollisuus edistää tuottavuutta
06.11.03	Professori Pentti Aro:
Veren kolesteroli ja terveys
11.03.04	Dosentti Reijo Pyhälä:
Koska superinfluenssa yllättää, uhkaako lintuinfluenssa
ihmiskuntaa?
14.04.05	Professori Markku Kastei:
Aivoverenkiertohäiriöiden uudet tuulet
10.11.05	Dosentti Lasse Lehtonen:
Lääke vai luontaislääke ?

Ilmailun illat 2002–2005

151

Isäntinä insinööri Jussi Aspiala ja 2004 lähtien kenraaliluutnantti Pertti Tolla, tilapäisesti eversti Jouko Liusvaara ja diplomi-insinööri Osmo Jalovaara

- 25.04.02 Diplomi-insinööri Osmo Jalovaara:
Taitolento
- 25.03.03 Lentokapteeni Juhani Loikala:
Helikopterilentäminen
- 16.09.03 Lentokapteeni Kyösti Karhila:
Kuhlmein Stuka-laivue Talissa 1944.
- 17.03.04 Kenraaliluutnantti Heikki Nikunen:
Kannaksen ilmaoperaatiot kesällä 1944
- 23.09.04 Eversti Hannes Bjuström Finnairilta:
Ilmailuteollisuus ja Finnair
- 13.01.05 Onnettomuustutkintakeskuksen tutkija,
eversti Jouko Koskimies:
Lento-onnettomuuksien tutkinta. säntänä Osmo Jalovaara
- 25.10.05 Ilmailulaitoksen johtaja evp. Juhani Hulkko:
Suomen lennonvarmistus ja lentoturvallisuusjärjestelmä

Talouspolitiikan illat 2002-2005

152

Isäntänä pääjohtaja, varatuomari Martti Enäjärvi

- 29.10.02 Sinikka Salo Suomen Pankki, Martti Hetemäki
valtiovarainministeriö ja Juho Lipsanen Alma Media:
Suomi, globalisaatio ja mahdollisuutemme
- 02.04.03 Vuorineuvos Jaakko Ihamuotila ja Energia-alan
keskusliiton toimialajohtaja Harry Viheriävaara:
Öljy maailman moottorina- mutta kuinka kauan?
- 04.12.03 Professori Kari S. Tikka, ylijohdaja Lasse Arvela ja
toimitusjohtaja Teemu Lehtinen:
Verotuksen kansainväliset paineet mm. tasaverotukseen
- 25.03.04 Keskustelutilaisuus:
Diplomi-insinööri, ekonomi Pekka Mannio,
toimitusjohtaja Kyösti Lipponen ja Martti Enäjärvi:
Yrittäjyyden mahdollisuudet ja tulevaisuuden visiot
- 30.11.04 Keskustelutilaisuus:
Pekka Mannio, Laila Riekkinen, Pekka Ylä-Anttila ja
Pekka Vaara: Polku globalisaatioon.
- 03.03.05 Projektijohtaja Peter Ekholm, Sitra ja
VTL:n tutkija Ville Kaitila, Etla:
EU:n laajenemisen taloushaasteet
- 01.12.05 Professori Eero Pätäri, salkunhoitajat Petri Deryng PYN,
Elite ja Tim Drinkall, Gustavus Capital Asset Management:
Sijoittaminen